

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 1

1 Nisan 2016 Cuma

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.21

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: İbrahim Mustafa TURHAN (İzmir)

SÖZCÜ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

BAŞKAN – Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, Sayın Bakan, kamu kurum ve kuruluşlarımızın kıymetli bürokratları, yazılı ve görsel basınıımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 28'inci Birleşimini açıyorum.

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Gücsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/694) (Alt komisyon metni)

BAŞKAN - Gündemimizde, 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Gücsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı Alt Komisyon Raporu bulunmaktadır.

Değerli arkadaşlar, tasarının maddelerinin görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Şimdi, atlamış olduğumuz 4'üncü maddeyi okutarak görüşmelere başlıyoruz.

MADDE 4- 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 90 ıncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 90- Zorunlu mali sorumluluk sigortası kapsamındaki tazminatlar bu Kanun ve bu Kanun çerçevesinde hazırlanan genel şartlarda öngörülen usul ve esaslara tabidir. Söz konusu tazminatlar ve manevi tazminata ilişkin olarak bu Kanun ve genel şartlarda düzenlenmeyen hususlar hakkında 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun haksız fiillere ilişkin hükümleri uygulanır.”

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakan madde üzerinde arkadaşlar bilgi verebilirler mi?

Buyurun Sayın Bakanım.

BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ŞİMŞEK (Gaziantep) – Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri; hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Müsaade ederseniz bu sigortayla ilgili alt komisyonda da eklenen bir madde de dâhil olmak üzere toplamda 5 maddemiz var. Ben çok kısa bir şekilde bir genel çerçeve çizeyim, daha sonra da her maddeyle ilgili teknik olarak arkadaşlarımız hem detaylı açıklama yapsınlar hem de arkadaşlarımızın, üyelerimizin sorularına cevap versinler.

Tabii, esas itibarıyla biz Karayolları Trafik Kanunu'nda 5 değişiklik öngörüyoruz. Bu maddelerden maksadımız zorunlu trafik sigortası teminat içeriğini istikrara kavuşturmak, anılan teminatın özel kanunla getirildiği dikkate alınarak tabi olduğu rejim özel hükümlerine bağlanmakta, yargı uygulamasının kanunun aradığı sorumluluk konseptiyle uyumlu hâle getirilmesi amaçlanmaktadır. Yine, alt komisyon görüşmelerinde, az önce de söyledim, bir madde eklendi. Bu madde de Sigorta Tahkim Komisyonuna öncelikle başvuru yapılmasını teşvik etmek amacıyla eklenmiş sektörün bir talebi ama bu maddeyle -tabii ki bizim şu hususu özellikle dikkate almamız gerekiyor- yani zarar görenlerin genel mahkemelere dava açma hakkının korunması lazım. Nitekim, bu korunmuştur. Anılan maddeye genel mahkemelere başvuru hakkının korunduğunun daha netleştirilmesi amacıyla ek cümleler ilave edilmesi de söz konusu olabilir. Dolayısıyla, işin özü itibarıyla genel şartları biz kanuna taşıyoruz uygulamalardaki sıkıntılar nedeniyle ve burada, dediğim gibi, alt komisyonda eklenen maddede de hiçbir şekilde genel mahkemelere başvuru yolu tıkanmıyor, sadece bir seçenek olarak öncesinde bir uzlaşma süreci ortaya konuyor.

Şimdi, maddeyle ilgili, sigortacılık sektöründen sorumlu Müsteşar Yardımcımız burada. Kendisi uzun yıllardır sektörün denetiminden, gözetiminden, düzenlemelerin yapılmasından sorumlu arkadaşlarımızdan bir tanesi ve deneyimli bir arkadaş, birikimli bir arkadaş. Sektörle de yakın, güçlü diyalogu var. Ben sözü Ahmet Bey'e vereyim teknik olarak, detayları versin.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, bu arada ben de bir soru sorayım, Ahmet Bey ona da cevap versin.

Doğru, mahkemelere başvuru hakkını sınırlamıyoruz, ancak tahkim usulüne göre başvuruyla bir sınırlama yapıyoruz. Burada arkadaşların farklı görüşleri var, biraz sonra onları da dinleyeceğiz. Biz bir teknik şey yapalım.

Bir de Barolar Birliği de burada, onlar da bir görüş vermek istiyorlar bu konuda, onları da dinleyeceğiz.

Buyurun Sayın Genç.

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ - Teşekkür ediyorum.

Bu maddeyle, 2918 sayılı Karayolu Trafik Kanunu hükümlerinin -zaten özel kanun olduğu için normal olan da budur- öncelikle uygulanması, orada hüküm bulunmayan hâllerde Borçlar Kanunu'na gidilmesini hükme bağlıyoruz. Buna vurgu yapmamızın nedeni şu:

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 2

Buna dayanarak biz biliyorsunuz genel şartlar çıkaracağız ve o genel şartlarda da hesaplama yöntemini standardize edeceğiz. Aksi takdirde her bilirkişiye göre veya her mahkemeye göre aynı “case”de bile ayrı ayrı hesaplamalar çıkabiliyor, farklı rakamlar çıkabiliyor. Bunu standardize etmeyi amaçlıyoruz. Bu maddenin getirilişinin maksadı budur.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Görüşmelere geçmeden önce Türkiye Şoförler Odası Konfederasyonu...

Önce Barolar Birliği... Kendinizi de tanıtırırsanız lütfen.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV. EKİM ERGÜN – Sayın Bakan, sayın milletvekilleri; bizi dinleme nezaketi gösterdiğiniz için sizlere çok da teşekkür ederiz.

Burada Karayolları Trafik Kanunu’yla ilgili görüştüğümüz hususlar aslında ülkemizdeki yaşayan herkesi ilgilendirmekte, sadece araç sahiplerini ilgilendirmemekte. Burada 4’üncü maddede yapılan değişikliği gündelik dille, daha anlaşılabilir bir şekilde ifade etmeye çalışalım. Haksız fiil sorumluluğu vardır ve bu haksız fiil sorumluluğu bir evrensel hukuk ilkesidir. Haksız fiil sorumluluğu uyarınca birisi birisine bir zarar verdiğinde o zararı gidermekle yükümlüdür, yani hangi konu olursa olsun birisi birisine hukuka aykırı bir eylemle bir zarar verdiğinde o zararı gidermek yükümlülüğündedir. Dünyanın her yerinde de bu böyledir. Takdir edersiniz ki kara yolunda trafik kazası yapıldığı durumda da esasen bir haksız fiil vardır yani ben yolda, yaya yolunda gayet düzgün bir şekilde yürürken otomobilin bir tanesi geliyor ve bana çarpıyor, benim hiçbir kusurum yok, ben bir zarara uğruyorum, hâliyle benim zararımın tazmin edilmesi gerekiyor. Karayolları Trafik Kanunu’nda bu haksız fiil sorumluluğunun ayrıca düzenlenmesinin nedeni bu tip kazaların çok olması, bu tip kazaların çok olmasının Borçlar Kanunu’nda ayrıca ve ekstra güvence altına alınmak istenmesidir. Biz şoförü bulamayabiliriz, işte, araç sahibine gideriz, sigorta şirketi vardır, bu gibi durumlar için öngörülmüştür.

Şimdi, bu aynı zamanda da bütün dünyada da bu şekliyle uygulanır. Bizim burada yapmış olduğumuz düzenlemeyle “Zorunlu mali sorumluluk sigortası kapsamındaki tazminatlar bu Kanun ve bu Kanun çerçevesinde hazırlanan genel şartlarda öngörülen usul ve esaslara tabidir.” diyoruz. Eski düzenlemede ise Borçlar Kanunu’na atıf yapıyorduk. Borçlar Kanunu ne diyor? “Birisine bir zarar veriysek o zararı gider kardeşim.”, 49’uncu madde bu şekliyle ifade ediyor. Genel şartlarda ise tam olarak bunun karşılığını bulabilmek mümkün değil. Biraz karmaşık oluyor, bir örnek üzerinden anlatalım: Geçen sene mayıs ayında trafik sigortası genel şartları değiştirildi, bu bir idari işlemdir, bu yönetmelik düzeyinde bir idari işlemdir. Ben aracımın yolda giderken Cebeci’de yolun kenarında yürüyen, yaya yolunda yürüyen bir tıp fakültesi öğrencisine arabamla çarpayım ve söz konusu öğrenci de sakatlınsın, iş göremez hâle gelsin. Bunun tazminat sorumluluğu eski hükme göre yapılacak olursa, yani kanun değişikliği öncesi döneme göre hesaplanacak olursa, mahkeme ne diyordu? “Bu kişi tıp fakültesi öğrencisidir, işte büyük ihtimalle tıp fakültesinden mezun olacaktır, bir tıp hekimi olacaktır. Bir tıp hekiminin elde edebileceği aylık ortalama gelir işte şu kadar meblağdır, şu kadar gelir elde eder, şu kadar hakkaniyet indirimi yaptım. İşte bir tazminat hesabı çıkar, 200 bin lira buna tazminat ödensin.” der. Bu para da işte, sigorta şirketiyle birlikte o aracın işleteni ortak sorumludur, genellikle de sigorta şirketinden tahsil edilir. Ama geçen sene yayınlanan genel şartlar uyarınca -genel şartlarda bir madde var- “Bir kişinin geliri vergilendirilmiş gelirinden hesaplanır. Vergilendirilmiş geliri yoksa eğer onun hesabında asgari ücret uygulanır.” diyor. Bir tıp fakültesi öğrencisi -yani hani taşradan göndermişiz, bin bir güçle okutuluyor- hiçbir geliri yok şu anda. Genel şartlara göre hesaplandığında bu asgari ücret üzerinden hesaplanır. Ve bir tarafta, atıyorum, 200 binlik bir tazminat çıkarken öbür tarafta 50 bin liralık bir tazminat çıkar. Şimdi, bu çocuğun ailesinin günahı ne? Hani, zar zor zaten yollanmış okutulmaya oraya yani hiçbir bir kusuru da yok, yolda yürüyen kişi, bir araba gidiyor ona çarpıyor, hiçbir kusuru yok ve asgari ücret üzerinden hesaplanıyor.

Şimdi, burada şöyle bir şey de var: Esasen, haksız fiil sorumluluğu devam ettiğinden dolayı o tıp fakültesi öğrencisi gidip genel mahkemede davada açabilir hâlihazırda “Bana zarar verdiler en nihayetinde...” Bu hiçbir şekilde ortadan kaldırılamaz bir kanun hükmüyle. Buradaki yapılan şey sigorta şirketlerinin sorumluluğunu daraltmak. Yani o tıp fakültesi öğrencisine toplam 250 bin lira tazminat çıktı diyelim, sigorta şirketi genel şartlarla sınırlı tutulduğundan dolayı o asgari ücret kadar kısmını ödeyecek, atıyorum 50 bin lirayı ödeyecek. Geriye kalan 200 binlik borç ne olacak? Bana yüklenecek. Birisi bu borcu karşılamak zorunda. Peki, “Ben sigortayı niye yaptırıyorum?” sorusu var bir kere. İki, benim bu 200 bin liralık parayı ödeyebilme gücüm olmayabilir. Zaten sigortanın benimsenme sebebi de budur, sistematigi de budur. Ben bu parayı ödeyemem; malım yoktur, arabamı satarlar falan filan ama arabanın da değeri yoktur, 10 bin liralık bir arabadır. E, ne olacak bu mağdur öğrencinin durumu? Ortada kalacak. Bu, sadece küçük bir örnek; yani genel şartlara ilişkin küçük bir örnek. Bu kişi, atıyorum, tıp fakültesi öğrencisi olmaz da, çarpıp sakat bıraktığımız kişi, işte ne bileyim, döner dükkânında çalışan dönerci ustası olur, döner dükkânında da onun vergilendirilmiş geliri asgari ücret üzerinden yatırılır. Genel şartlara göre onunki asgari ücret üzerinden hesaplanır, ödeme ona göre bulunur. Ama mevcut bizim yürürlükteki uygulamamızda kanuna göre haksız fiilde gerçek zararı bulmak esas olduğu için Yargıtay gelen kararı bozar der ki: “Ya dönerci ustası bir asgari ücretle çalışmaz. Ey, hâkim bunun gerçek gelirini bul, ondan hesaplamaya çalış.” Biz, ise... Evet, standardize etmeye çalışmak çok iyi bir şeydir. Sigorta şirketleri önüne görebilir. Ancak biz bunu standardize edemeyiz haksız fiilde, çok zor bir şeydir, standardı olmayan bir alandır. Niye? Birisi birisine zarar verdiği zaman gerçek zararı gidermek zorundadır, bir formüle göre bulmak zorunda değildir. Hatta, biz, mahkemeleri bile eleştiririz bu konuda ya bu kötü hesaplama yapıyor, yanlış hesaplama yapıyor, gerçeğe aykırı. İşte kaç kere bilirkişi raporuna itiraz ederiz, geri gelir vesaire vesaire. O uygulamadan bile bir geriye gidiş söz konusu. İki: Maddenin sistematiginde şöyle bir sıkıntı da var: İkinci cümleye geçtiğimizde “Söz konusu tazminatlara ve manevi tazminata ilişkin olarak bu kanun -yani Karayolları Trafik Kanunu- ve genel şartlarda düzenlenmeyen hususlar hakkında 6098 sayılı Borçlar Kanunu’nun haksız fiillere ilişkin hükümleri uygulanır.” Bir kere, kanun yapma sistematiginde bir idari işlemde yer almayan kısımda kanun uygulanır demek biraz tuhaf

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016 Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 3

bir durumdur. Çünkü öncelikli olarak her zaman kanun uygulanır. Biz ise burada “Önce idari işleme bak ey hâkim, idari işlemden sonra soruya cevap bulamıyorsan o zaman kanuna bak.” diyoruz, tersine çeviriyoruz. Oysa önce kanuna bakılır sonra idari işleme bakılır, ondan sonra uygulama bulmaya çalışılır. Bu konu, açıkçası, genel şartlar değiştiğinden beri -yani geçen senenin mayıs ayından bu yana- bizim gündemimizde işin içinden çıkılması çok zor, gerçekten çok zor, çok boyutlu. Ülkede yaşayan herkesi ilgilendiriyor, sadece araç sahiplerini ilgilendirmiyor. Bu konuda bu hükümlerin nasıl uygulanacağına dair mümkünse bir Yargıtay üyesini dinlemek lazım. Yani, bunu ne şekliyle uygulayacaklar? Üniversiteden hoca dinlemek gerekir. Ama, aşağı yukarı bu uygulamayı... Çok açık ve bariz bir şekilde gözüküyor ki bu şekliyle de uygulanacak. Genel şartların iptali amacıyla haksız olduğunu düşündüğümüzden dolayı da -geçen senenin mayıs ayında bu yayımlanmıştı- işte dava açtık, yürütmeyi durdurma kararı istedik. Hâlihazırda yürütmeyi durdurma kararı verilmedi, çok uzun süreden beri bekliyor. Sebebi de bu 90’ıncı madde. Çünkü 90’ıncı maddeye göre “Haksız fiil hükümleri uygulanır.” diyor. Eğer, biz, burada, genel şartlara atıf yapacak olursak “O genel şartlardaki kuralları uygulanır.” diyor. Genel şartlarda o kadar çok teknik ayrıntı var ki genel şartlar uyarınca, ben mağdur oldum trafik kazasında, avukat tutacağım “Sigorta şirketinin belirlediği avukatı tutacaksınız.” diyor, o tip ayrıntılara girmiyorum bile. Kendi avukatımı belirleyemiyorum.

Sorular olacak olursa yanımda bu sigorta davalarında hem sigorta şirketleri lehine hem vatandaşlar lehine görev yapan Ankara Barosu serbest avukatlarından Taylan Bey de var. Bütün teknik sorulara da yanıt verebilir durumda olduğumuzu düşünüyorum. Şimdilik görüşlerimiz bu kadardı.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Evet size söz veriyorum. Kendinizi tanıtırsanız.

TŞOF TEMSİLCİSİ ARKIN SALİH MİRAN – Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu adına katılıyorum.

Sayın Başkanımı, değerli komisyon üyelerini ve Sayın Bakanımı saygıyla selamlıyorum.

Efendim, biz, bu tasarıyla gelen bu maddenin sonuçlarıyla ilgileniyoruz. Bu “sonuçları” derken şoför esnafı olarak primlerin birkaç yıl evvel bir anda yükselmeye başlamasıyla şoför esnafının bundan zarar görmesiyle bu sorunlarımızı biz hemen aktarmaya başladık, sesimizi yükseltmeye başladık. Görüşmeler de başladı, karşı tarafla da görüşmeler başladı. Karşımıza çıkan kendilerine ait en büyük maliyetin bu muğlak tazminatlar olduğu, bunlarla ilgili çok büyük maliyetin şirketlere yansıdığı ve bunlarla ilgili de primlerin buna karşılık olarak da yükseltildiği hep karşımıza çıktı.

Şimdi, tabii, biz, sorunlarımızı, Sayın Bakanımız da olmak üzere, değerli büyüklerimize, yetkililerimize aktardık bir çözüm için ve bu çözümün ilk ayağı da gördüğümüz bu tasarıdaki bu maddeler Sayın Başkanım. Bizim şimdi beklentimiz, eğer kabul olur da sigorta şirketlerinin üzerinden bu büyük maliyet kalkarsa veya daha hesaplanabilir, öngörülebilir bir yere çekildikten sonra bunların primlere ne kadar yansıtacağı... Tabii, biz, bu sorunumuzu anlatırken son zamanlarda bütün vatandaşların da bu sorundan yakınmaya başladığını da gördük çünkü artık sadece şoför esnafı ticari olarak değil, 9 milyon küsur otomobil sahibi vatandaşın da bu primlerin yükselmesinden rahatsız olduğu basın yoluyla da artık hepimizin bilgisi dâhilinde. Biz bunun çıkmasını istiyoruz. Tabii ki değerli konuşmacıların eleştirileri ve düzeltilmesi gereken yönlerini de dikkatle takip ediyoruz ama bizim asıl beklentimiz, eğer kabul edilirse, bu primlerin yüksek olmasının en büyük gerekçesinin ortadan kalkmasıyla primlerin düşmesi ve şoför esnafının bir nebze de olsa rahatlamasını bekliyoruz efendim.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN – Bu düzenlemenin temel amacı primlerin aşağı doğru baskılanması.

TŞOF TEMSİLCİSİ ARKIN SALİH MİRAN – Evet.

BAŞKAN – Sayın Günel, sizden başlayalım, buyurunuz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, bürokrat arkadaşlarım ve kıymetli basın mensupları, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, meseleyi uzunca tartıştık ama benim düğmeye basarken kafamdaki soruyu Barolar Birliği Temsilcimiz biraz daha açmış oldu. Sonraki maddelerle de bağlantılı olarak, Sayın Genç’le de tartıştık ama, benim merak ettiğim burada şeyler vardı, şimdi biraz daha ayyuka çıkmış oldu açıkçası. Burada sadece Borçlar Kanunu’na refere ederek genel bir şey yapmış oluyoruz. Sayın Ergün’ün söylediği maddi tazminatın biçimi ve kapsamı ile manevi tazminat konularında Borçlar Kanunu’na refere ederken şimdi önce genel şartlara bakacağız. Bu kanun diye getirmişiz ama arkada uzunca “tanımlar” maddesini düzenleyen ve birçok maddeyi kaldıran bir maddemiz var.

Şimdi, ben döndüm, arkadaşların kırmızıyla neleri kaldırdığına baktım. Yani o kadar çok şey var ki buradan kaldırıp sizin genel esaslara koymamız... Sorumlulukla ilgili, mali sorumluluk sigortası içindeki hususlar, 17, 18 zorunlu mali sorumluluk sigortasıyla hak sahipleriyle ilgili maddeler. Açıkçası sizin tarife koyma hakkınız bile buradan kalkıyor. Yani sadece genel şartları belirlemek tarifeye dâhil mi değil mi? Örnek söylüyorum. Yani kaldırdığınız maddenin... Örnek olarak söylüyorum, Ahmet Bey, yani o kadar çok şey kaldırılıyorsunuz ki, 6 tane, 7 tane madde, bunun içinde tamamen sorumluluk var.

Bakın, şimdi, bir sorunu çözeceğiz derken başka bir sorun ortaya çıkarmayalım. Evet, Şoförler Odası diyor ki: “Bizim primler yükseldi, bizim derdimiz bu.” Vatandaş diyor ki “Bizim prim yükseldi.” ama az önce Sayın Ergün’ün söylediği gibi bir sorumluluk varsa bunun da bir şekilde girmesi lazım. Sizin mahkemeye gitmeyi engellemek yerine, tamam, tahkime gitsin, hak ettiğini alsın, süreyi kısaltalım ama, tazminatın miktarının düşürülmesine yönelik bir çalışma yapılmasını ben anlamıyorum. Yani siz genel esasları koyun, genel şartlarda belli şeyler koyun. Onun dışında, hem arkadaşlar yine itiraz ediyor ama, bir şekilde başka bir düzenleme Sigorta Tahkim

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 4

Kuruluna giderse de yani bir ara formül olsun ama tamamen borçlar hukukuna göre yapılan buradaki tazminatla ilgili şeyleri kaldırmamız sanki biraz daha büyük sorunlara yol açacak gibi görünüyor. Yani kaldırdığımız maddelere hiç bakmadığımız için adı geçiyor yukarıda. 17, 18, 19 diye sayıyoruz. Ama içine bakıyorum, "...mücbir sebepten veya hak sahibinin veya bir üçüncü kişinin ağır kusurundan ileri geldiğini ispat ederse sorumluluktan kurtulur." diyor. Bu kadar ayrıntılı yazmışız.

Şimdi, Borçlar Kanunu'nda bütün bunlar var mı? Yeniden refere edildiği zaman olacak mı? Bu kanun yerine kaldırdığımız Karayolları Trafik Kanunu, arada ne fark var? Yani buradaki koyduğumuz Karayolları Trafik Kanunu dışında başka bir şey mi var ki tekrar dönüp buraya... Gerçekten benim onlarla ilgili kafam karıştı biraz. Şimdi Sayın Ergün söyleyince bir daha düşünmek gerektiğini size söylüyorum çünkü birçok şey var orada. "Tazminatın azaltılması veya kaldırılması sonucunu doğuran hâller" demiş mesela. Siz bunu esaslarda mı belirleyeceksiniz? Yani esaslara koyduğumuz zaman o kadar şey olacak mı? Tekrar dava açamayacaklar mı? Siz bunu yaptığınız zaman hâkimlere dava açtılar. Zaten siz standardı belirleseniz, bunlara ellemesiniz ne olur? Yine buradan çıkarak o standarda uymazlar mı? Ben onu anlayamadım bir türlü. Bütün bu maddelerin kaldırılması sadece sizin standartları mı geçerli kılacak hukuki açıdan? Yani siz sadece yine genel şartları belirleseniz buradaki yetkiye istinaden, o genel şartlar içerisinde de standartları koysanız, bu kadar hükmü kaldırmadan koyduğumuz zaman... Zaten sorumluluk varsa bunlar ekstra durumları düzenliyor yani sorumluluğu yoksa zaten mahkemenin de aleyhte karar vermesi mümkün mü bilmiyorum. Hukukçu arkadaşlar, Adalet Bakanlığı da buradadır. Sadece baroya sormayalım Sayın Başkan.

Yani burada kanunun kendisine göre, kafasına göre karar verme şansı yok. Sadece tazminat ve miktarıyla ilgili sıkıntımız var. Zaten sorumluluk yoksa tazminat ödenmesine karar veremez ki. Şimdi biz öyle bir şey yapıyoruz ki burada sorumluluğun bazı kısımlarını da, zannediyorum, ortadan mı kaldırıyoruz gibi bir şeye kapılıyorum. Bu 18, 19, bir tek zaman aşımıyla ilgili hususta belki sizin söylediğiniz birikme şeyleri var ama hukukta genel bir "zaman aşımı" kavramı olduğu için Borçlar Kanunu'na mı refere edeceğiz? Örnek 24'üncü madde gitti, genel kurallar mı geçerli olacak? Yani birçok şey var burada. Eğer dava cezayı gerektiren bir fiilden doğmakta veya Türk Ceza Kanunu'nda fiil için öngörülmekteyse tazminat davasında bu zaman aşımı uygulanır. Şimdi bu kalktı mı? Yani Ceza Kanunu'ndaki zaman aşımına mı uyacağız? Yani birçok şey var. Bunları hiç konuşmadan kapattık ve kaldırdık yani vatandaşın birçok düzenlemeyle burada elinden dava açma hakkını aldık; kamulaştırmalarda aldık. Birtakım şeylerde geriye yönelik devam eden davaları buraya koyduk. Onun için ben size kitabı söylerken, "Torbadaki Hukuk" kitabının alt başlığı "Kanun Eliyle Hukukun Katli" dedim. Yani kanun yaparken de insanların hakkını, dava açma hakkını, birtakım şeylerden tazmin isteme hakkını da elinden almayalım diyorum bir defa daha, sonraki maddelerle de bağlantılı olduğu için, çünkü buradan başlıyor. Burada koyduğumuz şeyi eğer koyarsak, tazminatın biçimini ve kapsamını kaldırdığımız zaman, o zaman bizim genel şartlarda belirleyeceğimiz şekilde ancak müracaat edebilecekler. Aksi takdirde, maddi-manevi tazminatla ilgili kısımlarda biz düzenleme yapmış olacağız. Genel hükümlerden farklı. Eğer bizim yaptığımız da yoksa o zaman Borçlar Kanunu'na gidecek diye anlıyorum ben.

Tekrar size ve arkadaşlara, hukukçulara bir daha sormuş olayım, dikkatinize getirmiş olayım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Kuşoğlu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, biz alt komisyonda bu konuyu görüştük ama sigorta ve reasürans şirketlerinden bir arkadaşımız vardı Hazineci arkadaşlarla birlikte, yalnız barodan ve Şoförler Odası...

Siz konuştunuz mu o gün?

TŞOF TEMSİLCİSİ ARKIN SALİH MİRAN – Konuşmadık. Konuşuldu da resmî görüşülmedi.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Konuşmadınız. Bu konuyla ilgili olarak tabii tek taraflı olarak bir değerlendirme yapmışız alt komisyonda, onu görüyorum. Hukukçu arkadaşımız da yoktu, sadece Ebubekir Bey vardı, siz sonradan geldiniz, bu madde görüşülürken gelmediniz. Biraz önce Ekim Bey'in ifade ettiği bu konuları bilmiyorduk hakikaten. Özellikle bu zorunlu mali sorumluluk sigortası kapsamındaki tazminatlar, bu kanun ve kanun çerçevesinde hazırlanan genel şartlarda öngörülen usul ve esaslara tabidir. Hazinesin de görüşü bu yöndeydi ama bunun olmasının, belirttiği gibi Ekim Bey'in, iki mahzuru var, onları da önemli görüyoruz. Yani madem zorunlu sigorta yapılıyor Sayın Bakanım, bunun bir esprisi olması lazım, bunun uygulanabilir olması lazım. Bunu maliyetleri azaltmak için kısıtlamaya gitmek, öncelikle Borçlar Kanunu'ndan çıkarıp Hazinesin belirlediği, yani kanundan önce Hazinesin belirlediği koşullara getirmek hukuka uygun değil hakikaten. Bir de orada belirtilenlerin dışında bu 4'üncü maddede (g) bendiyle "hak sahibinin kendi kusuruna denk gelen tazminat talepleri" diyor. Bunu kabul etmiştik, kendi kusuruna gelen, özellikle bundan şikâyet edilmişti. Bunun maliyetleri düşüreceğini düşünüyoruz -kendi kusuruna denk gelen tazminat talepleri- dolayısıyla sigorta sektörü açısından da büyük bir sıkıntı olmaması lazım ancak itirazımız bu (h) ve (i) bentleriyle ilgili olarak devam ediyordu.

Bakın, bu değiştirilen 4'üncü madde 92'nci maddeyi değiştiriyor. "Zorunlu mali sorumluluk sigortası dışında kalan hususlar" diyor madde başlığı. (h)'de de "Sigortalının sorumluluk riski kapsamında olmayan tazminat talepleri" diyor tekrar yani bir mükerrerlik var, anlam bütünlüğü de yok bu (h) maddesi ile başlık arasında. Bunu da ifade ettik ama "Bunun yazımı başka türlü olmaz." dediler. Hâlbuki olabilir, neden olmasın, bir şekilde ifade edilir. Hukuka uygun, kanun yazımına uygun olmadığını düşünüyoruz. (i) bendinde de "Bu kanun çerçevesinde hazırlanan zorunlu mali sorumluluk sigortası genel şartları ve ekleriyle tanımlanan teminat içeriği dışında kalan talepler" diyerek Hazineye büyük bir şey veriyor, hem sorumluluk veriyor hem yetki veriyor. Aslında bunların kanunla belirlenmesi lazım. Madem bunlar tartışma konusu, Hazineye bürokrasiye bırakılmadan kanunla belirlenmesi gerekir. Yani, bu

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 5

maddenin daha ayrıntılı olarak tekrar yazılması lazım. Bu şekilde bu sorunu çözmeyeceği gibi sorunu devam ettireceği de çok açık. Onun için, bunun tekrar yazılmasının doğru olduğu kanaatindeyim.

Sayın Bakanım, bunun dışında şöyle bir konu var: Mesela, Ankara coğrafik olarak da büyük bir il, başkent. Şimdi, Ankara merkezinde 7 veya 8 merkez ilçe sayabiliriz Gölbaşı'nı dâhil veya hariç tutmamıza göre -ki artık dâhil sayılır- ancak taşra ilçeleri var, 25 ilçesi var Ankara'nın. Mesela, Ankara'nın Polatlı ilçesinde ticari taksiler var, 158 adet taksi var, 231 adet servis, 95 adet de dolmuş var, kamyonetler vesaire var. Şimdi, Ankara'da, merkezde uygulanan bütün maliyetler orası için de uygulanıyor. Samsun'dan daha fazla para ödüyor Ankara Polatlı'daki şoför esnafı. Böyle bir farklılık var, bunların da giderilmesi lazım. Onun için, bu maddenin yeniden düzenlenmesi gerekir.

Ayrıca, Uluslararası Nakliyeciler Derneğinin bir talebi var, diyor ki: "Avrupa Birliğinde tek bir sigorta düzenleniyor. Hâlbuki biz yurt dışına gittiğimizde Avrupa ülkeleri için farklı -ki çok da pahalı bir sigorta- Türkiye için farklı bir sigorta yaptırıyoruz. Sanki 365 gün Türkiye'de kalmışız gibi ya da yurt dışında kalmışız gibi düzenleniyor, bir maliyet çıkıyor. Bunun da düzeltilmesi lazım." Yani, uygulamada detayla ilgili olarak da bayağı bir problem var. Bunları da ele alan, sigorta sektörünün muhatabı olanların ya da sektörün temsilcilerinin taleplerini içeren bir çalışma yapmamız gerekir kanaatindeyim. Ayrıca, sektör o gün zararlı olduklarını, sıkıntıda olduklarını da ifade etti. O zaman, oturalım sigorta sektörüyle ilgili bir çalışma yapalım, ona göre bazı düzenlemeler yapalım. Ama, diğer tarafları da dikkate alan bir çalışma olsun bu çalışma.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Bekaroğlu, buyurun lütfen.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli arkadaşlarım; şimdi, devlet niçin var, kimler için var, daha çok kimler için gerekli? Böyle bir soru sormak istiyorum. Yani, devlet gerçekten hem insanlarla devlet organizasyonu arasındaki ilişkileri hem insanların kendi arasındaki ilişkileri düzenler. Yasayı da bunun için yaparız zaten, devletle halk arasındaki ilişkileri, halkın kendi arasındaki ilişkileri düzenler. Demokratik toplumlarda halkın bir kısmı örgütlenmişlerdir, daha güçlüdür, bir kısmı da zayıftır. Güçlü olanlar bir şekilde kendi işlerini görüyorlar zaten, değişik mekanizmaları kullanıyorlar, bilgiye ulaşma, mevcut bilgiyi anlama, yorumlama, uzmanlardan faydalanma şansları çok daha fazla. Örgütlü olmayan, zayıf olan kesimlerin hiç kimsesi yok, bir tek devleti var. Yani, devlet bir iş yaparken, örneğin buraya Hükümet bir yasa getirirken, bürokratlar buraya bir yasa getirirken öncelikle zayıf olan geniş halk kitlelerini... Yani, onun tarafı da devlettir. Yani, devlettir derken hepimiz tabii, elbette onların temsilcileri.

Şimdi, burada böyle bir şey yok yani sadece bu yasada değil, bu maddelerde değil, birçok yasa Türkiye Büyük Millet Meclisine... Dünyanın başka yerlerinde de böyledir ve belki de liberal demokrasilerin en büyük çıkmazı da, en büyük problemi de budur. Güçlü olanlar, lobisi olanlar, örgütlü olanlar bastırıyor ve yasalar onların çıkarları doğrultusunda düzenleniyor, zayıf olan kesimler bunlardan eziliyor. Gerçekten Türkiye Büyük Millet Meclisinde bunların dünya kadar örneğini gördük, geçmişte de gördük, bugün de gördük. Dün, işte, Meclisin çalışma düzeni nisan ayında nasıl olacak, hangi günler çalışacak noktasında Adalet ve Kalkınma Partisinin grup önerisini görüştük. Adalet ve Kalkınma Partisinin sözcüsü dedi ki: "Biz bir ay içinde bunları yapmak zorundayız. Efendim, işte, vize muafiyetiyle ilgili şu, şu yasaları nisanın sonuna kadar çıkarmak durumundayız ki haziran ayında... Burada da büyük millî çıkar vardır." filan. Şimdi bu "millî" kelimesini çok gelişigüzel kullanıyoruz ve istismar da ediyoruz yani. Kimin çıkarı vardır? Vize, evet, millî çıkar da daha çok kimin çıkarı vardır? Bu soruları sormamız gerekiyor. Geçmişte de yaptık bunları. Ben hatırlıyorum, "Mecliste 15 günde 15 yasa" diye geçti. Bunları yapmak zorundayız! Yani, Türkiye Büyük Millet Meclisinde millî çıkarlara uygun, milletvekilinin temsilcisi olduğu halkın şeylerine uygun parmaklar kaldırıldı. Örneğin, şeker piyasası yasası çıkarıldı, 15 günde 15 yasa... E, ne oldu neticede işte, pancar ekim alanları sınırlandı, kotalar konuldu, dünya kadar örgütlü olmayan pancar üreticisi mahrum edildi. Yine, o çerçevede çıkan yasalar dolayısıyla tütün ve alkol ürünleriyle ilgili piyasa düzenlendi, tütün alanları sınırlandı, Türk sigarası Türk sigarası olmaktan çıkarıldı, Türkiye'nin tütün ekicileri, örgütlü olmayan gariban insanlar mahrum edildi, şehirlerde asgari ücrete ya da sosyal yardımlara muhtaç hâle getirildi. O gün çok büyük bir çalışma yapılmadı ama 2001'deki Derviş yasaları ile ortaya çıkan büyük göç dalgasından 5-6 milyon insanın şehirlere geldiği söyleniyor. Niye? Güçlü onlardı, örgütlü onlardı, onlar dayatmışlardı. Biz de, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri de bunlara uygun şekilde yasalar çıkardık.

Şimdi, bu yapılan düzenlemede de iki gündür buraya gelen temsilcilere bakıyorum, gene güçlü olanlar geliyor. Hatta, siz yanınızdaki bürokrat arkadaşı tanıtırken "Sigorta sektörüyle çok yakın ilişkileri var, bilgi sahibi." falan dediniz, hatta ilişkilerden söz ettiniz. Yani, tabii olacak, onlar da Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı, sektör de Türkiye ekonomisi için çok önemli bir sektör ama güçlüler konusunda bilgiye sahip, garibanlar, burada etkilenecek üçüncü taraflarla ilgili çok fazla bir şeyleri yok çünkü onlar örgütlü değil, lobi oluşturacak bir güçleri de yok.

Şimdi, burada öyle anlaşılıyor ki, özellikle Şoförler Cemiyeti temsilcisinin konuşmasından çıkardığım sonuç bu, diyor ki: "Bir anda primler artmaya başladı, dolayısıyla biz sektörle temasa geçtik ve onların sonucunda bunları bulduk ve bu düzenlemeler yapılıyor, bundan sonra bizim primlerimiz düşecek." Yanlış anladıysam tekrar arkadaş söylesin. Yani, böyle konuşulmuş, 2 örgütlü toplum kesimi bir araya gelmişler ve böyle konuşmuşlar. Burada düşecek mi düşmeyecek mi ayrı bir tartışma ama bu iki örgütlü toplum kesimi... Zaten aralarında bir sözleşme yapılıyor, o da çok tuhaf bir sözleşme, taraflardan biri, sigorta şirketi, genel şartlar, bir sözleşme koyuyor insanların önüne, yasa da çıkarmışız Sayın Bakan, "zorunlu trafik sigortası" demişiz. Yani, daha zayıf olan kesim, şoför esnafının bundan kaçmak gibi bir şansı yok, önüne bir sözleşme konuluyor ve o sözleşme imzalanıyor. Burada, bir defa, ikisi arasında çok ciddi

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 6

bir... Bu sözleşme falan değil yani, dayatmayı imzalamış ama daha vahim olan, bu sözleşme dolayısıyla üçüncü şahıslar yani bu sözleşmede imzası bulunmayan şahıslar etkileniyor bundan. İşte, biraz evvel baro temsilcisi arkadaşımızın verdiği örnekteki gibi, dönerci etkileniyor, tıp fakültesi öğrencisi etkileniyor ama onlar bu sözleşmede taraf değiller. Yani, bu sözleşmeleri düzenleyecek yasalar yani bu ilişkileri düzenleyecek yasalar, devlet ile halk arasındaki, halkın kendi arasındaki ilişkileri düzenleyecek yasalar yapılırken de bu üçüncü taraflar, örgütlü olmayan taraflar burada yok; onlar ne istiyor, burada yok. Ama şimdi anlıyoruz ki buradan ortaya çıkan, bu yapılacak düzenlemede ortaya çıkacak neticede sigorta şirketleri daha az tazminat ödeyecekler, sorumlulukları azalacak. Eğer baro temsilcisi arkadaşımızın verdiği rakam doğruysa 200 bin liralık tazminatla 50 bin lirasını verecek, diğerleri kalacaksa bayağı büyük bir kazanç sahibi olacaklar. Bunlardan küçük bir şeyde şeylerle anlaşıyor Otomobilciler Federasyonunun temsilcisi... Tamam, şoför esnafını temsil ediyorsunuz, kendi çıkarınızı düzeltiyorsunuz ama yani burada çok fazla çıkarınız filan da yok arkadaşlar, böyle bir garanti yok. Size bir belge mi verdiler sigorta primleri azalacak diye. Başka girdiler dolayısıyla, başka değişkenler dolayısıyla belki de azalmayacak.

Sayın Bakanım, değerli arkadaşlarım; biz milletin temsilcileriyiz ve çok önemli bir şey yapıyoruz -bunu daha evvel de söyledim- yasa yapıyoruz, kanun çıkarıyoruz. Bu yasa dolayısıyla insanlar hürriyetlerinden mahrum olabiliyor, haklara kavuşuyorlar, haklardan mahrum olabiliyorlar. Çok önemli bir şey yani artık şeriatın kestiği parmak acımaz. Şeriat vazediyoruz burada, kanun vazediyoruz burada arkadaşlar. Çok önemli bir şey yapıyoruz. Yani kendimizi... Önceki dönemlerde biliyorsunuz egemenlik milletin değildi, göklerdeydi, yukarlardaydı, sonra egemenlik yere indi, halka indi, şimdi millete indi. Şimdi, millet adına biz kullanıyoruz, müthiş bir iş yapıyoruz. E bunu yaparken... Çünkü bundan sonra adalet bu yaptığımız yasalar üzerinden dağıtılacak. Bunu yaparken gerçekten kimleri temsil ediyoruz, nasıl temsil ediyoruz, taraflar ne düşünüyor? Çünkü bir iş yapıyoruz, üçüncü ve esas etkilenecek olan taraflar burada yok. Onları hiç sormuyoruz, onlar acaba ne düşünüyorlar? Bir tıp fakültesi öğrencisi gerçekten bu haktan mahrum olmayı hak ediyor mu, bunu kabul eder mi, etmez mi?

Burada önemli bir konu var: Bu işler yapılırken güçlülerin kullandığı önemli şey bilgidir arkadaşlar. Yani bilgi ve lobi, bilgiye ulaşma. Dolayısıyla bizim burada yapacağımız yasaların mümkün olduğu kadar anlaşılır olması gerekiyor. Tabii, yasa tekniği diye bir şey var. İster istemez yargılama esnasında, mahkeme esnasında hukuk dili diye bir şey var, o nedenle zaten vekiller tayin ediyoruz kendimizin haklarını gözetmeleri için. O vekillere, hem işte savunmada hem işte iddianame yazan savcılar hem karar verecek yargıçlar için de anlaşılır olması için. Biz bu yasaları niçin çıkarıyoruz? Bunu çok açık bir şekilde... Ve ne anlama geliyor bunları çok açık ve net bir şekilde söylememiz gerekiyor. Sadece yasa maddelerinden hareketle karar vermiyor insanlar. Bazen “Yasa koyucu neyi kastetmiş, niçin bunu yapmış, hangi ihtiyaç doğmuş?” diye geliyor bu komisyon tartışmalarında, Genel Kurul tartışmalarında okuyor, tutanakları okuyor. Burada büyük bir haksızlık yapılıyor. Gerçekten birçok şeyde yaptınız bunu, geçmişte hükümetler de yaptılar. Siz güçlü olanları dinliyorsunuz Sayın Bakanım, onların lobi şeyleriyle size geliyor, siz diğer tarafları dinlemeden, muhalefeti hiç dinlemeden yasalar çıkarıyorsunuz. Sadece bu konu değil, dün başka konularda da “Evet, bunlar ne anlama gelir, bakalım, şimdi düzeltmeyelim ama Genel Kurul şeyinde bakalım.” gibi şeyler oldu. Bunların anlamı şu: İyi bir hazırlık yapılmamış, taraflar gerçekten dinlenmemiş ve o devlet olmanın en önemlisi yani Türkiye Cumhuriyeti devleti yani kimsesizlerin kimsesizi olmak, temel esprisi budur, meşruiyeti budur bu devletin. Yoksa hiçbir meşruiyeti olmaz. Öbürlerine isyan etme hakkı ortaya çıkar o zaman. Kimsesizlerin kimsesi... Bu esprile hareket etmiyorsunuz Sayın Bakan. Kimsesizlere nasıl yansıyacak bu iş? Hepimizin buna bakması gerekiyor. Gücü zayıf olan insanlara nasıl yansıyacak, bu değerlendirilmemiş burada. Çok ciddi teknik sıkıntıları olan bir yasa getiriyorsunuz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – Ben de tüm hazırunu saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, Barolar Birliği konuştuğu için ben de söz almak istedim Sayın Başkanım çünkü bazı yanlış anlamalara yol açmasını istemiyorum.

Önce, müsaade ederseniz, genel bir açıklama yapmak istiyorum yani neden böyle bir şeye ihtiyaç duyduk? Çünkü sigorta şirketleri güçlü, zayıfa karşı böyle bir tahakküm söz konusu şeklinde bir algı oluşmasın. Trafik primi bizim en önemli primimiz. Yani toplam üretimimizin yüzde 25’i buradan geliyor, yaklaşık 6 milyar prim elde ettik ve inanın on yıldır trafik poliçesini sigorta şirketleri fonluyor sayın vekillerim. Yani zarar ediyoruz on yıldır, 7 milyar zararımız var ve her yıl sermaye artırıyoruz, artık dayanamadık ve bu yıl fiyatları artırdık. Yani “Neden bu yıl fiyatları artırdık?” diye sorarsanız bu yıl bizim trafik branşındaki zararımız bilanço zararına döndü yani biz on yıldır trafik branşında 7 milyar zarar ediyorduk ama bu yıl 550 milyon konsolide olarak sigorta sektörü bilanço zarar etti. Biz, bu yıl 18 tane branşımız var, kasko var, yangın var, konut var, ticari ürünlerimiz var, diğer tüm branşlardan elde ettiğimiz gelirlerle trafiği fonlayamadık, her yıl fonluyorduk. Bizim illa her branştan kâr edelim diye bir kaygımız yok. Başka branşlardan kâr ederiz. Bakkal gibi düşünün, 3 tane üründen kâr ederiz, öbür ürünümüzü fonlarız. İlk defa bu yıl diğer branşlardan elde ettiğimiz kârlarla trafiği fonlayamadık. 544 milyon konsolide olarak zarar ettik. Yukarıdan aşağıya ben size şirketlerin -şimdi isimlerini vermek istemiyorum- teker teker zararlarını açıklarsam yani piyasa yapan büyük şirketlerin hepsinin zarar ettiğini göreceksiniz. Bunlardan bazıları son iki üç yılda 500 milyon TL kadar sermaye koymasına rağmen.

Yani biz sigorta sektörü olarak bugüne kadar sadece halkımızı fonladık. Peki, sayın vekillerim, bunun sebebi ne? Biz sigorta şirketleri olarak devlet değiliz. Havuzumuz yok, TARSİM gibi bir havuzumuz yok. Biz anonim şirketiz, elbette ki kâr etmek

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 7

isteyeceğiz ama kâr ederken de vatandaşımızı tabii ki istismar etmeyeceğiz. Böyle bir şeyi nasıl yapabiliriz ki? Vatandaş istismar eden hangi sektör ayakta kalabilir, hangi şirket ayakta kalabilir? Önemli olan işletme giderlerimizi ödemek ve küçük bir kâr marjı elde etmek.

Şimdi, bu çerçeveden baktığımızda neden zararlarımızı yönetemiyoruz, haklı olarak bunu sorabilirsiniz. Bir defa belirsizlik var. Hiçbir şekilde maliyetlerimizi göremiyoruz. Bizim trafik poliçesiyle elde ettiğimiz olay şu, genelde sigorta mantığı şu: Primlerimizi toplarız, hasarlarımızı öderiz, işletme giderlerimizi öderiz, kâr etmeye çalışırız. Trafikte primleri topluyoruz, hasarlarımızı ödüluyoruz. On yıllık zaman aşımından dolayı ve öngörmediğimiz bazı yeni maliyetlerden dolayı tarifeyi yaparken hesaplayamadığımız yeni maliyetlerle karşılaşyoruz. Ne demek istiyorum? Sigorta bilimi istatistik bilimidir, büyük adetler kanunu geçerlidir. Ben bir tarifeyi yaparken geçmişteki hasar frekansına bakarım, ortalama maliyete bakarım. Şimdi, bu şekilde hesaplıyorum tarifeyi, fiyatı da uyguluyorum ve bunu satıyorum. Poliçe başlıyor, bitiyor bir yıl içerisinde. O yıl hasar oluyor, tamam, ondan sonra yeni bir döneme geçiyoruz ama üç yıl sonra on yıllık zaman aşımı olduğu için kanundaki belirsizliklerden dolayı mahkemeye gidiliyor, avukatlar mahkemeye gidiyorlar, diyorlar ki: “Burada böyle bir şey var –söz gelimi- alkollü sürücüye de ödeme yapılması lazım, bu ödenmemiş.” Mahkeme diyor ki: “A, evet, doğru, kanunda bu yazmıyor, hadi alkollü sürücüye de ödeyin.” diyor. Onun üzerine on yıllık tüm davalar, on yıl geriye gidiliyor. Tüm alkolden ölmüş kişiler normalde ödenmediği için tekrar açılıyor ve biz bunlara maliyetle karşı karşıya kalıyoruz ve ben on yıl yaptığım tarifede bunu öngörmediğim için zarar ediyorum. Şimdi, bu belirsizlik ortadan kalkmadığı sürece bunun sonu yok. Yani bizim bu belirsizliği ortadan kaldırmamız lazım.

Bakınız değerli vekillerim, biz sektöüz. Topları primleri, hasarı da koyarız, fiyat 3 liraysa 3 lira, 5 liraysa 5 lira, 10 liraysa 10 lira, biz bunu yaparız. Bizim açımızdan... Biz yansıtırız. Yani bizim cebimizden vermek gibi bir yükümlülüğümüz yok, biz Merkez Bankası değiliz. Ama bunu yansıtırken maliyetlerimi öngörerek yansıtmak isterim. O yüzden fiyat 3 lira olmuş, 5 lira olmuş sorun değil, zorunlu sigorta ama buradaki önemli olan husus şu: Hakkaniyet olması lazım. Benim olması gerekene, ödemem gerekene ödemem lazım. Benim derdim bu sektör olarak.

Peki, gelelim hakkaniyetle mi ödeniyor? Efendim, şimdi, trafik poliçesi üçüncü şahıs mali sorumluluk sigortası poliçesi yani ben haksız fiilden dolayı, Sayın Barolar Birliği temsilcisinin söylediği gibi, verdiğim zararı tazmin etmekle yükümlüyüm. Kime karşı? Üçüncü şahıslara karşı. Peki, mahkeme ne demiş 2012 yılında? “Kusurlu da olsa yani zarar verene de öde.” demiş. Trafik sigortasının ruhunda, sorumluluk sigortasının ruhunda böyle bir şey var mı? Zarar verene ben bir ödeme yapmak durumunda mıyım? Ödeme yaparım. Çok net. Maliyetimi artırırım, fiyatıma yansıtırım ama hakkaniyetli olur mu, adil olur mu? 18 milyon insan var bu poliçeyi alan. Bunların primini niye artırıyım ben? Bu adil mi? Bu birinci mesele.

Geliyorum ikinci meseleye, tazminatındaki standart meselesine. Efendim, bugün tazminat dediğimiz, standart dediğimiz olay şu: Kişi öldüğünde temel bir hesaplama yapılıyor, mortalite tablosu diye bir şey var, ölüm tabloları; bu kişi kaç yaşına kadar yaşardı ve yaşasaydı ne kadarlık bir gelir elde edecekti? Bu çok temel bir hesaplama aslında. Aktüer bu hesaplamayı yaptığı zaman... Aktüerin yaptığı hesaplama ile şirketin yaptığı hesaplama arasında fark çıkmıyor ama ne zamanki mahkemedeki aktüer yerine başka bilirkişi yaptığı zaman ciddi bir fark çıkıyor arada, yüzde 40’a kadar varan farklar çıkıyor. Sebebi de şu: Bir defa mortalite tablosunu rastgele alabiliyorlar yani ölüm tablosunu. Herkes istediği tabloyu seçiyor çünkü dört, beş değişik tablo var. En temel sebep şu: Mesela, diyelim ki kişi 2016 yılında öldü, diyelim ki yirmi yıl daha yaşayacaktı. Gelirini hesaplıyorlar, yirmi yıl ileriye taşıyorlar, faizlendiriyorlar ama tekrar “present value”ya yani net bugünkü değere döndürmüyorlar, iskonto yapmıyorlar yani yirmi yıl faizli tabloyu bugüne çekmiyorlar. Ben de onu diyorum, açık söylüyorum. Sigorta şirketi olarak biz gene öderiz ama ödeyince ne oluyor? Ödeyince işte böyle 18 milyonun trafik primini artırmamız gerekiyor. Peki, oradaki 18 milyon insanın ne kabahati var? Adalet diyoruz, oradaki insanların ne suçu var? Diyoruz ki standart getirilsin, iskonto edilsin bunlar. Aktüer hesaplıyor, aktüerya bilimi bunun için var. Aslında hazinenin de öngördüğü bu. Genel şartlarda aslında getirdi, iki tane temel şeyi düzenliyor; mortalite tablosu, teknik faiz. “İskonto et.” diyor. Onun dışında mesela bu aktüer hesaplamaları çok karışık. Mesela “Kadın ne zaman evlenir?” gibi bazı varsayımlar da yapılıyor. Mesela, burada, genel şartlarda “Askeri Yargıtay usullerini al.” demiş hâlâ. Yani, burada o ince şeylere çok müdahale etmiyor, temel şeyleri düzenliyor. Sayın Barolar Birliği dedi ki: “Yurt dışında böyle bir şey yok.” Söyleyeyim: İspanya’da bunlar tartışılmış, aynı sorunlar yaşanmış efendim ve “Baremo” diye bir sistem getirilmiş ve Baremo sistemiyle standart hâle getirilmiş. Bu anayasaya aykırıdır diye Anayasa Mahkemesine gidilmiş ve Anayasa Mahkemesi de bunu reddetmiş. Yani, İspanya şu anda olay başında 70 milyon euroya kadar standardı getirmiş ve bu şekilde yapılıyor mesela ve Avrupa’da bu standartlar var.

Mesele haksız fiil meselesi değil ki, biz haksız fiil değil demiyoruz ki. Sorumluluk sigortasının her şeyi Trafik Kanunu’nda düzenlenmiş, teminat da burada düzenlenmiş. Sigorta şirketlerinin Borçlar Kanunu’na gittiğimizde teminatı artmıyor, azalmıyor, bizim teminatımız belli; kişi başı 310 bin TL. Üstü için zaten Borçlar Kanunu’ndan dolayı kişi yükümlü. Bunun için de zaten ihtiyari mali mesuliyet diye... İsteyen bunu artırabiliyor, orada sorun yok. Bakınız, lütfen, sigorta şirketlerinin sorumluluğunu artıran, azaltan bir şey yok. Bunlar yanlış anlaşılmasın. Mesele haksız fiil midir, değil midir meselesi de değil. Haksız fiil değildir demiyoruz, diyoruz ki: Trafikle ilgili her şey Trafik Kanunu’nda düzenlenmiş, ben niye Borçlar Kanunu’na giderek bir hesaplama yapayım? Önce, burada standardı belli. Zaten mahkemeye gittiğinde de aktüer aynı hesabı yapıyor. Şu anda, son dönemde söyleyeyim: Hazine genel şartları yayımladı, bir standart getirdi. Şu anda mahkeme aktüerinin çıkardığı rakamlar ile sigorta şirketinin çıkardığı rakamlar aynı efendim - bunu söyleyebilirim- ama mahkemede bilirkişi, aktüer olmazsa hâlâ yüzde 40 daha fazla maliyet çıkıyor. Bu standardı istiyoruz, başka bir şey istemiyoruz. Teminat dışı hâller belli olsun istiyoruz yani alkollü sürücüye vermeyelim, kusurlu sürücüye vermeyelim. Tekrar

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 8

söylüyorum: Hasar artarsa ben bunu prime, tarife yansıtır, müşterilerime yansıtırım ama hakkaniyete uygun olmaz, adil olmaz. Bizim amacımız burada hakkaniyeti bulmak.

Bir de ilave bir maddemiz daha var. Şöyle bir mağduriyet var sayın vekillerim: Şimdi, bizim amacımız veya burada hepimizin amacı herhâlde şudur: Mağduriyetin ya da zarar görenin bir an evvel çözülmesi, değil mi? Mahkeme de aslında bunun için var; zararın tazmini. Biz sigorta şirketleri olarak diyoruz ki kaza yapanlara ulaşamıyoruz. Kaza yapanlara avukatlar daha önce ulaşabildiği ya da aracılık sistemi daha önce ulaşabildiği zaman şirkete bazen gelmeyebiliyorlar ve direkt mahkemeye gidiyorlar. Biz diyoruz ki önce şirkete gelsinler -sigorta şirketlerine- on beş gün içerisinde biz ödemezsek, eksik ödersek, memnun olmazsa tekrar mahkemeye gitsin, tahkime gitsin, nereye giderse gitsin, hiçbir şekilde dava hakkını sınırlayamayız. Ama mahkemeye gitmeden önce bize bir gelsinler. Neden? İki türlü. Bir: Bize gelmedikleri zaman muallak hesaplarda biz öyle bir zarar var mı, göremiyoruz. İki: Bize gelmedikleri zaman, mahkemeye gittikleri zaman, bazen, belki biraz daha, işte yüzde 20 daha fazla tazminat alacakları hesabıyla gidiyorlar ama aracılık sisteminde yüzde 30-35 komisyon verdikleri için bir defa daha az para alıyorlar yani mağduriyet daha fazla söz konusu oluyor. Bir de üç buçuk yıl beklemek zorunda kalıyorlar. O yüzden biz diyoruz ki bize gelsinler, sonra mahkemeye gitsinler. Orada da öyle bir önerimiz var. Ama şunu söyleyeyim: Tazminatta standart geldikten sonra zaten mahkeme de, sigorta şirketi de hemen hemen aynı şeyi vereceği için esasında ona da gerek kalmayacaktır.

Benim de sözlerim bu kadar.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Bütün mağdur yakınlarına on beş gün içerisinde ulaşabiliyor musunuz?

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – Ulaşamıyoruz efendim.

BAŞKAN – Birileri geldi size başvurdu yani 3 kişi başvurdu ama geride 20 verese daha var; 17 kişi. Yani, biriyle anlaşmanız yetmiyor, sonra onlar da gidip dava açabiliyorlar.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – Efendim, onlara zaten ulaşamıyoruz, ulaşamadığımız için... Mesela, acil servislere adam yerleştirip sigorta şirketlerinden önce yakınlarla ulaşan sistemler var.

BAŞKAN – Var, hasar tespit sistemleri.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – Taziye çadırı filan kuruyorlar ve daha orada hemen vekâlet alıyorlar.

Şöyle: Biz diyoruz ki mahkemeye gitmeden önce sigorta şirketine gelsin, sigorta şirketinden parasını alsın; almazsa, memnun kalmazsa da mahkemeye gitsin diyoruz efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, tamamlayıcı bir şey, çok kısa...

BAŞKAN – Peki.

Buyurun Sayın Bekaroğlu.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sigortacılar Birliğinden arkadaşımız aslında benim söylediklerimi doğrular nitelikte bir açıklama yaptı, dedi ki: “Biz sigorta şirketleri son yıllarda çok ciddi sıkıntılar içine girdik çünkü vatandaş uyandı. Aracı kuruluşlar çıktı filan -simsarlar gibi bir de şey yapıyor, neyse çıktı- vatandaş daha çok hakkını aramaya başladı dolayısıyla biz daha az kâr etmeye ya da zarar etmeye başladık. Böyle olduğu için şimdi bu zararı telafi edeceğiz. Hükûmet de ülkede bütün dünyadaki bir sıkışıklık dolayısıyla -ekonomi de sıkışabilir, bir kriz değişik şekillerde patlak verebilir, daha önce bankalardan vermişti, sigorta şirketleri de- o da böyle bir tedirginlik içinde. Tam da geliyorlar, kim sesini çıkarabilir? Örgütlü bir tek şoförler var. Şoförlerin de herhâlde hepsi Ankara’da çalışan şoförler ama hiç Polatlı’nın, Kırıkkale’nin bilmem ne ilçesindeki insanlar ne kadar para kazanıyor, onların hesabını yapmıyor. Standart alınacak, buna da itiraz etmiyor. Sigorta primimiz düşecek. Hadi gidelim...” Böyle bir şey olmuş. Çok açık, net burada görülüyor. Gerçekten burada sektör batacak, bir sıkıntı ortaya çıkacak. Ticaret yapıyoruz falan... Hani şöyle de demiyorum: Batıyorsanız yapmayın arkadaş. Öyle bir şey de deme hakkımız yok. Türkiye ekonomisi bizim ekonomimiz, her sektör bütün sektörleri etkiler, herhangi bir ekonomik kriz hepimizi etkiler. Böyle bir şey istemiyoruz. Ama, netice itibarıyla, nasıl yapalım? En zayıf olanların zarar edeceği bir düzen! Burada en zayıf olanlar yani üçüncü tarafların zarar edeceği... Alkollü sürücü, evet... Siz zorunlu trafik sigortası yapıyorsunuz ve niye ben sigorta primi ödüyorum? Elbette hatalı olduğumda da belli bir şekilde... Hata derken insanlar robot değil, melaike değil filan, hata yapabiliyor. Bunların tazmin edilmesi için belli bir... Zaten kasko yaptırıyorum diğer sebeple. Bunların tazmin edilebilmesi için sizinle sözleşme yapıyorum. Sözleşme yapmıyorum aslında, sizin koyduğunuz şartları imzalıyorum. Şimdi -şartları bütünüyle lehinize- hem diğer zayıf olan tarafın aleyhine olabilecek ve üçüncü tarafların da hiçbir şekilde ortada olmayacağı bir düzenleme yapılıyor, geniş kitlelerin ezileceği bir düzenleme yapılıyor. Bir ülkede sıkıntı var, bir sektör batacak, bunu kurtaralım, bununla ilgili bir şey yapalım derken en zayıf olanların kesesini... Zaten dolaylı vergilerle bu ekonomiyi filan hep biz taşıyoruz. Biz derken halkı kastediyorum, bizim temsil ettiğimiz geniş toplum kesimlerini kastediyorum. Vergilerimizin yüzde 70’ine yakını dolaylı vergiler. Biz taşıyoruz, her yerde veriyoruz. Sigorta şirketinin sahibiyle, CEO’su ile şeydeki vatandaş da suyu içerken, yemeği yerken, köprüden geçerken aynı paraları veriyor. Şimdi, bunun maliyeti... Bu geniş kitlelere havale edilen bir düzenleme yapılıyor. Bu, haksız, adalet ilkesine filan da hiçbir şekilde uymayacak bir düzenleme Sayın Bakanım. Kanaatimiz bu.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bekaroğlu.

Sayın Savaş, buyurun.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Sayın Bakanım, Sayın Başkanım, değerli hazırun; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 9

Biz alt komisyonda da konuşmuştuk bu konuyu daha önce. Bu düzenleme geleceğe yönelik belirsizlikleri ortadan kaldırma, hukuki belirsizlikleri ortadan kaldırma anlamında önemli bir düzenleme ama son dönemde sigorta poliçelerinin fiyatının yukarı çıkması anlamında bunu aşağı çekecek, katkı sağlayacak bir düzenleme değil. Onunla ilgili ayrı bir düzenleme yaparsak daha iyi olur diye düşünüyorum. Tabii, sigortaların bu kadar -biraz önce değerli temsilcinin söylediği gibi- zarar etmesinin nedeni son on yılda, önemli unsurlar var. Özellikle teminat artışları var burada zarar etmelerine neden olan. Şöyle ki: 2000 yılı teminatları ve enflasyonu biz baz alırsak, TÜFE 8 kat artarken maddi tazminat limitleri 40 kat artıyor, bedeni tazminat limitleri de 43 kat artmış. Yani son on yılda her yıl sigorta şirketlerinin, özellikle trafik branşında zarar etmesine neden olan önemli bir etken bu. Ayrıca, tarife serbestliği de bunda etkili. Bir de kaza tespit tutanaklarının artık kişilere bırakılmış olması da bunda etkili.

Yani baktığımız zaman, bu hasar prim oranlarında, özellikle trafik branşında sigorta şirketleri para kazanmıyor aslında. Ben de geçmişte bir sigorta şirketinin yönetim kurulu başkanı olduğum için, arkadaşlar sunum yaptığında hep “Özellikle sevmediğimiz bir alan ama yapmak zorunda olduğumuz bir iş, trafik branşı...” Yıllara göre baktığımızda 2005 yılı ile 2015 yılına baktığımızda, ortalama hasar prim oranı yüzde 100 yani 100 lira topluyorsunuz, başa baş noktası. Hatta bazı dönemlerde, 2015 yılında, Sayın Bakanım, yüzde 137 yani 100 lira toplamışsınız, 137 lira hasar ödemişsiniz. Bu düzenleme bunları aşağı çekecek; belirsizlikleri, muallak hasar oranlarını, geleceğe yönelik olarak karşılık ayırmayla ilgili oranları aşağı çekecek, kârlılıkları bir derece düzelterek ama bizim son dönemde vatandaşların, araç sahiplerinin, hepimizin şikâyet ettiği poliçe fiyatlarının yukarı çıkmasının aşağı inmesine katkı sağlayacak çok önemli bir düzenleme değil.

Ben o anlamda ilave bir düzenleme, tüm vatandaşlarımıza katkı sağlayacak ilave bir düzenlemenin tekrar yapılmasını tavsiye ediyorum. Bu artık dayanılmaz bir hâle geldiği için böyle bir düzenleme yapıldı. Bir de tabii, geçmiş dönemde bir sigorta şirketinin de sektörde batmış olması da birazcık da burada etkili. Bunları da konuşmamız gerekiyor. Tabii, yabancıların da burada etkisi var, yabancı şirketler de var burada tabii.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yabancı şirketler yüzde 70.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Hayır, yüzde 70 kötü bir şey değil.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yani yerliler de var içinde. “İçinde yerliler de var.” demek lazım.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Sayın Günal, alt komisyonda bazı arkadaşlarımızdan sektörün yabancıların çok elinde olduğu, bu şekilde yabancıların sektörü yönlendirdiği şeklinde bir değerlendirme oldu. Ben, yabancıların olmasına karşı değilim, elbette olacak yabancılar çünkü Türkiye’de geleceğe yönelik olarak sigorta şirketiyle ilgili beklenti yüksek. Yani Batı’da, gelişmiş ülkelerde vatandaşın, bireyin...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ona karşı bir şey söylemedik, oranı doğru söyleyelim diye dedim. Yüzde 70 olunca yerliler de var demek oluyor.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Şimdi, yurt dışında, gelişmiş ülkelerdeki bireysel yani kişi başına sigorta harcaması 700-800 dolarsa Türkiye’de 100 dolar civarında yani gideceği yer, potansiyel büyük. O nedenle, yabancıların iştahı sigorta şirketleri üzerinde var ve bu da doğal, normal. Tabii, bizim ayrıca farklı bir düzenleme yaparak vatandaşların da bu poliçe fiyatlarını aşağı çekecek, üzerindeki yükü alacak bir düzenleme yapılmasından yanayım diye düşüncelerimi belirtmek istedim.

Hepinize tekrar saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Savaş.

Sayın Turhan, buyurunuz.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakanım, bürokrasimizin çok kıymetli mensupları, basınımızın değerli temsilcileri; ben de hepinizi en içten duygularla, sevgi ve saygıyla selamlayarak sözlerime başlamak istiyorum.

Tabii, piyasa ekonomisinde zaman zaman aksamalar olabileceği gün geçtikçe daha fazla iktisat literatüründe de kabul görmeye başladı. Yani 1980’lerde hâkim olan, piyasaların her durumda ve mutlak manada optimal dengeyi sağlayacağı varsayımı ciddi eleştirilerle, katkılarla gözden geçiriliyor. Dolayısıyla, piyasalarda zaman zaman aksamalar olabileceği, ekonomi politikalarının da bu aksamaları gidermek yönünde kullanılması gerektiği artık neredeyse üzerinde görüş birliği sağlanmış bir husus. Ancak tabii, bunu yaparken, yaptığınız müdahalenin miktarı, amacı ve hangi problemi nasıl çözeceği hususunda aklınızda, zihninizde iyi bir kurgu yoksa, bu sağlıklı bir teorik temele dayanmıyorsa, ampirik bulgularla desteklenmiyorsa o zaman yapacağınız politika müdahaleleri, sorunu çözmeyi bir tarafa bırakın, politika aksaklıkları sebebiyle ekonomik yapıya ve ilişkiler sistemine telafisi mümkün olmayan zararlar verebilirler ve bunun neticesinde de iş ve yatırım ortamı olumsuz etkilenir. Dolayısıyla, siz müdahaleye başlarken iyi bir şey yapacağımızı düşünürsünüz, insanlara faydalı olacağınızı, insanlara veya geniş halk kesimlerine, ekonomik olarak sıkıntıda olan insanlara destek olacağınızı düşünürsünüz fakat ortaya çıkan sonuç hiç de sizin beklemediğiniz gibi, tam tersine, o kesimlerin daha büyük bir mağduriyete uğramasıyla sonuçlanabilir. Bu bakımdan da piyasa ekonomisine yapılacak politika müdahalelerinin son derece iyi tasarlanmış ve olabildiğince piyasanın etkin işlemlerini engelleyecek değil, tam tersine etkin işlemlerini destekleyecek bir mahiyette şekillendirilmesi, bu yapılırken de gerek kuramsal bilgidен gerek bunu destekleyecek ampirik sonuçlardan istifade edilmesi büyük önem taşır.

Şimdi, yapılan değerlendirmelerde, mesela sigortacıların, sigorta sektörünün zenginleri koruduğu, sigorta sektörünün sahip olduğu kartel gücünden dolayı fiyatları yapay bir şekilde yükselttiği, mağduriyete uğrayan kesimlerin haklarının tam manasıyla ihkak edilmesine mâni olduğu şeklinde birtakım, bence asılsız görüşler ileri sürüldü. Neden “asılsız” diyorum? Çünkü alt komisyon

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016 Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 10

toplantısını yaparken gerek Hazinemiz gerek sektör temsilcileri bizlere sektörün içinde bulunduğu mali durumu şurada size gösterdiğim toplulaştırılmış bilançolarla ayrıntılı bir şekilde izah ettiler ve buradan biz çok net bir şekilde anlıyoruz ki, bırakın toplumla olan ilişkilerinde -çünkü netice itibarıyla sigorta şirketi var, karşısında da müşteri var- onlardan haksız bir kazanç elde etmeyi -aslında yanlış hatırlamıyorsam Akif Bey, 12 milyar lira gibi bir öz kaynaktan bahsediyorduk- 12 milyar öz kaynak yatırımı yapılmış bir alanda elde edilen kârları değerlendirdiğiniz zaman, vallahi aslında sigorta şirketlerinin ellerindeki parayla bu kadar meşakkatli bir iş yapacaklarına, gidip finansal yatırım yapmaları çok daha anlamlı olur gibi bir sonuç çıkıyor ortaya. Yani dolayısıyla sigorta şirketlerinin elde ettikleri kârların haksız olduğu, büyük olduğu, toplumun burada zarar görmekte olduğu, ne yazık ki -bu görüşleri ileri sürenler açısından söylüyorum “ne yazık ki” diye- rakamlarla, bulgularla desteklenemiyor.

Keza, mesela bu tarifenin kaldırılmasının, sigorta sektörünün rekabete açılmasının, yabancı şirketlerin Türkiye’de sigorta faaliyetlerinde bulunmasının zararları olabileceğinden bahis olundu. Yine, orada da Müsteşar Yardımcımızın alt komisyonda verdiği rakamlardan gördük ki tarifenin kaldırılması neticesinde bırakınız bir kartel oluşturup fiyatları yapay bir şekilde müşterinin aleyhine yukarıya çekmeyi, tam tersine fiyatlarda, primlerde yani ciddi bir gerileme olduğu görülmüş. Bu da normaldir çünkü aslında sanıldığı gibi ya da zaman zaman iddia edildiğinin aksine, tam rekabetçi etkin piyasa en fazla, en mağdur durumda olan küçük tüketiciyi ve küçük üreticiyi korur. Çünkü hiç kimsenin tek başına fiyat belirleme gücünün ortaya çıkmasına izin vermez.

Bu bakımdan, yapacağımız düzenlemelerde bizim de -benim naçizane kanaatim odur ki- izlememiz gereken mantık, piyasa etkinliğini artıracak, iş ve yatırım ortamını iyileştirecek, varsa ekonomideki belirsizlikleri ortadan kaldıracak ve böylece gerçekten sağlıklı, etkin, şeffaf bir fiyat oluşumunu mümkün kılacak bir düzenlemedir. Ha, burada piyasadan kaynaklanan birtakım aksaklıklar varsa tabii ki ekonomi politikaları da bunları gidermek için kullanılmadır.

Şimdi, sigortacılık sektöründe gerek sektör temsilcilerinin gerek bürokrasideki değerli bürokrat arkadaşlarımızın verdiği bilgiler gerek bizim zaten yaşayarak öğrendiğimiz durum kısaca şu: Bir kere zaman zaman bir bilgi karışıklığı oluyor. Sayın Başkan, Değerli Bakanım, müsaade ederseniz, şunun altını çizmekte yarar vardır ki: Üzerinde konuştuğumuz konu zorunlu mali sorumluluk sigortası. Yani, herhangi bir hasar ortaya çıkması durumunda bu hasardan zarara uğrayan kesimleri korumaya yönelik bir sigortadır bu. Kişinin kendi uğrayacağı zararları ya da kendi kusurundan kaynaklanabilecek hasarları tazmin edecek başka sigorta türleri var. Söz gelimi ferdi kaza sigortası yaptırarsınız, o zaman siz kusurlu da olsanız -işte demin verilen örnek üzerinden konuşalım- alkollü de olsanız burada size bir tazminat ödenir. Ancak, bakın, adı üzerinde “zorunlu” diyor, neden, kim bunu zorunlu tutuyor, bu sigortayı zorunlu tutan kim? Kamu yönetimi. Neden zorunlu tutuyor? Çünkü burada toplumsal bir dışallık var. Şayet biz ekonomik faaliyet gösterirken, özellikle kara yollarında -tabii, şu andaki konumuz o olduğu için- üçüncü tarafların uğrayacağı riskler sigorta edilmezse ekonomideki toplam verimlilik düşer, riskler artar ve ekonominin tamamı bundan zarar görür. Dolayısıyla, burada kamu yönetimi bir düzenleme yapmış ve demiş ki: “Bu sigortayı yaptırmak zorunlu herkes açısından.” Peki, bu sigortanın istifadecisi kim yani kim yararlanacak bu sigortanın yapacağı ödemeden? Kişinin verdiği zararın muhatapları yani o hasardan etkilenen üçüncü şahıslar. Şimdi, bir kere bu kavramı doğru, yerli yerine oturtamazsak bundan sonraki tartışmanın da sağlıklı seyretmesi mümkün değil. Fakat ilginç bir şekilde yargı kararına... Tabii, kuşkusuz yargı bağımsız, inanıyorum ki oradaki değerli yargı mensupları da kendi açılarından hukuk çerçevesinde en yerinde değerlendirmeyi yaptıklarını düşünerek bu kararı vermişlerdir ancak ne yazık ki bu kararın ortaya çıkardığı çerçeveyi benimsemek benim açımdan mümkün değil. Yargıya saygımız sonsuz ama bu karara ne yazık ki ben katılamıyorum. Neden? Çünkü kararın tamamı destekten yoksun kalma tazminatının aslında kişinin kendi kusuruyla ilişkilendirilemeyeceği varsayımına dayanıyor. Şimdi, bakınız, hukukun genel bir prensibi -bununla ilgili hem borçlar hukukunda hükümler var hem yargı kararları, Yargıtay içtihatları var- kişi kendi kusurundan istifade edemez. Bu, herhâlde hepimizin kabul edeceği genel bir hukuk prensibidir. Burada zorunlu mali mesuliyet sigortasının kapsamında kalan alanı çok genişleterek yargı bunu âdeti bir ferdi kaza sigortası ya da ferdi mesuliyet sigortası gibi yorumlamak suretiyle ne yasa koyucunun ne idarenin başta hiç düşünmedikleri bir yola olayı sevk etmiş. Şimdi, bakın, sigortacılık risk yönetimidir ama riskler belli bir olasılık dağılımı içerisinde istatistiksel olarak hesap edilebilen kayıplardır. Onun için de bireyler tek tek bunu yapma gücünden yoksun oldukları ve riskten sakınır bir profile sahip oldukları için sigorta poliçesi satın alırlar. Ama, sigorta şirketleri bütün bir birikimi, bütün olayları havuzda toplamak suretiyle riske karşı nötr bir yaklaşım sergileme imkânına sahip oldukları için bu riskleri sigortalayabilirler. Yani, sigortacılığın temel mantığı da buna dayanır. Mikroiktisadın da inceleme alanlarından birisi olan bu konuda siz şayet bu ilişkiyi bozarsanız, bu ilişkiyi ortadan kaldırırsanız yani sigorta şirketlerini muhatap oldukları riskleri hesaplayamaz hâle getirirseniz bunun da adı yine iktisat literatüründe “belirsizlik”tir. O zaman hem iş ve yatırım ortamını bozmuş olursunuz hem ekonomik birimleri yönetemeyecekleri kayıp riskleriyle muhatap etmiş olursunuz hem ekonomide verimliliği azaltmış olursunuz hem de sonuçta en fazla bundan toplumun en yoksul kesimleri tüketicileri mağdur etmiş olursunuz. Nitekim bugün karşı karşıya olduğumuz durum da tamamen aynen budur. Yönetilemeyen, hesaplanamayan, belirsizliklerden kaynaklanan zararlar dolayısıyla sigorta şirketleri, bir de üstelik tabii yasa koyucu da muhasebe düzenini oluştururken muhtemel zararlar karşılığında bir karşılık ayırmalarını ve bu karşılığı zarar olarak muhasebeleştirmelerini öngörmüş, bu da ihtiyatlılık prensibi gereği bir uygulamadır, sigorta şirketleri de bunu yapmaktadır. Dolayısıyla, geçmiş dönemlere de ait olan hesaplayamayacakları, yönetemeyecekleri bir kayıp riskiyle karşı karşıyalar. Şimdi, biz bunu bu şekilde tespit edip bu somut gerçeği, objektif, nesnel gerçeği bu şekilde tespit etmek yerine, buradan yola çıkarak hiç bu konunun unsuru olmayan retorik üzerinden bir tartışma yürütmeye ve buradan, mağdur edebiyatı üzerinden birtakım düzenlemeleri gündeme getirmeye kalkarsak size kesinlikle söyleyebilirim ki iktisat bilimine, bırakın iktisat bilimini sosyal bilime zerre kadar güveniniz, itimadınız varsa sonuçta toplumun geniş kesimlerinin kaybıyla sonuçlanır. Dolayısıyla, bu düzenlemenin son derece yerinde olduğunu, önemli bir problemi çözeceğini düşünüyorum. Son olarak...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 11

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – “91-92 için yeterli.” midir diyorsunuz?

BAŞKAN – Sayın Turhan, lütfen toparlar mısınız.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – “Bu iki düzenleme yeterli.” midir diyorsunuz İbrahim Bey?

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Bu sorunu çözmek için yeterli. Şimdi, tabii, başka konular olabilir, sektörle ilgili başka sorunlar olabilir ama onun görüşüleceği yer burası değil.

Son olarak, efendim, tahkimle ilgili de bir şeyler söyleyerek sözlerimi tamamlayacağım. Tahkim usulünü bizim yaygınlaştırmamız lazım. Yani, sermaye piyasalarında da var, bankacılık sektöründe de var ve bunun son derece faydasını görüyoruz. Çünkü normal yani genel yargıya başvurulması hâlinde hem konunun uzmanı olmayan kişiler tarafından yapılan değerlendirmelerde sağlıklı sonuçlar çıkabiliyor hem çok uzun zaman boşa boşa harcanmış oluyor, hakların yerine getirilmesi gecikiyor. Geciken adalet, adalet değildir oysa. Dolayısıyla, yani bu alt komisyondaki eklemeye yaptığımız... Hatta keşke bence mümkün olsa -ama anladığım kadarıyla hazine onu çok desteklememiş- burada bir de sıralama koyabilsek. Yani, “öncelikle sigorta şirketine, orada sorun çözülüyorsa tahkime, orada da çözülüyorsa genel yargıya” şeklinde bir düzenleme olabilse keşke ama anladığım kadarıyla ona o uygun görülmemiş. Yani, uzman olmadığım için de çok ısrar etmek istemiyorum ama tahkimin de uygulamada yer alması bence son derece yararlı ve faydalıdır.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Tamaylıgil...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Tamaylıgil, lütfen...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Tamaylıgil konuşacak da bir şey söyleyeyim. Sayın Başkanım, Sayın Tamaylıgil konuşacak ama İbrahim Bey...

BAŞKAN – Efendim, bakın, cuma için ara vereceğim o yüzden...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Yok, yok ben bir şey demeyeceğim. Yalnız, İbrahim Bey, “zenginleri koruduğu” gibi söylemediğimiz bir lafı, asılsız görüşler, edebiyat, retorik gibi sataşma niteliğinde...

BAŞKAN – Size aradan sonra sataşmadan söz vereceğim.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Aradan sonra, edebiyat, retorik...

BAŞKAN - Evet, Sayın Tamaylıgil, buyurun lütfen.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Cuma vaktini geciktirmeyelim o zaman. Geldiğimizde 4’üncü maddeden devam edeceğiz herhâlde değil mi?

BAŞKAN – Tabii, tabii, 4’ten devam edeceğiz.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Ama, ben herhâlde bir saat geç geleceğim, o yüzden...

BAŞKAN – Önemli değil, geçsem bile 4’ten size şey yaparız.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – 4’le ilgili bazı görüşlerim var çünkü biraz geniş kapsamlı baktınız, ben de olayın finansmanı, “sigortacılık” kavramı ve onunla beraber bu iki maddenin tam olarak yeter dediğiniz bir görüş var, onunla beraber paylaşmak istiyordum.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Bu konuyla ilgili mi?

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Bu konuyla ilgili. Eğer sigortacılar birliğiyle ilgili olarak bulunan beyefendi de bana tam olarak Türkiye’de kayıtlı olan motorlu taşıtların sayısı, bütün Bu taşıtlar içerisindeki zorunlu sigorta yaptırmış ve yaptırmamışların sayısı, sizin sigortacılık olarak... Biraz önce “yüzde 25” diye bir rakam verdiniz. Bu aynı şeye benziyor, bizde de vergi toplayamadığımız için genelde gidip fiyatını indirmedik akaryakıttan sürekli olarak vergi alarak bir gelir elde ediyoruz. Siz de ağırlıklı sanki trafik sigortasıyla ilgili alternatiflere sigorta sektörü zorunlu diye daha yakın görüp planını yapıyor... O yüzden, bu istatistiki bilgileri de bize öğleden sonraki seansta verebilerseniz onun üzerinden daha sağlıklı konuşabiliriz herhâlde çünkü ara vereceklermiş. Aradan sonra...

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – Şu anda da verebilirim.

BAŞKAN – Şu anda vardır elinizde ama şu an istemiyorum ama öğleden sonra istiyoruz.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Daha detay yani bütün branşlar itibarıyla, bu branşlar itibarıyla oluşan prim geliriniz, sayılar ve ona göre şunu bir sorgulamak lazım: Yani, trafik sigortası ve ona bağlı gelir, gider, zarar hesaplarken diğer branşlarla ilgili nelere geliştireyorsunuz ve zararınızı kompanse ederken yine trafik üzerinden bir düzenlemeyle niye çözüm aranıyor sadece diye, onu bir paylaşalım isterim, oldu?

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, birleşime 14.15’e kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati:12.41

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 12

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.19

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: İbrahim Mustafa TURHAN (İzmir)

SÖZCÜ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

BAŞKAN – Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, Komisyonumuzun 28’inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Tasarının maddelerinin görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Şimdi, 4’üncü madde üzerinde...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, söz talebim vardı.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bekaroğlu.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi sigorta şirketlerinde olayla karşı karşıya...

(Ses kaydındaki arızadan dolayı bu bölüm yazılamadı)

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bakınız, problem alttaki insanlardan kaynaklanan bir problem değil ki. Biraz evvelki konuşmamda da ifade ettim, yani burada zarar gören, sözleşmenin dışında kalan üçüncü şahıslardan kaynaklanan bir problem değil. Sonra öyle bir sistem var ki hangi şeyi kurtaracaksınız? Mesela, şimdi Otomobilciler Federasyonundan burada arkadaşlar vardı. Onların sorunlarını hiç konuşmadık. Sadece sigorta primleri biraz düşer mi? Düşmeyeceği de söylendi arkadaşlar tarafından ama acaba filan diye bir beklenti içindeler. Ama bir sektöre bakın, sadece taksicilere bakın Sayın Bakanım. Şöyle bir şey var mı? Dünyada varsa nasıl var, bunu bir anlatın. Bir insan taksi plakası alıyor -şu andaki değeri 1,5 milyon TL, 2 trilyon eski şeyle- onu bir başkasına kiralyor, 8 bin lira, işte 10 bin lira neyse aylık, o bir başkasına kiralyor, o bir başkası da bir tane şoför tutuyor, o şoför gariban masrafları çıkardıktan sonra diyor ki bana şu kadar para getireceksin, kalanını sana ne yaparsan yap. Böyle bir düzen var yani. Bu düzene bir şekilde izin veriliyor. Yani bunları öyle gelişigüzel söylüyoruz, edebiyat olsun diye söylüyoruz değil, sokakta öyle. Gidin, bir taksiye binin ve şoförle bir sohbet edin, kimindir araba diye sorun, sen nasıl çalışyorsun, hangi şartlarda çalışyorsun diye sorun. Bu sadece taksici esnafı için değil, bütün toplum kesimleri için böyledir. Hani uzun yıllar işte az devlet, çok toplum, çok piyasa filan, sürekli şekilde böyle uyardılar, işte devlet çok büyük, çok güçlü, bütün işte üretim, fabrikalar onun. Dolayısıyla devletin üretimden, piyasadan, ekonomiden çekilmesi gerekiyor, az devlet. Yani bu çok anlatıldı, yazıldı çizildi, liberal politikalar. Şimdi gördük ki aslında az devlet filan değilmiş, devlet bizim lehimize karar versin, güçlülerin lehine karar versin! Hâlbuki biraz evvel de ifade etmeye çalıştım, devlet gerçekten zayıf olan toplum kesimleri için vardır. Yani bilançolar, zararlar filan ama serbest piyasa, iyi. Serbest piyasa dediğiniz zaman hiçbir sesiniz çıkmıyor ama o piyasada bir tikanıklık olduğu zaman hiç serbest piyasa filan demiyorsunuz, hemen devlete koşuyorsunuz ve -sadece sigortacıları filan söylemiyorum yani sermaye elinde olanlar, güçlüler için söylüyorum- devletin sizin lehinizde, sizin yanınızda yer almasını istiyorsunuz. Öyle bir düzenleme yapın ki işte mahkemeler çok genişlettiler bunu, mahkemeler geniş halk kesimlerinin lehine kararlar veriyor, bu bizim kârlarımızı azalttı, aman devlet baba gel, bizim lehimize kararlar al, dolayısıyla biz rahat edelim! Böyle değil yani.

Şimdi zorunlu trafik sigortası... Zorunlu trafik sigortası burada espri. Gerçekten üçüncü şahısları korumak için devlet, kamu lehine, geniş kitleler lehine sosyal devlet olarak bir şey yapıyor. Evet, taraflar var, sigorta şirketleri var, işte sigorta ettirenler var ama bundan zarar görecektir, bu şeyden zarar görecektir üçüncü kesimler de var, halk da var, sosyal devlet olarak halkımı korumak durumundayım. Zorunlu trafik sigortası olması gerekir ki buradan doğacak zararlar, bu işin, bu sözleşmenin tarafı olmayan üçüncü taraflar, vatandaş da, -barodaki arkadaşımızın söylediği gibi, tıp fakültesi öğrencisi, dönerci ya da bir başkası da- bundan faydalansın. Bu çok normal ve doğru bir şey, yani sosyal devlet.

Burada sigorta sektöründe bir sıkıntı çıkarsa kriz ortaya çıkar. Yani bu endişeyi de anlıyorum. Daha evvel de bankacılık sektöründe bir kriz ortaya çıktı, problem ortaya çıktı. Bedelini hepimiz ödedik. Bedelini hepimiz filan ödemedik. Dönerseniz 2001 krizinden sonra çıkan yasalara bakarsanız bedelini öyle büyükler filan değil, yine geniş halk kesimleri ödedi. Yani bankacılık sektörüyle ilgili, güçlü bankacılık için müthiş düzenlemeler yapıldı. Evet, şu anda bankacılık sektörü çok güçlü ama yani vatandaşın aldıkları paralara, kalemlere filan bakarsanız ki sizin Hükümetiniz de dönem dönem buna müdahale etmeye kalktı ama kalemler gitti, başka kalemler geldi. Şimdi güçlü bir sektör var. Ne oluyor? Sosyal devletin ya da devletin, kamu yönetiminin geniş kitleleri korumak için almış olduğu bir karar, yine biraz evvel sözünü ettiğim mekanizma işleyerek, yani güçlü olanın, lobisi olanın, örgütü olanın gücünü kullanarak, Hükümeti etkileyerek şimdi devleti kendi lehine kullanmaya başlıyor.

Peki ne oldu? Yani şimdi İbrahim Bey burada yok. Edebiyat mı yapıyoruz, yani geniş kitleler lehine bir şey söylediğimiz zaman bu edebiyat mı oluyor?

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Sayın Bekaroğlu, sizin benimle ilgili...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Burada mısınız, pardon.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Yani dün de bakın, şoförler odası temsilcisi yok dediniz, onun olduğunu söyledik.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 13

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Konuşmamış.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Şimdi de beni yok sayıyorsunuz. Çok kırıyorsunuz beni.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Pardon, ben göremedim, bu tarafa baktığım için. Özür diliyorum. Siz buradasınız. Çok güzel.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Ben deminden beri dikkatle sizi dinliyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Çok memnun oldum ama evet, İbrahim Bey, bunlar edebiyat filan değil arkadaşım. Yani aşağıda edebiyat yaşanmıyor. Siz de izlemiştinizdir haberi. Önceki gün -ben haberleri izledim- Sur'da yıkılan binaların enkazı kaldırılıyor ve bir geniş alana yığılıyor. Vatandaş oradan bir tane yastığını kurtarmaya çalışıyor, vatandaş. O vatandaşla -bilmiyorum yani- hiç göz göze gelme şansınız var mı? Şimdi, o vatandaş için bir şey söylediğimizde bu edebiyat filan olmuyor, hayatın...

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Bunun mali mesuliyet sigortasıyla ilişkisini kurmakta zorlanıyorum ben sadece.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Biraz soyut düşünme şeyini geliştirseniz bulursunuz. Ben genel anlamda bir şey söylüyorum. Yani oradaki insanları, tek tek insanları ve zayıf olan insanları, örgütlü olmayan toplum kesimlerini koruma görevinin devletin olduğunu, bunu anlatmaya çalışıyorum. Oradaki vatandaş bu yaptığınızla da ilgilidir. Yani o vatandaşta bir kaza şeyi de olabilir, o vatandaş başka sigortalardan dolayı etkilenmiş olabilir. Dolayısıyla yani böyle bağımsız, daldan dala, edebiyat, retorik diye bir şey yapmıyoruz, gerçeğin ta kendisini söylüyoruz ve biraz da sizin ne yapmaya çalıştığınızı anlaşılır hâle getirmeye çalışıyoruz.

Değerli arkadaşlarım, siz çok farklı terminolojiyi farklı alanlarda kullanıyorsunuz ama görüyorum ki bu neoliberal terminolojiyi de çok güzel bir şekilde kavramışsınız. Bütün eski sistemi yerden yere vuruyorsunuz, vesayet sistemi diyorsunuz, her şeyi eleştirdiniz ama bir tek Kemal Derviş'in 2001'de -Türkiye'de ben ikinci neoliberal dalga diyorum- ikinci neoliberal dalgada yaptıklarının hiçbir şekilde dışına çıkmadınız, harfiyen bunları uygulamaya devam ettiniz, aynı şeyde yapmaya devam ediyorsunuz. Bunlar anlaşılır hâle gelsin. Hiç kimseye hakaret etmek için filan söylemedim. Ya bu nasıl bir sistem arkadaşlar?

Tekrar döneyim. 1,5-2 milyar. Bizim zamanımızda olmadı, siz düzeltin, “adalet” var isminizde.

2 milyon liraya bir artist, ilgisi olmayan bir lokantacı, parası olan bir adamın taksi plakası var. 1 tane de değil, 100 tane, 200 tane Sayın Bakanım, yani. Onlardan rant vergisi falan alınıyor mu? Taksi plakası var. 50 tane taksi kirılıyor başka birisi daha az kâr ediyor. O da bir başkasına veriyor. O da şoföre veriyor. 4 tane şey geçiyor. Bu nasıl bir sistem arkadaşlar yani? Bunun adaletle, hakla, hukukla, neyle bunun ilgisi var? Bunların hiçbirisi retorik ve edebiyat değil.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, ben sadece şunu söylemek istiyorum: Yani hepimiz aynı yöne bakmak zorunda değiliz ya da aynı yöne baktığımızda dahi aynı şeyleri görmek zorunda da değiliz. Farklı bakış açılarımızın olması doğal. Onun için, mümkün olduğunca alınganlık göstermeden ya da şahısları hedef almadan bu görüşmelerimizi Komisyonumuza yakışır biçimde devam ettirsek zannediyorum daha doğru bir noktaya gitmiş oluruz.

Sayın Öztürk, buyurun.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Çok teşekkür ediyorum Başkanım.

Sayın Bakanım, değerli Komisyon üyelerimiz; ben de sigorta sektörüne emek vermiş bir milletvekili olarak söz almak istedim çünkü geçmişte yaklaşık sekiz yıl sigorta yönetim kurulu üyeliği yaptım Başak Sigortada ve bir şirketinde de başkanlık yaptım.

Tabii, bu düzenlemeyle aslında ne getirilmek isteniyor, bir kafa karışıklığı oldu. Çünkü hem Barolar Birliği temsilcisi arkadaşımız katkı yaptı hem de Sigorta Şirketleri Birliğinden arkadaşımız, Müsteşarımız da güzel bir açıklama yaptı ama aslında, İzmir Milletvekilimiz İbrahim Turhan Bey, eskilerin ifadesiyle “ağyarını mâni, efradını cami” derler ya, konuyu güzel detaylandırdı. Ben teknik bir iki şey söyleyeceğim.

Tabii, bu düzenlemeyle, aslında, biz, destekten yoksun kalma hesabında şeffaflık ve standartlık getiriyoruz inancındayız. Tabii ki burada ödenecek tazminatların azaltılması söz konusu mu diye bir soru var. Bu söz konusu görünmüyor. Burada hesaplama parametrelerine bağlanıyor bu tazminatlar gördüğüm kadarıyla ama bir standart getiriliyor anlaşılan.

Tabii, şimdi gelen listeye göre yaklaşık 16 milyon 238 bin 117 kişi zorunlu trafik sigortası poliçesi kestirmiş ama araç sayısı da 20 milyon civarında. Aradaki fark neden kaynaklanıyor, öyle de bir soru var.

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Çoğunluğu traktör.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Çoğunluk traktör demiştiniz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bu, sigortasızlık değil de sigortalılık oranı olacak.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Evet, o da sigortalılık oranı olacak. O oran yüzde 81, 21.

Şimdi, mesele şu: Bu, yaraya merhem olacak mı olmayacak mı? Anahtar soru. Tabii ki son günlerde de zorunlu trafik sigortalarının primlerinin bu kadar artış gösterişinin nedenini sigorta şirketleri –biraz önce açıkladı temsilci arkadaş- açıkladı ama görünen o ki, bu kanun yetmez ama şimdilik zaruri. Öyle gözüküyor. Ama yetmez çünkü sorunu tamamen çözmiyor. Şu anda fiyatlar yüksek. Tabii ki bir korku da bu fiyatlar daha da yükselecek gibi gözüküyor. Eğer böyle bir düzenleme yapmazsak fiyatlar daha da yükselebilir diye bir endişe de var. Çünkü her ne kadar rekabet piyasası olsa bile Türkiye'deki sigorta şirketleri -son on yıl rakamlarını verdiniz- zarar yazıyorlar. Bu fiyatlar görünen o ki gelecekte daha da yükselebilir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 14

Ancak biraz önce hâlâ açıklığa kavuşmayan -alt komisyonda da açıklığa kavuştu mu kavuşmadı mı ben bilmiyorum- mesela bu zarar görenin doğrudan mahkemeye gitmeden şirkete gelmesi için bir tavsiye niteliğinde bir karar gözüküyor. Bilmiyorum bunu önergieyle değiştirecek miyiz? Burada da bir açıklık olması lazım.

Tabii, şirkete gelmeden doğrudan mahkemeye gidince mahkeme uzuyor. Bu, mükellefin aleyhine oluyor. Tazminatların yüzde 25-30 gibi, belki daha fazlası da komisyon olarak yine araçlara gidiyor. Bu mahkeme yolunu kapatmadan bir ara yol, formül bulunacak mı? Bu konuda bir önerge var mı? Onu da merak ediyorum. Nasıl bir formül öngörüyoruz? Bunun da açıklığa kavuşması lazım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Günal, buyurun lütfen.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, Sayın Öztürk “Efradını cami, ağyarını mâni.” dedi ama ağyarını mâni olmadı. Hem efradında cami olmadı, tek taraflı bir bakış açısı var. Sayın Turhan arkadaşlara söylüyor ama.

Ben henüz tamamını dün okuyamamıştım. Arkadaşlardan istedim. Bütün meselenin Yargıtayın yapmış olduğu içtihadattan kaynaklandığını arkadaşlarımız söylemişti ve özetini bize aktarmışlardı.

Şimdi, Barolar Birliğinin açıklamasından sonra, ben kırmızı maddeleri dün hızlıca gözden geçirdikten sonra bugün yeniden daha ayrıntılı bir şekilde baktım Yargıtayın kararına, direnmeye devam kararına.

Burada miktarla ilgili bir şey yok. Yani Akif Bey’in dünkü söylediği bize bundan dolayı 180 olması gereken şey, örneğin 220, 240 olabiliyor idi. Biz de onun üzerine bir standart getirelim, makul görünüyor demiş idik.

Ben İbrahim Bey kadar bilmiyorum ama kıt hukuk bilgimle okuduğum kadarını anlayabilecek biraz hukuk nosyonum var. Şimdi beraber orasını okuyalım. Bakalım hakikaten sizin dediğiniz gibi mi ya da bizde mi bir hukuk nosyonu eksikliği var, ona bir karar vermemiz lazım.

“Direnme kararını davalı vekili temyize getirmiştir.” dedikten sonra, bakın önündeki davanın özünü Yargıtay şöyle özetliyor: “Direnme yoluyla Hukuk Genel Kurulu önüne gelen uyuşmazlık; şoförün tam kusuru ile gerçekleşen trafik kazasında, araçta yolcu olarak bulunan işletenin ölmesi üzerine mirasçılarının, davalı zorunlu mali sorumluluk sigortacısından, destekten yoksun kalma tazminatı isteyip isteyemeyecekleri noktasında toplanmaktadır.”

Bir daha okuyorum: “...destekten yoksun kalma tazminatı isteyip isteyemeyecekleri noktasında toplanmaktadır.” Davadan yoksun kalma tazminatının hesaplanmasından kaynaklanan bir şey demiyor burada.

Aşağıya devam ediyorum. Hani demin diyordunuz ya kanunda yok diye, Sayın Turhan’ın söylediğini de...

Bakın, “Öncelikle uyuşmazlığa ilişkin hukuki kavram ve kurumlar ile ilgili mevzuatın irdelenmesinde yarar vardır.” dedikten sonra “...teşebbüs sahibinin hukuki sorumluluğu, Karayolları Trafik Kanunu'nun 85. maddesinde düzenlenmiştir.”

Başlık “İşleten Ve Araç İşleticisinin Bağlı Olduğu Teşebbüs Sahibinin Hukuki Sorumluluğu”nda ne diyor? “Bir motorlu aracın işletilmesi bir kimsenin ölümüne veya yaralanmasına yahut bir şeyin zarara uğramasına sebep olursa, motorlu aracın bir teşebbüsün unvanı veya işletme adı altında veya bu teşebbüs tarafından kesilen biletle işletilmesi halinde, motorlu aracın işleteni ve bağlı olduğu teşebbüsün sahibi, doğan zarardan müştereken ve müteselsilen sorumlu olurlar.” Devam ediyor işte. Sorumlu olurlar. O sorumluluğu kim ödeyecek?

Şimdi, ben, taşıma sigortaları bir sonrakinde gelecek derken onu kastediyordum demin. Daha devamında çok var. Ama hani demin öğretilen, teoriden bahsediyordunuz. Bu konudaki en nitelikli şeyler de Yargıtay içtihadında karar verirken bakmışlar...

“Motorlu araçların işletilme tehlikesine karşı, zarar gören üçüncü şahısları korumak amacıyla getirilmiş olan bu düzenleme ile öngörülen sorumluluğunun bir kusur sorumluluğu olmayıp, sebep sorumluluğu olduğu; böylece araç işletenin sorumluluğunun sebep sorumluluğunun ikinci türü olan tehlike sorumluluğuna ilişkin bulunduğu, öğretide ve yargısal içtihatlarla kabul edilmektedir.”

Şimdi, burada, aşağıya doğru tekrar baktım, tekrar baktım, kanun koyucu... Hani demin dedik ya kanun koyucu net söylemiyor falan filan birtakım şeyler yok diye. Tam tersine net söylemiş: “Açıklanan düzenlemeler yanında 2918 sayılı Kanun’un 91. maddesiyle de; işletenin Aynı Kanunun 85. maddesinin birinci fıkrasına göre olan sorumluluklarının karşılanmasını sağlamak üzere -demin bahsettiğimiz sorumlulukların- mali sorumluluk sigortası -yani bu konuştuğumuz karayolları zorunlu sigorta- yaptırma zorunluluğunu getirmiştir.” Sırf bu amaçla. Demek ki onu yaparken hepsini düşünüp taşınıp buna göre koymuşlar.

Şimdi bir daha söylüyorum, demin Sayın Savaş kısmen söyledi “Bir şeyi çözüyoruz derken başka yollara yol açmayalım.” diye. Benim, üçüncü şahıs olarak, kanunun verdiği dava açma hakkımı kaldırmayın kardeşim. Yapacaksanız, tavan koyacaksınız tavan koyun, tarife koyacaksınız tarife koyun, standart koyacaksınız yine standart koyun ama bu davada -sonuna kadar baktım, tekrar baktım- ya başka bir şey var, bize verdiğiniz eksik yani diğer maddelerden de bahsediyor, hepsinde direnmeyle ilgili bahsediyor. Ama, ben bilirkişinin yaptığı saptamalarla ilgili veya buradaki karar verilen tazminatla ilgili burada bir şey göremedim. Yani, eğer başka bir dava varsa, başka bir şey varsa bana lütfen bildirin.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Pek kısa bir hususu açıklamak için söz istiyorum.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yok, yok, ben size sormuyorum Sayın Turhan. Sayın Turhan, ben size sormuyorum burayı.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Bir hususu açıklamak için söz istiyorum.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Siz açıklayabilirsiniz de ben size sormuyorum. Sizin yaptığınız geniş sunumun arkasından eksik kaldığımı sadece söyledim. Oradan sataşma. Benim sorduğum arkadaşlara, hazineye ve Akif Bey’e soruyorum. Yani, bize

Şimdi, biz son dönemde baktığımızda, özellikle hem ticari araçlar hem özel binek araçlarla ilgili zorunlu sigortadan kaynaklanan, vatandaşların artan primden kaynaklanan -ki, bir de Türkiye'nin genel ekonomik yapısıyla baktığımız zaman, kişilerin giderleriyle bağlantılı baktığımız zaman- önemli bir kalem olarak caydırıcı, vazgeçtirici veya önceliklerinde yer almadığı zaman tepki noktasına taşıyan bir prim rakamıyla karşı karşıya kaldıklarını görüyoruz çünkü bu zorunlu trafik sigortası halkımız tarafından bir vergi gibi de algılanıyor. Yani, zorunlu olmasından dolayı böyle bir algılanması da var.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016 Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 16

Aslında, tabii, sigorta kavramının, yıllar itibarıyla baktığımızda -biraz önce değerli arkadaşımız da söyledi- kişi başı prim üretimi Türkiye'nin hem ekonomik sıralamalar açısından baktığımızda dünyadaki konumu hem ortaya koyduğu hedefler hem de gelecek yani 21'inci yüzyıl içerisindeki Türkiye gibi geniş, büyük bir ülkenin sigorta primi üretim rakamlarının gerçekten çok düşük olduğunu görüyoruz. Ama, biz, seneler önce Sayın Bakan -2003 ya da 2004'tü- Meclis bünyesinde, mali kurumları araştırmak üzere, bir önergeyle, çok uzun bir çalışmayla bir rapor hazırladık. Ama, o gün her ne hikmetse belli nedenlerden dolayı bu rapor -özellikle "kişisel sırlar" denildi, "bankacılık sırları" denildi- gündeme getirilip bütün bankacılık sistemi ve diğer finans kuruluşlarıyla ilgili gerçekten çok detaylı bir öngörü ortaya koyuyordu. Onun ışığında zaten 2005 yılında Bankacılık Kanunu yapıldı ve çoğunluğu onun içeriğinden gelen başlıklardı ama bunun içinde sigorta şirketleri vardı. Ve Türkiye'de ne yazık ki bir tablo var ortada. Dünyaya baktığımızda, bankaların sigorta şirketi olmaz, sigorta şirketlerinin bankası olur ama zaten bizdeki en büyük yapının kendini gösterdiği önemli bir gösterge, Türkiye'de bankaların sigorta şirketi olduğu. Sigorta işlemleriyle ilgili, sigortacılıkla ilgili yapılması gereken yapısal... Ki, müsteşar yardımcımızın bu konuda bilgili ve ehil olduğunu dile getirdiniz. Ama, doğrusu, gerçekten düzenleme açısından -sadece trafik sigortasına zorunlu veya ferdi sigortacılık olarak bakmıyorum- Türkiye'deki sigortacılık işlemlerinde bir bu konuda yoğunlaşıldı -şimdi poliçelere de baktığımda, paya da baktığımda onu görüyorum- bir de bireysel emekliliğin tasarruf açığını kapatmak üzere, bir yerde Türkiye'deki sosyal güvenlikle beraber daha etkin olarak, bir sistem olarak gündeme geldiğini gördük ama bir kere, sigorta sektörünün, Türkiye'de olması gereken bütün sorunlarıyla beraber bütün problemleri çözecek bir yaklaşımla yasalarının alt zemininin hazırlanması lazım. Yani bizde maalesef genel yasa yapma mantığı da tepkiyi giderme, tepkiyi çözme, o an için geçici bir çözüm bulma ve kalıcı bir stratejik hedef koymadan yasa yapma mantığıyla gidiyor.

Şimdi burada, biraz önce ilk şeyde de söylediğim şeydu: Tabii, zorunlu trafik sigortası gündeme geldiği zaman sigorta açısından verdiğim örnek de şeydu: Biz kullanılan araç ve araçlara bağlı onların benzin ihtiyaçlarından kaynaklanan dolaylı vergilerde vergiyi nereden alıyoruz? Dünyada petrol fiyatı dörtte 1'ine düşüyor, bizde benzin fiyatı düşmüyor çünkü aradaki ÖTV, KDV'den önemli bir gelir elde ediyoruz diye kullanıcının da vazgeçemeyeceği bir gelir kaynağı. Benzin istasyonlarını Maliyenin kendi veznesi hâline dönüştürerek tahsilat yapıyoruz.

Şimdi, burada da baktığınızda, arabası bağlanacak, işte ticari araç, küçük binek araç, taksiler veya kamyonlar iş yapacaklar. "E vereceksin bu parayı." dediğinizde, gelip onlardan bu primin tahsil edilmesi noktasında bir yaptırım var.

Şimdi, istatistiklere bakalım dediğimin de temelinde bu yatıyor. Bakın, burada rakamı vermiş değerli beyefendi, Birlikten. Türkiye'de 20 milyondan işte 19 milyon 994 bin tescilli araç var. Bugün poliçe sayısı 16 milyon 238 yani yüzde 81. Yani yüzde 20'ye yakın kişi "Arabam bağlansa da ben sigortayı yaptırmayacağım." diyor ya da yaptırmıyor. Öyle değil mi? Yani bunun ifadesi o.

Peki, buradaki poliçe sayısını artırmak, geliri artırmak ama bir taraftan da primle mağdur yaratmayacak ölçüde bir düzenlemeye ihtiyaç var. Hiç kimse burada sigorta şirketleri karşısı veyahut ona prim... Çünkü birbirlerine ihtiyaçları var. Neticede, bu, sigorta sistemine, ihtiyaç var. Onun aktörleri olarak gördüğümüz yapının da makul yani kişileri mağdur etmeden yani olayın tek bir aktörünü refere etmeden, güçlendirmeden her iki tarafın da sorununu çözecek bizim burada yasa yapmamız lazım.

Yani burada mesela bir hesap yaptınız mı? Bu yasa böyle çıktı ve bugün prim yüksekliğinden şikâyet eden vatandaşımız var. Onlara ne kadar yansıyor, ne kadar bir gerileme olacak? Yüzde 10 mu, 20 mi, ne kadar?

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Yüzde 20 diye hesap etmişlerdi.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Yani bu rakamı biz bilmediğimiz için, onun için soruyorum.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Alt komisyonda konuşuldu da onun için. Yani ben bilgi arz etmek için söylüyorum.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Peki, artış son üç yılda ne kadar oldu? Yani nereden nereye geldi ve nereye gidecek? Yani vatandaş olarak bundan ne fayda sağlanacak?

Veyahut -biraz önce yine söylediğim şeydu- sigorta şirketlerinin kişi başı prim üretimi açısından tamamen bütün kâr ve zararını veya onu kapatmayı, trafiğin zorunlu veya ferdisine bağlamadan faaliyet genişletme yönünde yasal teşvik olarak siz ne yapıyorsunuz, onlar ne yapıyor? Yani sadece kaza sigortası değil, hayat sigortası için, sağlık sigortası için ve diğer başlıklardaki branşların geliştirilmesi için yasal düzenlemeye ne yapılıyor? Yani sigorta sektörü sıkıntıdaysa "Hadi, zorunlu sigortanın rakamıyla onu etkileyen başlıkları değiştirerek bir yasal düzenleme yapıp sektörü rahatlatalım, biraz da vatandaş rahatlatalım ve bu düzen gitsin."

Böyle değil. Benim sorguladığım ve yasal düzenlemede sormak istediğim bu. Çünkü, bir, sigortalanma oranları -biraz önceki istatistiklere göre aldığımızda- sağlıklı yani yetersiz, böyle bir düzenlemenin sonucuna baktığımızda.

İkincisinde, kamusal denetim burada ne derece sağlıklı yapılıyor? Yani denetim hangi ölçüde işliyor veyahut -size sorayım- hiç sigortasını yaptırmamış, zorunlu sigortası olmayan ve gidip o üniversite -tıp fakültesi- öğrencisinin ölümüne sebep olmuş veya yaralanmasına sebep olmuş vakalarda, yaralanmada o üniversite öğrencisinin tazmin haklarıyla ilgili hukuki süreç nasıl işliyor? Veya onun yaralanmasına yani haksızlıktan ortaya çıkan durumlarda hiç sigortası olmayanla oluşan hukuki süreç nasıl oluyor?

Yani bütün bu detaylara baktığımızda, bir de tabii, prim oranları... Şimdi bir serbest tarife var bildiğim kadarıyla. Bu serbest tarifeye beraber sigorta şirketlerinin diğer branşlar ile zorunlu bir araya getiren paket uygulamaları yapanlar var, yapmayanlar var. Sektörün kendi içinde iyileştirici bu tür çalışmalarıyla ilgili Birliğiniz neler ortaya koyuyor?

Bir de bir garanti hesabı var ve buradaki garanti hesabından kayıplarla ilgili sanırım belli ödemeler oluyor.

Yani bunlar içerisinde, baktığımızda, bir sistem problemi var ve bu sistem problemini çözmeden, sadece, işte "Haksız fiil olduğu zaman ortaya çıkan, buna bağlı emsal teşkil eden davalar bize yüksek maliyet oluşturuyor, hadi bunu kompanse edecek bir düzenleme yapalım ve bunu yaparken de haksız fiile maruz kalmış olan kişilerin hakkından yine bir haksızlık yaparak üstüne gidelim

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 17

ve onu sınırlayalım.” dersek bu ne adalete sığar ne hukuka sığar ne de vicdani açıdan baktığımızda hukukun vicdani terazisinde doğru tartılır.

O yüzden, hem sigorta sektörümüzün gelişimini ve ayakta duruşunu sağlıklı hâle dönüştürecek hem de vatandaşımızın bu noktada ortaya çıkan mağduriyetini -ister ticaret yapsın ister gerçek kişi olsun- düzelterek bir düzenleme olması gerektiğini düşünüyorum ama maalesef buradaki hukuk -Barolardan gelen arkadaşımızın da anlattığı zaman- burada bir mağduriyetin, daha doğrusu, haksız fiilin daha da haksızlaşacağı... Standart olması doğru ama belki onu geliştirecek alternatif paketler sunularak belki bir düzenleme yapılır ama tamamının, o tekdüze standarde edilmiş bir düzenlemeyle giderilmesinin de çok hakkaniyetli olmadığını düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim.

Sayın Dağ, buyurun.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Görüşmekte olduğumuz maddenin, toplumda çokça karşılığı olan ve birçok kimseyi etkileyen bir özelliği var. Biz de avukatlık mesleğini fiilen icra ettiğimiz dönemde bu konularda çokça bakmış olduğumuz davalar vardı. Asliye hukuk mahkemelerinin aslında...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Nereden aldın? Acilden mi aldın, sana mı geliyorlardı?

HAMZA DAĞ (İzmir) – Direkt geliyordu bize. Onlara geleceğim şimdi, onları da söyleyeceğim yani.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Aracılar kullanıyor musunuz?

HAMZA DAĞ (İzmir) – Yani asliye hukuk mahkemelerinin birçok davasında da birçok esası aslında bunun üzerine kuruludur. Yani birçok dava, trafik kazalarından dolayı tazminat davasına ilişkin davalardır.

Aslında yani biz üniversite 2’nci sınıfta borçlar genel hukukunu görürken büyük bir kısmı da bu hususa ilişkindir. Burada bu konuyla alakalı toplumda en büyük sorunlardan birisi, kaza yapanı birilerinin takip edip bir an önce onu bulması. Esas en büyük sorun bu çünkü benim ilk avukatlığa başladığımda bu konuda gelmiş olan vekâleti, beraber çalıştığımız avukatın akrabası olmasına rağmen bir hasar merkezinden birinin gelerek “Biz bunu sigortadan şu kadar fiyata çıkarırız, çok da kısa sürede çıkarırız.” deyip yani işi bozma noktasına kadar götürebilmesi durumları benim karşılaştığım bir örnekti ama birçok meslektaştan buna dair çokça şikâyet ne yazık ki duyuyorduk. Bu önemli bir şey. Esasında burada sigorta şirketlerinin “Bundan haberdar olmuyoruz, birileri bu konuda irtibata geçiyor.” demelerini de açıkçası sigorta şirketlerinin bir eksikliği olarak görüyorum çünkü sigorta yaptığımız şey belli. Bu insanlar gazetelerden bunu bir şekilde takip ediyor veya televizyondan takip ediyor ve bunun üzerine, kazada eşini, çocuğunu kaybetmiş insanların daha acısı dinmeden ne yazık ki bu parasal durumla alakalı, onların bu konudaki iyi niyetini, bu konudaki durumunu istismar ederek, belki de çözümü kolay olacak bir işi çözümsüzlük boyutuna götürebilir bir noktada durum ortaya çıkıyor.

BAŞKAN – Meslektaşlarımız...

HAMZA DAĞ (İzmir) – Bu konuda sadece meslektaşlar değil yani bunu meslektaşlar olarak atfetmemek lazım. Bu konuda kurulmuş kurumlar var. “Hasar merkezi” diye bir şirket veya bir şey kurmuşlar. Bu konuda sadece avukatlara laf söylemek doğru olmaz ama bunun ya Maliye tarafından veya bir kurum tarafından veya Adalet Bakanlığı tarafından mutlaka takip edilmesi gerekir. Böyle bir sorun, böyle bir sıkıntı var, bunu da ortaya koymak lazım.

Şimdi, burada konuştuğumuz konu, açıkçası, 90’ncı maddede yapılan değişiklikle, eskiden, önceki, bizim, üniversitede gördüğümüz 41 ve devamı, 50’inci maddeye kadar olan bölümdü, şimdi de 49 ve devamı, 60 küsur maddeye kadar olan bölüm. Yani, biz yapmış olduğumuz bu düzenlemeyle, esasında, bir anda 10-15 maddenin neredeyse bundan sonra kullanılmaması durumunu ortaya çıkartıyoruz. Yani, Karayolları Trafik Kanunu’ndaki böyle bir hükümle bunu tamamen ortadan kaldıracak bir durum ortaya çıkartıyoruz.

Taraflara baktığımızda, sigorta yaptıran bir taraf, sigorta yapan sigorta şirketleri, öbür tarafta da zarar görenler yani üç taraf bu işte. Üç tarafı da bir şekilde tatmin edecek bir sonuca esasında gitmemiz lazım. Sigorta yaptıran sadece şoförler ve otomobilciler değil, Türkiye’de aracı olan herkes, biz de sigorta yaptırıyoruz. Son süreçte artan primler var, buna bir çözüm bulmak lazım. Öbür taraftan, sigorta şirketlerinin zararı net bir şekilde söyleniyor ve zarar gören açısından belki bireyleri dinleyemedik ama ne azından bireylerin davalarını takip eden avukatları dinlediğimizde de orada bir şeyler var. Şimdi, benim de kendi tecrübelerim var. O açıdan, burada, birinci sorun uzun süren davalar aslında. Yani, avukatlar açısından veya zarar gören açısından en temel mesele dava açtığımız zaman bu davanın ceza davası sonucunu da beklemesi sebebiyle... Yani, birçok meslektaşım bilirler, çoğu duruşma zaptı şöyledir: “Falanca asliye ceza mahkemesinin şu, şu esas sayılı dosyası, Yargıtaytan dönüşünün beklenmesine.” En az iki sene böyle gider. Gidersiniz duruşmaya, durun bakalım, bunda bir karar çıkacak mı? Çıkan karardan sizin de mutlaka sonucunda beklediğiniz bir maddi beklenti var veya o davayı kazanacağınız belli, ona bir sonuç beklemişsiniz ama en az iki sene, üç sene böyle süren süreçler var. O bir handicap. Aslında, onu çözecek, onu bir şekilde belki de çözüme kavuşturacak hem sigorta şirketine başvurma hem de tahkim sürecine başvurma gibi bir imkânı burada getiriyoruz.

Ben burada, özellikle, sigorta yaptıran açısından şunu ifade etmek istiyorum: Yani, Sayın Savaş’ın söylemiş olduğu husus, finans sektörüyle alakalı bahsettiği noktada, eğer bu yaptığımız düzenleme sigorta yaptıran açısından bir indirime sebebiyet vermeyecekse gerçekten bunda çokça uğraşmamızın bir anlamı yok. Bir kere, kesinlikle, bu yaptığımız düzenlemenin sigorta yaptıran açısından bir indirime sebebiyet vermesi lazım. Sigorta yapan açısından ise olumsuz bir durum olmadığını görüyoruz. Suçtan zarar gören boyutuyla baktığımızda ise tabii ki burada şartların tam, yeterli olması yani sigorta şirketi açısından öngörülebilir bir riskin

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 18

olması gerekli. Çünkü, mahkemelerde dahi bazen 3. asliye hukuk ile 4. asliye hukuk arasında farklı farklı kararlar çıktığını, şehirlerde de farklı farklı kararlar çıktığını, bilirkişiye göre değiştiğini görüyoruz. Onun için, burada, genel şartlarda, bir kere, çok net bir şekilde bu mağduriyetleri giderecek noktada düzenleme yapılması lazım, birinci nokta bu. Eğer genel şartlar üzerinde yapılacak olan düzenleme yasama organının yasama özelliğini alacak boyutta olursa bunu biraz daha ayrıntılı bir şekilde düzenlemekte fayda olduğunu düşünüyorum.

Diğer taraftan...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Önce genel şartlara bakacağız, yoksa, sonra borçlar hukukuna bakacağız.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Şimdi, şöyle: Yani, eğer genel şartlarda öngörülebilir ve insanların mağduriyetini giderebilir... Mesela, yani sadece asgari ücret değil de odalardan alınabilecek bazı belgeler. Şimdi, dönerci ustası örneğini verdi Barolar Birliğindeki arkadaşımız. Tamam, dönerci ustası bir yerde çalışıyor, normalde 3 bin liraya çalışıyor ama asgari ücretten gösteriyor. Tazminat hesaplarırken genel şartları asgari ücretten hesaplayacak ama bunu odadan alınacak bir belgeyle genel şartlar bağlamında öngörülebilir bir noktada makul kabul edebileceksek, bunun bir şekilde mağduriyeti giderebilecek bir özelliği vardır.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Nasıl edeceğiz?

HAMZA DAĞ (İzmir) – Nasıl?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Siz başında yoktunuz. Arkadaşlar bilirkişinin hesapladığı o aktüeryal hesapların normalin üzerinde olduğunu söylediler.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Şimdi, Sayın Günal, genel şartlara bunu koyduğunuz zaman aktüer hesaba da bu girecektir sonuç olarak.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – E, ne koyacağız?

BAŞKAN – Arkadaşlar, kifayeti müzakere diyeceğim. İki arkadaşımız daha var.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Tamam işte, kifayeti...

Ben avukatların bakış açısını merak ediyorum.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Tamam, son olarak ben şunu söyleyeyim yani...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Affedersiniz, hem Sayın Dağ'ın hem de benim söylediğim anlamda, tespit ettiğim şeylerde baronun bu maddeyle, Yargıtayın kararıyla ilgili görüşünü almak istiyorum. Yani devam etsin, tam tersine, zihnimizi açıyoruz.

BAŞKAN – Peki, Sayın Dağ, devam edecekmisiniz, çok yoğun bir talep var size.

Buyurun.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Ben devam ediyorum, evet.

Şimdi, bundan sonraki bölümde görüşeceğimiz maddelerde dava açmayla alakalı boyutta Sayın Günal'a katılıyorum. Yani, bizim kesinlikle insanları bu konuda muhayyer bırakmamız lazım.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bu, onunla bağlantılı, onun için söylüyorum.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Yani, bu konuda tahkime gitti, tahkime gittikten sonra davaya gitsin veya tahkim sonucu belli olsun, ona göre davaya gitsin gibi bir ayrım yapmak doğru olmaz. Sigorta şirketine başvuru yapmak, aslında, gerçekten zarar gören açısından çok da faydalı bir şey. Ben, mesela, yine vekâletini aldığım bir işte aylarca sigorta şirketiyle irtibata geçmeye çalıştım. Çünkü, hep şudur, yani bir atasözüdür: Ağaçtaki 3 kuştan, cepteki 1 kuş daha evladır, daha faydalıdır, daha iyidir. Yani, gerçekten, zarar gören açısından da üç yıl, beş yıl, on yıl sürecek bir dava neticesinde alacağı tazminattansa o an için almış olduğu tazminat çok daha faydalı olacaktır. Onun için, yani burada sigorta şirketi başvurup on beş gün içinde de sigorta şirketinin bir cevap vermesi gibi bir müesseseyi ortaya koymak aslında zarar görenin, hassaten, bir şekilde sonuç almak isteyen kişi açısından iyi bir düzenleme olarak görüyorum ama sonrasında tahkim müessesesi ve tahkimden sonra dava açma gibi böyle bir yol çizmek de doğru olmaz. Burada ya dava açmayı ortaya koymamız lazım ya da tahkimi burada insanlara muhayyer bırakmamız lazım. Tahkim açısından ise bence tahkime başvuruyu cazip hâle getirmek lazım. Mesela, harçlar açısından karşılaştırma yaptığımızda, dava açma harcıyla -yirmide 1 artık dava açma harcı var- tahkim arasında bir fark var. Bu konuda eğer birtakım düzenlemeler yapılabilirse açıkçası bu en azından insanların tahkime gitmesi noktasında bir durum ortaya çıkartır ki eğer bu başvuru açısından bir kolaylık sağlanırsa da insanların menfaatine olacaktır diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Turhan.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, aslında, keşke Sayın Bekaroğlu burada olsaydı. Demin, o beni sanal bir şekilde yok saydı ama şu anda anlayabildiğim kadarıyla...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sanal değil, fiziksel olarak görememekten kaynaklandı. Kavramları doğru kullanalım.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Şu anda kendisi hakikaten yok ama ben ileride tutanaklarda bulunsun kendisi de umarım istifade eder.

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu burada olmasa bile mevcudiyetini biz hissediyoruz.

Buyurun.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Şimdi, herhâlde beni çok iyi tanımıyor Sayın Bekaroğlu, onun için benimle ilgili... Hani, hep benim burada yakındığım bir husus var: Genellikle muhalefet milletvekilleri AK PARTİ sıralarına baktıkları zaman,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 19

karşılarındaki gerçek insanları değil, kafalarında oluşturdukları bir heyulayı görüp onunla mücadele ediyorlar. Hâlbuki, bizi insan olarak tanıyıp, kabul edip o şekilde belki diyaloga girseler sorunların önemli bir kısmının çözüldüğünü görecekler.

BAŞKAN – İbrahim Bey, çok ağır oldu ama. Yani böyle bir şey...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Acaba bizim bakış açımızdan mı yoksa böyle bir öz eleştiri de...

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Şöyle efendim... Müsaade edin... Mesela, benim neoliberal politikaları...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yani eleştirebilir.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Bir saniye, acele etmeyin efendim, size de cevap vereceğim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Cevap ayrı, ben...

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Cevap vereceğim, cevap vereceğim.

Şimdi, mesela...

BAŞKAN – Ben madde üzerinde konuşacaksınız zannetmiştim.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Müsaade ederseniz Sayın Başkan, demin, mesela, benim neoliberal politikaları çok iyi özümlediğimi ve onların sözcülüğünü yaptığımı kendileri ifade ettiler. Hâlbuki, mesela, benim doktora tezim tam da bu neoliberal politikaların...

BAŞKAN – Sayın Turhan, eğer kızmazsanız, bu görüşmeyi sonra, benim odada ayrı yapsanız Sayın Bekaroğlu'yla.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Efendim, Sayın Bekaroğlu'nun söyledikleri tutanaklara geçti, ben de müsaade ederseniz onu tashih etmek istiyorum.

BAŞKAN – Peki efendim, buyurun.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Tam da o, işte, neoliberal politikaları eleştiri mahiyette bir doktora tezim vardı, zamanları uygun olursa kendilerine takdim etmekten büyük bir memnuniyet duyarım. Bunu uzatmayacağım daha fazla, burada keseyim.

Sadece, belki, hani, İnternette benimle ilgili arama yaparlarsa, 2006 yılında, mesela, Merkez Bankasına bir görevlendirmem söz konusu olduğu zaman, zatıalilerinin hâlihazırda üyesi bulundukları Cumhuriyet Halk Partisinin çok kıymetli bir yöneticisinin o dönem “IMF’ye karşı görüşleriyle tanınan birisi nasıl Merkez Bankasına yönetici olacak?” diye beni hedef alan bir değerlendirmesi olmuştu. Bu kâfidir tahmin ediyorum neoliberal politikalar faslıyla ilgili.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Evrim geçirebilir insanlar yani.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Şimdi, bu Yargıtay kararını ben de okudum. Bir kere, şunu tespit edelim: Sayın Günal’ın bu konudaki, hem hukuk konusundaki hem iktisat üstatlığını ben her zaman kabul ederim, takdir ederim, kendisi çok sevdiğim, istifade de ettiğim bir büyüğümdür, Merkez Bankası yıllarından başlayan da bir dostluğumuz var.

Buradaki mevzu şu: Zorunlu mali mesuliyet sigortasının bir kapsamı var, üçüncü şahıslara verilen zararı kapsıyor. Şirket de buna göre bir tazminat hesap etmiş ve tabii ki bu tazminatı öderken, işletici müştereken ve müteselsilen kusurlu kabul edildiği için -tam da orada yazdığı gibi- ona isabet eden kusur miktarını tazminattan düşmüş, böyle bir tazminat hesaplamış ödemiş, 60 bin lira farzımuhal, sonra mahkeme demiş ki: “Siz bunu böyle hesapladınız, doğru, kusur sebebiyle indirime gidebilirsiniz ama bunun vârisleri destekten yoksun kaldılar, babalarının, aile babasının vefat etmesi sebebiyle bir destekten yoksun kalma durumu söz konusu oldu. Bunu da zorunlu mali mesuliyet sigortasının ödemesi gerekir, zorunlu mali mesuliyet sigortası bunun da muhatabıdır.” Neye dayanarak demiş bunu? Yapılan anlaşmada, sözleşmede, poliçe şartlarında böyle bir şey yok, Karayolları Trafik Kanunu’nda da yok. Genel hükümlere müracaat etmiş, oradan yaptığı bir çıkarsamayla bir yorumda bulunmuş. İşte, bu yorum mahkeme açısından doğru olabilir, yanlış olabilir ama ben en azından şöyle düşünüyorum:

Buradan, ayrıca sigorta yaptıranlara hiçbir fayda sağlamayacak dahi olsa, hakkaniyet ilkesi gereği bunun bu sigorta kapsamına girmediği, taraflar arasında sözleşme serbestisiyle belirlenmiş bir şeyken, mahkemenin, böyle bir yorum genişleterek bu hasarı da o kapsama alması, ondan sonra da on yıl daha geriye giderek, zaman aşımı süresi boyunca, geçmişteki bütün belli hususlarda o hasar miktarlarını artırması yani 60 bin lira ödenmişken, o kusurdan kaynaklanan 40 bin lira indirimi yapmamayı gerekli görüp, bunu 100 bin liraya çıkarması durumu var. Hasarın ödenmesiyle ilgili bir şeyden bahsetti ya arkadaşlar, tam da bu işte yani söyledikleri doğru, bu hasarın hesaplanmasıyla ilgili bir belirsizlik oluşturuyor. Çünkü, zorunlu mali mesuliyet sigortası sadece sözleşme serbestisi çerçevesinde belirlenmiş klostları kapsamı gerekirken, yorum yoluyla yargı bunu genişletmiş, poliçede yer almayan ve hiç hesaplanmayan, akla gelmeyen başka riskleri de bunun içine dâhil etmiş. Üstelik de burada kusur sahibi olup olmamayı da nazarı dikkate almamış. Dolayısıyla, biz sigorta müessesesinin, sigortacılık sektörünün, sigorta şirketlerinin demiyorum bakın, sigorta müessesesinin anlamlı bir ekonomik sonuç doğurmasını istiyorsak, bu düzenlemeyi mutlaka yapmamız lazım. Kaldı ki bunu yaptığımız zaman, bu belirsizlikten doğan zararlar, öz kaynaktan indirilmesi gereken karşılıklar ortadan kalkacağı için mutlaka ve mutlaka serbest rekabet ortamında faaliyet gösteren bir sektörde tıpkı 2008’de olduğu gibi primler de düşecektir.

Vatandaşın dava açma hakkını elinden almak mümkün değil, söz konusu değil, yapamayız zaten, anayasal bir haktır bu. Arkadaşlarla demin görüştük, maddenin yazılışında, onlar tabii hukukçu noktai nazarından baktıklarından kendi açılarından haklılar, diyorlar ki: “Maddenin önceki hâliyle sonraki hâli mukayese edilerek yine böyle bir zorlama yorum çıkarılabilir.” Onu da ortadan kaldırmak çok basit yani hiç kimsenin dava açma hakkını elinden alabilir misiniz? Sigorta şirketine müracaat edebilir vatandaş, tahkime müracaat edebilir veya genel yargı yoluna da gidebilir. Buna, uygun görülürse sarahaten bir önergeyle eklenir ve bu problem çözülür diye düşünüyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 20

Sayın Başkanım, ben, sizi temin ederim, daha fazla bir şey söylemeyeceğim, bundan sonra da söz talep etmeyeceğim bu konuyla ilgili.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkan, ben hem Baroya bir soru soracağım hem de Adalet Bakanlığına da bir sorum olacak.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan.

BAŞKAN- Arkadaşlar, bir müsaade edin ama bakın...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Baro açıklama yapmak istiyor.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bakın, önce Sayın Kuşoğlu uzun süredir bekliyor.

Sayın Kuşoğlu, aslında söz sırası sizin.

MEHMET GÜNAL (Ankara) – Ben söz istemiyorum, bir cümleyle soru soracağım sadece.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ben kısa bir şey soracaktım sadece.

BAŞKAN – Peki, önce sataşmadan dolayı Sayın Bekaroğlu'na söz vereyim.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sataşma falan değil ama İbrahim Bey'in söylediği neoliberal doktora tezini okurum, gönderirse çok memnun olurum.

Tam da kendi söyledikleri cümlelerle aslında şu yapılan düzenlemenin de benim yaptığım eleştiri kapsamında olduğunu bir şekilde söylemiş oldu.

Sözleşme serbestisi filan yok burada değerli arkadaşım. Zorunlu trafik sigortası yapılıyor. Sigorta şirketi sözleşmeyi hazırlıyor, getiriyor, biliyorsunuz, pratikte böyle uygulanıyor, o da trafiğe çıkabilmek için -ekmek parası kazanacak- bunu imzalıyor. Burada, üçüncü şahısları korumak için yapılmıştır, bu çok doğru, kamu bu düzenlemeyi yapmıştır, çok doğru ama sözleşme serbestisi filan yok burada, bunu şey yapmak lazım.

Burada benim eleştirdiğim, neoliberalizm burada işin içine giriyor. Hani liberaller sürekli olarak devleti problem olarak gördüler ya, onun için özelleştirmeler, bir sürü şey geldi ama kendi çıkarlarına olduğu zaman, devlet hemen yasa koysun, bizim çıkarımıza başka kararlar alsın diye geliyorlar, hiç de serbest sözleşme falan yapmıyorlar, böyle bir şey yok, bunu görmek gerekiyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Günal...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkanım, tam da ben Sayın Turhan'ın söylediği noktaya parmak basmıştım, “Devamını Barolar Birliğinden öğrenelim.” dedim ama burada dün konuştuk, Gökhan Bey, hukukçu olarak, sigorta işiyle ilgili bize bilgi verdi, tam da Sayın Turhan'ın dediğini söylüyor.

Sayın Turhan, sigorta üçüncü kişileri kapsıyor. Yapmış olduğunuz zorunlu sigorta üçüncü kişileri kapsıyor, mahkeme şunu diyor: Kardeşim, bu hak muris olmaktan doğan bir hak değildir. Bu hak, zarar görme hakkı, destekten mahzun kalma hakkıdır ve bu hakkın zayı edilmesi mümkün değildir. Zaten, bu kanunun yapılmasının nedeni de orada yazıyor. Ben okuyayım şimdi size, bakın, diyor ki: “Davacıların üçüncü kişi konumunda oldukları hem mahkeme -yani yerel mahkeme- hem de özel dairenin kabulünde olduğu gibi işletenin yakınlarının uğradıkları destek zararlarının trafik sigortacısının sorumluluğu kapsamı dışında kaldığına ilişkin kanunda ve buna bağlı olarak poliçede açık bir düzenleme bulunmadığı da uyuşmazlık konusu değildir.” Okuyayım mı bir daha?

BAŞKAN – Sayın Günal, bakın, bu tasarının... Yani, Sayın Turhan görüşlerini açıkladı, bu tasarının sahibi değil.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Oraya söylemiyorum, muhataplarına söylemiyorum.

BAŞKAN – Yani Sayın Bakan orada, buna yoksa Sayın Bakan cevap verecek.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ha, onu söyle işte, yani tasarının sahibi değilse de...

BAŞKAN – Değil. Sayın Bakan cevap verecek ama yani bu şekilde...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Bakan kendisi de cevap verebilir, diğer arkadaşları da cevap verebilir. Ben merak ediyorum, diyorum ki: Bakın, buraya Baronun görüşünü istiyorum, avukatların görüşünü istiyorum, varsa Adalet Bakanlığının görüşünü istiyorum “Üçüncü şahısların zararı sigorta kapsamı dışında değildir.” ne demek? “Bu destekten yoksun kalma hakkı miras yoluyla geçmez, ölenin kusurlu olması, çocuklarının hakkını zayı etmez.” demek ne demek? Bu yaptığımızla bunu kaldırıyor musunuz, kaldırmıyor musunuz? Bu kadar basit. Bu kaldırılıyorsa da kaldırılması doğru değildir diyorum, bu kadar basit

BAŞKAN – Tamam, teşekkür ederim Sayın Günal.

Barolar Birliği, kısa bir açıklama...

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV. EKİM ERGÜN – Çok kısa bir şekilde aslında bu tartışma konusu Yargıtay kararını açıklayabiliriz.

Bir aracın sürücüsü alkol alsın, sarhoş bir şekilde direksiyonun başına geçsin, yolda giderken bir ağaca vursun, vefat etsin. Onun mirasçıları gidiyor bir dava açıyor, dava neticesinde de Yargıtay, belki kendisini kanun koyucu yerine koyarak “Bu mirasçılar da mağdur olmasın, orada da hazır bir havuz var, sigorta şirketi var, bu sigorta şirketinden parasını alabilsin.” Aşağı yukarı bu saikle o kararı veriyorlar. Tabii, ölümlü bir kaza olduğundan dolayı ceza zaman aşımına tabi, o da on yıllık bir süre. Bu da doğal olarak sigorta şirketlerini zorluyor çünkü önceden primini toplamadıkları bir alan. Yalnız, bu bahsettiğimiz alan bir sonraki maddedeki sadece (g) bendinde hak sahibinin kendi kusuruna denk gelen tazminat taleplerine ilişkin. Yani dert buysa yapılması gereken düzenleme sadece odur. Bu kadar açıklamanın şeyi, Yargıtay'ı da durdurabilecek şey, hak sahibinin kendi kusuruna denk gelen tazminat talepleri, kendisi alkol aldı, kendisi direksiyon başına geçti, ben yasa koyucu olarak ödenmesini istemiyorum; çözümü bu. Bizim anlatmaya çalıştığımız

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 21

şey şu: Genel bir ilkeden vazgeçiyoruz, Yargıtay orada genel bir ilkeden vazgeçti o kararını verirken çünkü haksız fiil sorumluluğunda, kişi kendisi haksız bir şekilde zarar veriyorsa orada tazminat alamıyor. Yani yolda yürüyen kişi kusurluysa, geçmiş olsun, katlanacak ona. Orada onlar oradan vazgeçti diye, biz, burada müthiş bir abartı içine giriyoruz.

Bakın, yasanın, 90'ın eski hâlinde, "Maddi tazminatın biçimi ve kapsamı ile manevi tazminat konularında Borçlar Kanunu'nun haksız fiillerine ilişkin hükümleri uygulanır." diyordu. Manevi tazminat zaten Türkiye'de ödenmiyor, kanunla yasak. Yani Avrupa'da ödeniyor ama Türkiye'de yok.

Biz yeni yaptığımız düzenlemede şunu yapıyoruz: "Zorunlu mali sorumluluk sigortası kapsamındaki tazminatlar." diyoruz. Yani "Sigorta şirketlerinin ödeyeceği tazminatlar." diyoruz. Ama ben birisine çarptığım zaman, haksız fiilim devam ettiğinden dolayı, araç sahibi, sürücüsü, artık her kimse, onunla sigorta şirketi arasındaki bağlantıyı koparıyoruz, ikimize farklı farklı tazminatlar çıkacak. Bu çok tehlikeli bir durumdur, biz onu anlatmaya çalışıyoruz. O nedenle, burada 90'ıncı maddedeki düzenlemeye gerek yok.

Evet, sigorta şirketlerinin durumunun standardize edilmesi çok önemlidir. Bütün dünya bu sorunu çözmeye çalışıyor, herkes bu sorunu çözmeye çalışıyor, ama açıyoruz, Türk Ticaret Kanunu'nda bile, hani ticari hayatta bile diyor ki... İşte, 1459'uncu madde "Sigortacı, sigortalının uğradığı zararı tazmin eder." 1426'ncı maddede "Sigortacı, sigortalının gerçek zararını ödeyeceğinden." diyor.

Gerçek zararı, biz önceden tablolarla maalesef yapamayız, gerçek zarar ancak bireyselleştirilerek bulunabilir, zarara uğrayanın durumuna göre bulunabilir, biz önceden bir formül bulamıyoruz buna. Bulabilseydik bu formülü zaten Yargıtay bulurdu, önerirdi, bir hesaplama tablosu üzerinden giderdik, bilirkişiler, aktüerler, bu kadar bunun eğitimi yapılıyor, bu problemi çözerdik; çözemedik.

Burada yapılan düzenlemeyle, Yargıtayın belki kendi sınırını aşarak -o yoruma göre değişir- yapmış olduğu şeye farklı bir yerden tepki veriyoruz, haksız fiil sorumluluğunu da kırıyoruz, bunun ne getireceğini de bilmiyoruz. Üstelik "Kanundan önce de genel şartlar uygulanır." diyoruz, genel şartlar idari işlem niteliğinde olduğundan dolayı, aslında, sektörü daha bir bilinmeze götürüyoruz. Bunlar her zaman iptal edilebilir, gözden kaçabilir, uygulanmayabilir. Kanunu uygulamayan hâkim genel şartları hayatta uygulamaz. Lütfen...

Yani anlatmaya çalıştığımız şey şu: Sigortacı, sigorta şirketi, sigortalının ödemesi gereken meblağı ödeyendir, benim ödeyeceğimi ödeyecektir, ben bunun için sigorta yaptırım.

Şimdi, bu yaptığımız düzenleme nedeniyle, 90'ıncı madde nedeniyle iki farklı alan var. Ben gittim, çarptım, genel mahkemede haksız fiil sorumluluğum var, bundan dolayı bana her zaman dava açabilirler, şahsen ben bundan sorumlu olurum, ama burada, 90'ıncı maddede böyle diyerek sigorta şirketi genel şartlarla sınırlı olarak sorumlu tutuluyor. Aradaki müşterek müteselsil ilişkiyi kırıyoruz biz, bunu anlatmaya çalışıyoruz. Yargıtayın kararını beğenmiyorsak çözümü belli, bir sonraki maddede yazılmış, "Hak sahibinin kendi kusuruna denk gelen tazminat talepleri." Bu kadar. Bu yeterli.

Genel şartları kanun önüne çıkarmak, bizi, ileride, gerçekten herkes açısından, yani vatandaş açısından da sigorta şirketleri açısından da öngörülemez bir noktaya götürür.

BAŞKAN – Tamam, mesele anlaşılmıştır.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV. EKİM ERGÜN – Şunu da ifade edeyim, hep insanlar üzerinden gittik, hani araçlar üzerinden de genel şartlara göre, sizin arabanıza çarparlar, çizilir falan, bilmem ne olur, "Araçın değeri düşmemiştir." denilir, ama gidersiniz genel mahkemeye, bal gibi de "düşmüştür" denilir. Yani o konulara zaman darlığından girmiyoruz bile.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, ben Ekim Bey'in açıklamasından tatmin oldum. Bu 90'ıncı maddede, "Zorunlu mali sorumluluk sigortası kapsamındaki tazminatlar, bu kanun ve bu kanun çerçevesinde hazırlanan genel şartlarda öngörülen usul ve esaslara tabidir." dedikten sonra, gerçekten, bundan sonra da "Borçlar Kanunu'nun haksız fiillere ilişkin hükümleri uygulanır." demek suretiyle, aslında hukuk usulüne aykırı bir düzenleme yapmış oluyoruz, bu doğru değil.

Geçen alt komisyonda Mehmet Ali Bey'in bir açıklaması oldu, ben itiraz etmiştim bu hak sahibinin kendi kusuruna denk gelen tazminat taleplerine, onunla ilgili güzel bir açıklama yapmıştı. Ben bu açıklamanın da yeterli olduğunu, burada, sizin sorununuzu çözebildiğini düşünüyorum. Yani bu kadarıyla ve bu 92'nci maddede yaptığımız değişikliklerle sizin sorunuz önemli ölçüde çözülür, kalanı da zaten içtihatla, uygulamayla çözülecek konulardır diye düşünüyorum. Bu kadarı yeterli olur, ama 90'ıncı maddedeki değişikliği yapmamamız lazım, hukuk için yanlış olacaktır diye düşünüyorum.

Bir de şu verdiğiniz tablo var ya, burada sektörle ilgili olarak bir giriş-çıkış söz konusu. Öz sermaye kârlılığında neden böyle dönemler itibarıyla bir dibe vurma, bir zirveye çıkma var, nedir sıkıntı, onunla ilgili de bir bilgi verebilir misiniz? Hem bilanço kârıyla ilgili hem de öz sermaye kârlılığıyla ilgili bir anormal durum var çünkü.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Akif Bey, hemen kısa bir bilgi alayım, sonra da Sayın Bakana söz vereceğim.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – Efendim, bizim konsolide kârlılığımız, branşlarımızdan elde ettiğimiz getirilerden elde edilen konsolide adı üstünde.

Volatilité şundan kaynaklanıyor: Biz 2012 yılında da yine konsolide olarak 650 milyon bir zarar etmiştik sektör olarak, sonra 2015 yılında 2 milyar 203 milyon zarar ettik, 2013 yılında sektör biraz toparladı, 2014 stabil geçti.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 22

Sebebi şudur: Bizim dominant branşlarda, yani sektörü domine eden ana branşlarda, yangın, kasko ve trafik, bu üçü belirleyici oluyor. Yangında, tarifiede, zorunlu olarak deprem teminatı almak durumundayız, minimum bir tarifieden gelen zorunluluğumuz var, üstüne de yangın primi ekliyoruz, ancak sektör son dönemde rekabetten dolayı yangında prim almadığı için, yangın branşında 2012 yılında neredeyse başa baş gibi bir sonuç çıktı. 2013 yılında yangın branşında neredeyse zarara döneceğimiz için tekrar primleri artırdık.

Yine, kaskoda benzer bir durum oldu. 2012 yılında kaskoda zarar etti sektör, 2013 yılında kısmen artırdı, dolayısıyla 2013 yılı kısmen kârlı çıktı, 2014 biraz stabil gitti ama tekrar rekabetten dolayı, fiyatların aşağı düşmesinden dolayı, özellikle trafiğin etkisiyle 2015'te yine zarar etti. Yani bu volatilité, tamamen her branşın kendi teknik kârlılığında sektör yıl sonunda başa baş altına düşeceğini gördüğünde ya da negatife dönüşeceğini gördüğünde, fiyatlara küçük bir ekleme yapıyor, çünkü sektör sistemimizde 61 tane şirketimiz var ve çok ciddi bir rekabet var, ciddi bir pazar payı kavgası var, ondan dolayı da fiyatlar genelde aşağı yönlü hareket ediyor, ama ne zaman ki zarara dönme durumunda tekrardan bir fiyat artışı yapılıyor ve ondan dolayı bir volatilité var.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama öz sermaye kârlılığı çok anormal, yani öz sermayeden fazla bir kârlılık söz konusu.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – Hayır, öz kaynak kârlılığımız en son negatif efendim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sonra da birdenbire çakılıyor.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – Evet, şimdi yüzde 7 olması lazım bu yıl öz kaynak kârlılığımızın, ben tabloyu vermiştim size, bakayım.

BAŞKAN – 10'a kadar normal, ortalama bir oran bu zaten.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ MEHMET AKİF EROĞLU – Burada özellikle son yıl öz kaynak kârlılığımız negatif olarak, sektör konsolide olarak...

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, buyurunuz.

BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ŞİMŞEK (Gaziantep) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bütün değerli arkadaşlarımıza değerlendirmeleri için, tespitleri için teşekkür ediyorum, doğrusu ben de faydalandım.

Şimdi, biz ne yapmaya çalışıyoruz? Bir sorun var. Son yıllarda tartışılan birçok sebepten dolayı sigorta primlerinde ciddi bir artış var ve bu vatandaşımızın aleyhine gelişen bir durum. Şimdi, vatandaşımızın lehine bu sorunun çözülmesi lazım ama bu sorunu çözebilmek için de sorunun kökenine inmemiz lazım.

Dolayısıyla, bir kere, açık, net olarak buradan ifade edeyim, biz, bu yasa taslağından maksadımız, vatandaşın lehine bir sorun çözmedir, öbür türlü zaten bir düzenleme getirmezdik.

Şimdi, muallak yükümlülük meselesiyle karşı karşıyayız. Burada ciddi bir artış var. 2011'e kadar sistem çalışmış, Yargıtayın yorumuna kadar. 2011'den sonra muallak yükümlülükler yaklaşık 1,8 milyardan, bugün 7,5 milyar lira seviyesine çıkmıştır. Bunun da arka planında önceden öngörülemeyen, daha doğrusu sigortalanmayan rizikoların mahkeme kararlarıyla sigorta şirketlerine bir anlamda empoze edilmesi.

Şimdi, sigortacılar kendi perspektiflerini sundular yani “Bu belirsizlik devam ederse biz ona göre prim belirleyeceğiz, ona göre de vatandaşın bu primleri talep edeceğiz.” dediler. Şimdi bu zorunluluk karşılıklı bir zorunluluktur, bir özel hukuk sözleşmesidir ama kamu bunu zorunlu hâle getirmiştir. Bir taraftan vatandaşa “Sen taşıdığını mutlaka sigortalayacaksın çünkü üçüncü şahıslara zarar verdiğin zaman o zararın tazmin edilmesi lazım.” demiş, devlet, kanun koyucu bunu ortaya koymuştur. Öte yandan da şirketlere demiş ki: “Siz mutlaka bu sigorta sözleşmesini yapmak zorundasınız.” Yani iki taraflı bir zorunluluk hususu söz konusudur. Dolayısıyla, burada bizim yaptığımız şey şu: Son derece şeffaf, standart bir tazminat hesaplama yöntemini getiriyoruz. Bu yöntemin getirilmesi, tazminatların aşağı ineceği anlamına gelmez. O konuda herhangi bir değerlendirme yapmak da doğru olmaz. Açık ve net olarak bizim öngörülebilirliği sağlamamız lazım. Yöntemi... Dolayısıyla burada örnek olarak işte üçüncü hiçbir... Yolda yürüyen bir vatandaşımızın diyelim ki bir kaza geçirmesinin sonuçları o genel koşullarda ayrıca düzenlenebilecek husustur. Şunun altını çizeyim: Çok güzel değerlendirmeler yapıldı, biz hiçbir şekilde, sistemin bütün sorunlarını çözüyoruz iddiasıyla gelmedik buraya. Bu birkaç maddenin amacı şu anda belirsizlik nedeniyle ortaya çıkan ciddi bir prim artışı var, bu prim artışını sınırlayıp bir şekilde, hatta düşürme amaçlı bir yöntemde şeffaflık ama öngörülebilirlik gerekiyor.

Bu çalışmayı yaparken, ben hukukçu değilim ve buradaki değerlendirmeleri de çok ilgiyle izledim, hakikaten teşekkür ediyorum ama uzmanı olmadığım için bu konuda ben gittim ve bütün taraflarla oturduk. İçişleri Bakanımız geldi, Ulaştırma Bakanımız geldi, Adalet Bakanımız geldi, Yargıtaydan uzman arkadaşlar geldi. Ondan sonra bizim, sigortadan yıllardır sigortacılığı denetleyen, düzenleyen ekipler geldi. Ben orada sadece “Böyle bir sorunla karşı karşıyayız. Vatandaşımızın lehine bu sorunu nasıl çözeriz?” dedim. Çünkü bu sürdürülebilir bir model değil. Şimdi zarar ettikleri için prim artırıyorlar, prim arttığı için belki yarın öbür gün sigortasızlık sorunuyla karşı karşıya kalacağız arkadaşlar bakın. Çok ciddi primler yükseldiği zaman kayıt dışılık sorunuyla karşı karşıya geleceğiz, hiç kimse bu boyutuna mesela... Yani benim esas kaygım burası. Dolayısıyla burada ne sigorta şirketlerinin menfaatiyle ilgili bir konu... Zaten sigorta şirketlerinin menfaati, vatandaşın menfaati burada bir zorunluluk nedeniyle çıkıyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 23

Şunu da söyleyeyim, altını çiziyim: İlgili Bakan olarak bütün bir havuzdan elde edilen gelirleri yani kâr ve zararı dikkate alarak bir tarife empoze etme yetkisi bile var. Fakat, bakın yine söylüyorum: Burada aslolan bir temel sorun var, belirsizlik var. O belirsizlik işte 2011'den itibaren ortaya çıktı, daha önceden böyle bir sorun yok.

Ha, şunu tartışabiliriz: Sokakta yürüyen müstakbel doktor kardeşimizin kaza geçirmesinde nasıl bir yöntem... Genel koşulları değiştirebiliriz. Yani genel şartlar değiştirilebilir, o ayrı bir alan, genel şartların değiştirilmesi ayrı bir alan. Sistemle tazminat hesaplanmasının yönteminin şeffaflaştırılması, bunun öngörülebilir hâle getirilmesi ayrı bir konudur. Biz şu anda ikinci konuyla uğraşıyoruz. Dolayısıyla, bizim maksadımız burada çok açık ve net olarak vatandaşın lehine, bu prim artışını bir an önce durdurmak, prim artışındaki yükselişi geriye çevirmek ve sistemde... Ha, öbür hususlarda düzenleme yapmamız gerekiyorsa, “Bir tıp fakültesi öğrencisinin gelecekte geliri çok yüksekse mahkeme bunu dikkate almalı mıdır?” hususu ayrı bir konudur ama bugünkü düzenlemenin konusu değil. Genel şartları ayrı bir şekilde, isterseniz, oturursunuz, belli bir ihtiyaç varsa yeniden düzenlersiniz. İşin özü bu yani bizim bu tasarından maksadımız bu. Önemli bir sorunla karşı karşıyayız, birçok kimse...

Diğer bir konu, özellikle hukukçu arkadaşlarımız gündeme getirdiler, hiçbir şekilde yargıya gitmenin önünü ne kapatma maksadı vardır ne de olacaktır. Böyle bir şey yok arkadaşlar. Zaten, nitekim, bu müzakereler yapılırken bir taslak önerge geldi, herhâlde herkes üzerinde çalışmıştır, o konuda da tereddüt yok. Ama amacımız, vatandaş bir an önce ideal olarak bir sorunla karşılaşmasın ama karşılaşıyor, karşılaştığında da hukuki süreç hızlı işlesin, vatandaşımız mağdur olmasın ve vatandaşımızın primleri bu kadar yükselmesin, sigortacılık şirketleri de, daha doğrusu, sektörü de tabii ki sürdürülebilir bir boyutta yoluna devam etsin. 12 milyar liralık bir öz kaynak var ve zarardan bahsediyorsunuz. Normalde paranızı hiç bu riskli işlere koymazsınız, hazine kâğıdına bugün koysanız en az yüzde 10 kazanırsınız yani öz kaynak kârlılığınız yüzde 10 olur. Şu anda da öyle bir şey yok. Dolayısıyla, resmi iyi bir şekilde ortaya koyalım, işin özü bu, vatandaşın lehine bir düzenleme için buradayız. Öngörülebilirliği artırmamız lazım. Hiçbir şekilde yargı yoluna başvurma önü kapatılamaz, böyle bir düşüncemiz de asla olmadı. Ama bu...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sonucu önemli diyoruz Sayın Bakanım yani amaç değil zaten.

BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ŞİMŞEK (Gaziantep) – Sayın Adalet Bakanımızla da diğer hukukçu arkadaşlarla da bu hususlar müzakere edilirken net bir şekilde vatandaşa bu konuda bir tercih hakkı bırakılmıştır, düzenleme o yöndedir. Eğer vatandaş hızlı bir şekilde, yargı yoluna gitmeden, birkaç yıl beklemek zorunda kalmadan sorunu çözmek isterse o şekilde gider, gitmek istemezse öbür türlü gider. Düzenlemede son hâli, son önergeyle de muhtemelen... Ben zaten, hatırlarsanız, ilk girişimde “Böyle bir kaygı var, o kaygıya mahal vermeyecek şekilde de bir düzenleme yapılabilir.” dedim. Nitekim, ona ilişkin de bir önerge üzerinde çalışıldı ve birazdan da ilgili madde geldiğinde sunulacak.

Dolayısıyla, ben tekrar çok teşekkür ediyorum.

Tekrar hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakana teşekkür ediyorum.

Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, meseleyi farklı şekilde ortaya koydunuz ama şu var: Sorun, Türkiye’ye göre sigorta poliçelerinin pahalı oluşu, Türkiye koşullarına göre pahalı bulunuşu. Türkiye’de sigorta bilinci de yok. Biraz önce Bihlun Hanım söyledi, bankaların sigorta şirketlerine sahip olduğu bir ülkeyiz tam tersine olması gerekir. Sigorta bilinci yok, bunu bilmiyoruz, önemini bilmiyoruz. Sadece trafikte değil her alanda bu konuyla ilgili sıkıntımız var, zaten ekonomimizdeki sorunlardan bir tanesi de bu konu. Eğer mevcut sigorta poliçesi rakamlarıyla bu konu çözülüyorsa insanların aşağı yukarı alıştığı... Ama tutup da sorunu çözeceğiz diye, vatandaşın sorununu çözeceğiz diye, poliçe rakamını küçülteceğiz diye -alınacak olan, yararlanılacak olan tazminat- sigortayı küçülteceksek, anlamsız hâle getireceksek hiç yapmayalım o zaman bu düzenlemeyi. Hiç yapmayalım. Vatandaş zaten kabullendi, bunun gerekli olduğunu görecektir. Bu konuyu bir başka torba kanunla ilgili olarak siz takdim etmişsiniz, bizim bir önerimiz oldu, dedik ki: “Bu kara yolları zorunlu sigorta poliçeleri çok pahalı, herkes şikâyet ediyor, bunu gündeme getireceğiz.” Siz dediniz ki: “Ben İngiltere’ye gittim, orada ikinci el bir araba satın aldım.” Arabayı kaç a almıştınız, 200 pounda vesaire “Ama 800 pound sigortası çıktı.” dediniz. Böyle bu iş, biraz da böyle. O zaman, eğer gerçekten gerçek anlamda bir sigorta olmayacaksa, sonuç olarak bundan bir amaç hasıl olmayacaksa yapmayalım o zaman bu düzenlemeyi, “Ama vatandaşın lehine yapıyoruz.” diye hem sigortacılık yapmayacağız hem anlamsız bir poliçe bedeli çıkaracaksak hiç yapmayalım, girmeyelim o zaman, bunu böyle bırakalım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kuşoğlu.

Değerli arkadaşlar, maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 5- 2918 sayılı Kanunun 92 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bentler eklenmiştir.

“g) Hak sahibinin kendi kusuruna denk gelen tazminat talepleri,

h) İlgililerin, sigortalının sorumluluk riski kapsamında olmayan tazminat talepleri,

i) Bu Kanun çerçevesinde hazırlanan zorunlu mali sorumluluk sigortası genel şartları ve ekleri ile tanımlanan teminat içeriği dışında kalan talepler.”

BAŞKAN - Evet, madde üzerinde söz talebi? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 24

6'ncı maddeyi okutuyorum...

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Aynı şekilde kaldı mı? Oyluyorsunuz. (İ) bendiyle ilgili dün söylemiştim “Yine bakın.” diye. Yani, arkadaşlar, aynı şeyde önerge var, ben anlamadım. Demin bir önerge vardı.

BAŞKAN - 6'ncı maddede önerge geldi bize.

MEHMET GÜNAL (Antalya) - 6'da mı?

BAŞKAN - Evet, 6'ncı maddeyi okutuyorum...

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Yok, bunu bir...

BAŞKAN - Pardon, size bir söz vereyim. (İ) bendiyle ilgili ne var dediniz?

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Bakın, şimdi, bu terimi tekrar okuyalım, hukukçu arkadaşlar, avukat arkadaşlar: “Bu Kanun çerçevesinde hazırlanan zorunlu mali sorumluluk sigortası genel şartları ve ekleri ile tanımlanan teminat içeriği dışında kalan talepler.” Ne bu, yani, hukuken neyi içeriyor bu? Yani, böyle muğlak...

BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ŞİMŞEK (Gaziantep) – Açıklayayım.

BAŞKAN - Bir açıklama alabilir miyiz?

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Hayır, yok, yani, şeyini söylüyoruz, böyle bir terim yazılır mı diye soruyoruz yani, ne olduğunu tartıştık da. Bunun bir sarahate kavuşması lazım diye burada arkadaşlar konuşmuştu. Açıklayın siz, biz bakalım Sayın Bakan, neymiş. Belki siz daha farklı açıklarsınız. Arkadaşlar anlatamamış olabilir.

BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ŞİMŞEK (Gaziantep) – Şimdi, benim sizden anladığım kadarıyla siz içeriğini biliyorsunuz. Sadece, böyle bir düzenlemenin bu şekilde yazımı...

BAŞKAN - Yazımı.

BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ŞİMŞEK (Gaziantep) – Yazımı noktasında, yazımı konusunda ben uzman değilim tabii ki, takdir edersiniz. Kanunlar...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Ama alt komisyonda görüşüldü, düzeltilecekti.

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Düzeltilecek diye...

BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ŞİMŞEK (Gaziantep) – Hayır, şöyle: İsterseniz, hani, redakte edilmesi gerekiyorsa yapsın arkadaşlar. Tabii ki yapalım, yani, bu konuda ben önerilere açığım değerli arkadaşlar. İçerik konusunda, yani neyi ima ettiği, arka planda ne olduğu konusunda bir sorun varsa biz tabii ki burada açıklama yapacağız ve bu açıklamalar sizi tatmin edecek düzeyde olmalı. Ama eğer yazımıyla ilgili sorun varsa ona arkadaşlar baksınlar.

BAŞKAN - Sayın Genç'e bir soralım.

Yazımın tekniğinde bir çalışma yapacak mıydınız Sayın Genç?

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ - Hayır efendim, alt komisyonda bu konuşulmadı.

BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ŞİMŞEK (Gaziantep) – Şöyle yapalım: Yani, sonunda redakte yetkisini alıyoruz ya. Ben tekrar bu konuya baktırayım Kanunlar Kararlardan.

BAŞKAN - Hayır, Sayın Bakanım, redaksiyonu burada... Yani, genel bir şeyde redakte edilemeyen de Genel Kurula kadar çalışılsın. Daha bir düzenleme olursa Genel Kurulda bir önergeyle yapılır o.

BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ŞİMŞEK (Gaziantep) – Genel Kurula kadar... Hayır, ben size... Yani, biliyorsunuz...

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Kastettiğimiz şu Sayın Bakanım, sizi anlıyoruz da siz tartışmanın baş tarafında olmadığınız için öyle söyledim, belki siz farklı bakarsınız diye: Şimdi, “Bu Kanun çerçevesinde hazırlanan zorunlu mali sorumluluk sigortası genel şartları ve ekleri ile tanımlanan teminat içeriği dışında kalan talepler.” “Zaten bunu yazmaya ne gerek var?” diye, onu konuşmuştuk, bu hâliyle. Bu talepleri talep edemezsiniz, aynen size söylediğim şey bu. Bunun dışında kalan taleplerle ilgili 92'nci fıkradaki şeyi genişleterek... Zaten üçüncü kişilerle ilgili şeyi burada, mahkeme konusu olan bu değil mi? Yani, benim anlamadığım nokta o da onun için dedim. Deminki tartıştığımız konu da bir sonrakinde de, burada da olduğu için söylüyorum Sayın Bakanım. Buraya illa ki bu şekilde yazarak kanuni güvenceye alma ve Yargıtayın yorumunu bununla etkileme şansımız yok. İsterse yine yorumlar diyorum. Borçlar Kanunu'na girdiğimiz anda haksız fiilden alır, yine bulur; sizin buraya yazmanız bir şey ifade etmiyor. “Her şeyi kanuna böyle yazarsak kendimizi kurtaramayız.” demiştik arkadaşlara. Bir taraftan, hem diyorsunuz ki: “Kanuna hepsini yazamayalım, esas şartlarda bunu belirleyelim, genel şartlarda.” ama öbür taraftan yine “Ya, ne olur ne olmaz, yanlış yorumlamasınlar.” diye gereksiz bir cümle yazıyoruz buraya, onu söylüyorum.

Sayın Başkan, söylediğimiz oydu yani.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, buyurun.

BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ŞİMŞEK (Gaziantep) – Ben teşekkür ediyorum Sayın Günel'a. Konuyu anladım, arkadaşlar şimdi hatırlattılar. Bizim, dediğim gibi, bu konuda yaptığımız toplantıda Yargıtay “Bu çerçevede olursa...” şeklinde bir tavsiyede bulunmuş. Yani, ben sizi anlamakla birlikte... Bakın, ben başında söyledim: Ben hukukçu değilim. Yani, dolayısıyla, bu konuda, hani, ahkâm kesemem.

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Yok, siz de bir şeyler okudunuz.

BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ŞİMŞEK (Gaziantep) – Yok, yok. Beraber okuduk, beraber okuduk ama o çerçevede değil. Ama, benim bildiğim kadarıyla, bu demek ki gerekli ki arkadaşlar ve o günkü toplantı sonucunda bu konulmuştur.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 25

Teşekkür ediyorum.

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Ben söylemiş olayım. Tutanağa da girsin ki yarın önünüze geldiği zaman ben yine söyleyemeyim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın Kuşoğlu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Aynı konuydu, yani, ben onu daha önce de belirtmiştim.

BAŞKAN - Tamam.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Sayın Bakan, bakan, “Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Dışında Kalan Hususlar” diyor madde başlığı. Maddede de bir bentte de “Sigortalının kendi sorumluluk riski kapsamında olmayan...” Yani, kapsamda olmayan neler? Kapsamda olmayan hak talepleri. Aynı şeyi bir daha yazmışız. Doğru değil, o kadar. “Başka bir yere koyamayız.” dediler ama buraya koymak yanlış.

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Neyse, yani, yine esaslar kanunun önüne geçirilmiş oldu. Bir ihtilaf çıkarsa, o zaman...

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Kuşoğlu.

6’ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 6- 2918 sayılı Kanunun 97 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 97- Zarar gören, zorunlu mali sorumluluk sigortasında öngörülen sınırlar içinde doğrudan doğruya sigortacıya karşı talepte bulunabileceği gibi, 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu çerçevesinde sigorta tahkim usulüne göre de dava açabilir.”

BAŞKAN - 6’ncı madde üzerinde bir adet önerge var, okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Kanun Tasarısı’nın 6’ncı maddesiyle 2918 sayılı Kanun’un değiştirilmesi öngörülen 97’nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Şükrü Erdinç

Adana

Cemal Öztürk

Giresun

“MADDE 97- Zarar görenin, zorunlu mali sorumluluk sigortasında öngörülen sınırlar içinde dava yoluna gitmeden önce ilgili sigorta kuruluşuna yazılı başvuruda bulunması gerekir. Sigorta kuruluşunun başvuru tarihinden itibaren en geç 15 gün içinde başvuruyu yazılı olarak cevaplamaması veya verilen cevabın talebi karşılamadığına ilişkin uyuşmazlık olması hâlinde, zarar gören dava açabilir veya 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu çerçevesinde tahkime başvurabilir.”

BAŞKAN - Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ŞİMŞEK (Gaziantep) – Katılıyoruz.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Zorunlu trafik sigortası uyuşmazlıklarının daha hızlı çözülmesi için zarar görenin öncelikli olarak ilgili sigorta kuruluşuna başvurması, sorunun çözülemediği hâllerde tahkim usulüne göre veya genel mahkemelerde dava açılabilmesi amaçlanmaktadır.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın Günal, buyurun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Başkanım, şimdi “en geç 15 gün içinde başvuruyu yazılı olarak cevaplamaması veya verilen cevabın talebi karşılamadığına ilişkin uyuşmazlık olması hâlinde...” Uyuşmazlık olmasını kim tespit edecek? Yani, uyuşmazlık olması hâlinde...

BAŞKAN - Mağdur.

BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ŞİMŞEK (Gaziantep) – Mağdur karar verecek.

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Yani, önceki hâli iyiydi. Bence önerge... Tam tersine arkadaşlar, “Zaruri hâle getirmeyelim.” derken zaruri hâle getiriyorsunuz ön şartı. Adama madem ki sigorta şirketi güzel davranıyorsa... Kendimi örnek verdim ya. Bakın, ben sigorta şirketi, kasko için bir şeyi tespit ederken, gidiyorum, “Benim servisimin anlaşması var mı?” diye bakıyorum bu sigorta şirketiyle uğraşmamak için kardeşim yani konuşturmayın beni. Burada birlik başkanınız var, genel sekteri var. Ya, ben ne çektiğimi biliyorum, yani, haklı olduğum tazminatı alıncaya kadar üç ay, dört ay geçti. Ben verdim paramı, şimdi uğraşmıyorum, diyorum ki: “Kardeşim, şu servisle kimin anlaşması var?” Gidiyorum, gerekirse 100 lira, 200 lira fazla verip onunla uğraşıyorum. Şirket verecekse niye zaruri hâle getiriyorsunuz? İki yoldan birini dedik. Şirketler tanıtım yapsın. Reklam yapıyorsunuz, her şeyi yapıyorsunuz ya. Bu sektör öyle 3 liralık, 5 liralık sektör değil ki. Bak, adam diyor, “Hasar merkezi kurmuş.” diyor demin Akif. Siz de kurun, eksperlerinizi onunla ilgili eğitin. Çıkan kazalarla ilgili, sadece, gidip “Efendim, bu tutanağı ne kadar düşürürüm? Adamın 10 lirasını 5 liraya nasıl düşürürüm?” diye eksper göndermeyin. Yani, hakikaten ben şaşırdım, yani, bu şekilde...

Kusura bakmayın Akif Bey, demin, yani, Hamza ile Mehmet Şükrü’nün söylediği daha geniş bir şey getirecek diye bakıyordum. Burada “...15 gün içinde...” Bu ön şart ya. Yani, hayır, uyuşmazlığı kim tespit edecek? Adam “Ben cevap verdim.” dese, “Ben vermedim.” desem kanuni tebligat...

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) - Tespite dayanmıyor ki o zaten. Tatmin olmadığı zaman bir uyuşmazlık var zaten. Burada sigorta şirketlerinin bir talebi var, diyor ki: “Bizim haberimiz olmuyor.”

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 26

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Ya, on beş gün içinde niye kanuni zorunluluk getiriyorsun yine sigorta şirketlerine? Onlar desin ki: “Kardeşim, biz ödeyeceğiz.” Diyor işte. Demin dedik ki...

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) - Vatandaşa gelmiyor o sorumluluk. On beş günlük sorumluluk sigorta şirketine gelen bir sorumluluk. “On beş gün içinde bu işi sonuçlandır.” diyor sana. Sonuçlandırmıyorsan dava ya da tahkime başvuramıyorsun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Yeterli bir süre mi on beş gün?

MEHMET GÜNAL (Antalya) - İyi de, ama, devam ediyorsun, diyorsun ki: “Talebi karşılamadığına ilişkin uyuşmazlık...” Nasıl olacak?

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) - Yeterli. Vatandaş için geçerli bir süre değil bu.

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Ben şöyle söyleyeyim Şükrü: Ben sana müracaat ettim. Geldi, müracaatımı yaptım sigorta şirketine. Gittim, hakikaten iyi niyetli olarak dedim ki: On beş gün geçti. Ne yazı geldi ne bir şey oldu. Tamam, cevap vermedi.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) - Dava açarsın. Dava açarsın. “...cevaplanmaması hâlinde...” diyor zaten burada.

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Ya, “uyuşmazlık olması hâlinde...” Bu “uyuşmazlık” teknik bir terim. Bence ikisine birden...

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Sayın Başkanım, müsaade ederseniz bir açıklama yapayım.

BAŞKAN – Evet, önerenizle ilgili bir açıklama alayım.

Buyurun.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Mehmet Bey’in takıldığı hususa geleyim.

Şimdi, burada yapılmak istenen şu aslında: Sigorta şirketlerinin bizden özellikle talebi şu: Bizim davalardan haberimiz olmuyor, önceden haberimiz olsun; en azından, belki hiç dava yoluna gitmeden, tahkim yoluna gitmeden vatandaşın tatmin olacağı bir sonucu biz kendilerine teklif edebiliriz deniyor. Vatandaş başvurusunu yaptı. Sigorta şirketi on beş gün içerisinde cevap verir, cevap verdiğinde vatandaş eğer cevabı tatmin edici bulmazsa ya tahkime gidecek -o uyuşmazlık buradan kaynaklı- cevap vermezse de gidebiliyor. Cevap verdi, memnun değilse vatandaş gidiyor, buna “uyuşmazlık hâli” diyoruz. Diğeri cevap vermiyorsa yine gidiyor yani burada bir sıkıntı yok.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Barolar Birliği, çok kısa...

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV. EKİM ERGÜN – Şimdi, keşke baştan söz alabilseydik de baştan tartışabilseydik... Bu madde 99’uncu maddeyle...

BAŞKAN – Baştan size söz nasıl vereyim?

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV. EKİM ERGÜN – Özür dilerim Başkanım da...

Bu madde 99’uncu maddeyle çelişiyor çünkü 99’uncu madde uyarınca zaten başvuru usulü var. “Sigortacılar, hak sahibinin kaza veya zarara ilişkin tespit tutanağını veya bilirkişi raporunu, sigortacının merkez veya kuruluşlarından birine ilettiği tarihten itibaren sekiz iş günü içinde zorunlu mali sorumluluk sigortası sınırları içinde kalan miktarları hak sahibine ödenmek zorundadır.” deniyor. Bunun ilk hâli dava yolunu kapattığından dolayı sakıncalıydı da bir çare buluyorsak burada biz 99 başvurusunu koymalı, “99 başvurusundan sonra dava açmalı.” demeliydik.

BAŞKAN – Arkadaşlar, “check” etme var mı yani? Çalışıyorsunuz, geliyorsunuz; avukatlar çalışıyor, kurum çalışıyor, o çalışıyor, değiştirelim. Ya, boyacı küpü değil.

Sayın Bakanım, hakikaten böyle bir yasama süreci olmaz. Yani “değiştirelim”i mi var ya? “Anlaştık.” diyorsunuz, “Kurumlar anlaştı.” diyorsunuz, şimdi diyorsunuz ki: “Madem öyle bir şey var, onu tekrar değiştirelim. “

Evet, tamamlayın.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Başkan doğru söylüyor.

BAŞKAN – Evet, bitirin siz sözünüzü, bitti mi?

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV. EKİM ERGÜN – Bu kadardı efendim.

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu açıklamadan sonra gerek yok ama ben de sigorta kuruluşunun... “Sigorta kuruluşu tanımlanmış mı kanunda, bilmiyorum. Mesela, acente sigorta kuruluşu mudur, bu sorun olabilir mi?” gibi bir şeyler soracaktım, bir de bu on beş günün yeterli olup olmadığı... Ama 99’da... 2918’in 99’u mu?

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Burada düzenleme yaptınız, 99 uncu madde.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani bu şekliyle de sanki sorun olacakmış Başkanım, öyle görünüyor.

“Kuruluş” diyorsunuz, mesela acente kuruluş mudur? Herhangi bir şeye...

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Onun vekili işte, acente onun vekili olduğu sebeple...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Acente yeterli midir mesela? Kuruluş kapsamına giriyor mu, tanımına girebiliyor mu ya da sigortacılar var, doğrudan geliyorlar, görüşüyoruz. Onlara yapılan başvuru yeterli oluyor mu, onların cevapları yeterli oluyor mu? Bu uygulamada çalışacak mı?

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – “Merkez veya kuruluşlarından biri” dediği zaman acenteler bunun içine giriyor mu? 99’uncu maddede...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Başkan.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakan.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 27

BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ŞİMŞEK (Gaziantep) – Sayın Başkan, eğer müsaade ederseniz bizim de hukukçularımız var. Tabii, özellikle sigortacılar cevap verir diyorsanız... Ama düzenlemeyi biz hazırladık, hukukçu arkadaşımız var. Müsaade ederseniz cevabı biz verelim.

BAŞKAN – Buyurunuz.

Kendinizi tanıtır mısınız.

SİGORTACILIK GENEL MÜDÜR VEKİLİ GÖKHAN KARASU – Gökhan Karasu, Sigortacılık Genel Müdür Vekiliyim Sayın Başkan.

Değerli üyeler, Barolar Birliğinin metnine katılmıyoruz, niye? Çünkü zaten ifadede bir tenakus yok. O ödeme süresi Sayın Başkan, bu başvuru süresi, bir sorunumuz yok.

BAŞKAN – Sekiz gün ödeme süresi.

SİGORTACILIK GENEL MÜDÜR VEKİLİ GÖKHAN KARASU – Evet.

Diğer taraftan Sayın Başkan, sigorta kuruluşları önemlidir çünkü güvence hesabı sigorta şirketi değildir. Güvence hesabı da bir sigorta riski üstlenen, poliçe yoksa hasarı ödeyen veya faili meçhul olanları ödeyen bir sigorta kuruluşudur, bilerek konan bir maddedir Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Kifayeti müzakere...

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Başkan, çok hızlı olmadı mı? Böyle bir usul yok.

BAŞKAN – Nasıl hızlı oldu?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Çok hızlı oldu.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Önerge böyle kabul edildi mi?

BAŞKAN – Edildi, madde de önerge doğrultusunda kabul edildi.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bu sözlerin de tutanağa girmiştir.

BAŞKAN – O da girdi, evet.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Daha önceki söylediklerin...

BAŞKAN – O da girdi.

7’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 7- 2918 sayılı Kanunun 99 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “kaza veya zarara ilişkin tespit tutanağını veya bilirkişi raporunu” ibaresi “zorunlu mali sorumluluk sigortası genel şartlarıyla belirlenen belgeleri” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN – Madde üzerinde bilgi alabilir miyiz Sayın Bakan.

BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ŞİMŞEK (Gaziantep) – Müsaade ederseniz yine Sigorta Genel Müdürümüz bilgi versin.

BAŞKAN – Tabii.

Buyurunuz.

SİGORTACILIK GENEL MÜDÜR VEKİLİ GÖKHAN KARASU – Sayın Başkan, değerli üyeler; maddenin amacı çok basit, şöyle: Trafik Kanunu ilk yazıldığında sadece tutanak ve bilirkişi raporu var idi. Ancak artık hasar dönemi değişti, hasar yönetim şekli değişti. Aktüer raporu, kaza tespit tutanağı dışında pek çok belgeler ortaya çıktı. Bu belgelerin kapsama alınması bakımından netliğe kavuşturuyoruz bu maddeyi Sayın Başkan.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

17’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 17- 10/7/2003 tarihli ve 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanununun 3 üncü maddesinde yer alan “Sorumluluk sigortası” tanımı aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı Kanunun 17 nci, 18 inci, 19 uncu, 20 nci, 21 inci, 22 nci, 23 üncü, 24 üncü ve 25 inci maddeleri ile 26 ncı maddesinin birinci fıkrasının (1) ve (i) bentleri yürürlükten kaldırılmıştır.

“Sorumluluk sigortası: 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununda belirtilen zorunlu mali sorumluluk sigortasını,”

BAŞKAN – Sayın Bakanım, bir bilgi alalım maddeye ilişkin.

BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ŞİMŞEK (Gaziantep) – Müsaade ederseniz Müsteşar Yardımcımız bu konuyu açıklayacaklar.

HAZİNE MÜSTEŞAR YARDIMCISI DR. AHMET GENÇ – Sayın Başkan, değerli vekiller; saygılar sunuyorum.

Bu madde... Efendim, şehirlerarası yolcu taşımacılığı yapan otobüslerde 3 sigorta var: Biri zorunlu trafik sigortası, biri kara yolu taşıma sigortası, biri de ferdi kaza. Şimdi, kara yolu taşıma sigortası 2001’de ihdas edildi; tek işlevi trafik sigortasındaki limiti 2’ye katlıyor, bedeni zarar limitini yani 310 bin lira olan limiti bu sigorta 620 bine çıkarıyor. Burada mükerrerlik olmasın diye Ulaştırma Bakanlığımızla görüşüldü, biz bu tarafta zorunlu trafik sigortası limitlerini 620 bine çıkaracağız, böylece iki sigorta yerine tek sigorta olacak ve aynı amacı karşılıyor durumda olacak, dolayısıyla bu kara yolu taşıma sigortası kalkmış olacak. Özetle budur Sayın Başkanım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 28

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Madde üzerinde söz talebi yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sigortayla ilgili maddeler tamamlandı.

Arkadaşlar, 24'üncü maddeye, SPK'yla ilgili olan maddelere geçiyorum.

24'üncü maddeyi okutuyorum:

Madde 24

MADDE 24- 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 78 inci maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“(1) Kurul, merkezi takas kuruluşlarının, alıcıya karşı satıcı, satıcıya karşı da alıcı rolünü üstlenerek takasın tamamlanmasını taahhüt ettikleri merkezi karşı taraf uygulamasını, piyasalar veya sermaye piyasası araçları itibarıyla zorunlu tutabilir. Borsalar veya teşkilatlanmış diğer pazar yerleri de nezdinde işlem gören sermaye piyasası araçlarıyla ilgili merkezi karşı taraf uygulamasına geçmek üzere Kurula başvurabilirler. Merkezi takas kuruluşları organize para piyasalarında merkezi karşı taraf uygulamasına geçmek üzere Kurula başvurabilirler.

(2) Takas kuruluşlarının merkezi karşı taraf görevini üstlendiği takas işlemlerinde mali sorumluluğu, tesis edilecek limitler dâhilinde ve üyelerden alınacak teminatlar ile diğer garantiler çerçevesinde belirlenir. Merkezi karşı taraf hizmeti çerçevesinde takas kuruluşları tarafından alınan teminatların mülkiyeti takas kuruluşuna geçer. Mülkiyeti takas kuruluşuna geçen teminatlara aksi kanunda öngörülmedikçe 47 nci maddenin ikinci ve beşinci fıkraları ile dördüncü fıkrasının (a) bendi uygulanır. Takas kuruluşları, üyelerinin müşterilerine olan yükümlülüklerinden sorumlu değildir. Takas kuruluşları, merkezi karşı taraf hizmeti verdikleri piyasalarda temerrüt yönetimi kapsamında, üyelerin teminatları, garanti fonu ve kendi sermayelerinin yanı sıra, sigorta sözleşmeleri, kârlardan kesinti yapılması, müşterilerin pozisyonlarının ve teminatlarının gerektiğinde resen veya temerrüt eden üyenin müşterilerinin talebiyle temerrüt eden üyelerin rızası da şart olmaksızın diğer üyelere taşınması, pozisyonların resen kapatılması, aynı tarafla olan borç, alacak, pozisyon, teminat, hak ve yükümlülüklerin netleştirilmesi ve Kurulca uygun görülecek diğer yöntemleri de kullanabilirler.

(3) Merkezi takas kuruluşları, temerrüt yönetiminde kullanmak üzere sermaye ve sermaye benzeri kaynak temin edebilir, teminat ve garanti fonu varlıklarını temerrüt yönetimi çerçevesinde likidite temin etmek için borçlanma amacıyla teminat gösterebilir. Merkezi takas kuruluşları nakdi teminatları nemalandırma veya menkul kıymetlerin saklanması amacıyla bankalar ve saklama kuruluşlarında kendi adlarına açılacak hesaplarda bulundurabilirler. Merkezi takas kuruluşları tarafından temerrüt yönetimine tahsis edilen sermaye ve sermaye benzeri kaynaklar hakkında da 73 üncü maddenin ikinci fıkrası hükmü uygulanır. 73 üncü maddenin ikinci fıkrası ile 79 uncu maddenin birinci fıkrası, takas mutabakatının nihai olarak sonuçlanmasına kadar geçecek süre ile sınırlı olmak üzere, merkezi takas kuruluşu veya merkezi saklama kuruluşu nezdindeki takas ve mutabakat hesaplarına yatırılan veya transfer edilen anapara değişimli para ve/veya kıymet takası işlemlerine konu varlıklar hakkında da uygulanır.”

“(9) Bu madde kapsamında yürütülecek temerrüt yönetimine ilişkin usul ve esaslar ile takas kuruluşlarının merkezi karşı taraf hizmeti nedeniyle üyelerinden alacağı teminatlar ve bünyelerinde yer alacak garanti fonlarına ilişkin usul ve esaslar takas kuruluşunun önerisi üzerine Kurul tarafından belirlenir.

(10) Merkezi takas kuruluşları tarafından merkezi karşı taraf hizmeti sundukları her bir piyasa için tahsis edilen sermaye veya sermaye benzeri kaynaklar, alınan teminatlar ve oluşturulan garanti fonları amaçları dışında kullanılamaz. Sermaye piyasalarına ilişkin olarak sunulan merkezi karşı taraf hizmeti kapsamında alınan teminatlar ve garanti fonu varlıkları, para piyasalarına ilişkin olarak aynı kapsamda alınan teminatlar ve garanti fonu varlıklarından ayrı olarak izlenir.”

BAŞKAN – Sayın Bakanım, maddeyle ilgili bir bilgi alalım lütfen.

BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ŞİMŞEK (Gaziantep) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri; bu maddeyle ilgili ben bir genel çerçeve çizeyim. Sayın SPK Başkanımız da burada her türlü teknik izahatı yapar, sorulara da cevap verir ama işin özü şu: Biz İstanbul'u ideal olarak bir uluslararası finans merkezi hâline getirmek istiyoruz. Bunun için de yani bu amaçla da tabii ki sermaye piyasalarının daha da geliştirilmesi lazım ve bu çerçevede borsa İstanbul bünyesinde biz aslında referans faizin belirleneceği bir yeni para piyasası oluşturma çabası içerisindeyiz ve bu çerçevede de Takasbankı biz merkezi karşı taraf olarak belirliyoruz, onun çalışmasına ilişkin hususları belirliyoruz. Aslında önemli bir sorunu çözecek yani referans faizin -dışarıda “libor” diye bilinen biliyorsunuz faiz var- bir anlamda Türkiye’de bir ay belki üç ay vadeyle tespit edilmesini de sağlayacak, zamanla ümit ediyorum ki gelecekte, likiditesi artacak, bu çerçevede bir piyasanın oluşturulması hedefleniyor, işin özü bu. Bunun nasıl çalışacağına dair birtakım tabii ki düzenlemeler var. Yine Sermaye Kurulu Başkanımız ilave teknik açıklama yapabilir, varsa değerli milletvekili arkadaşlarımızın sorularını cevaplandırabiliriz.

BAŞKAN – Buyurun.

SPK BAŞKANI DR. VAHDETTİN ERTAŞ – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; yeni oluşturmaya çalıştığımız piyasanın en önemli özelliği, tarafların yüzde 100 yükümlülüklerini yerine getirme garantisi var, Takasbank devreye girecek, alıcıya karşı satıcı, satıcıya karşı da alıcı. Dolayısıyla bu piyasa da herkesin yüzde 100 garantili işlem yapabileceği bir piyasa. Hem derinliğinin olmasını bekliyoruz hem de piyasanın daha büyümesini bekliyoruz, bunun da faizleri baskılamasını bekliyoruz. Yurt dışında da zaten benzer piyasalar var, Türkiye’ye bunu çekmeye çalışıyoruz, faydalı olacağı niyetiyle hazırladık.

Arz ederim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 29

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Tamaylıgil...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Ben 2 tane soru soracağım. Bunlardan birisi, şimdi, hâlen Takasbankın bünyesinde bir mevcut borsa para piyasası var, öyle değil mi?

SPK BAŞKANI DR. VAHDETTİN ERTAŞ – Evet efendim.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Şimdi, Sayın Bakanın anlatımıyla borsa bünyesinde bir para piyasası oluşturulacak. Yani Takasbankın bünyesinde var olan borsa para piyasasının dışında borsanın bünyesinde de böyle bir para piyasası oluşturulacağını anlıyorum değil mi? Çünkü ben SPK Başkanımıza bu konuda bir soru sormuştum ama sizin verdiğiniz açıklamada tam bu netlikte daha önce bunu alamamıştım. Zaten yasanın içerisindeki tanım da bunu anlatıyor yani borsa kendi içinde bir para piyasası kuracak Takasbankı burada kullanmadan, bu bir, tamam. Birinci sorum “Böyle mi olacak?” onu tutanak olarak sordum.

İkincisi de şimdi, bu yeni sistemle mülkiyet devri oluşacak yani daha önce teminat vardı, şimdi mülkiyet devri var. Burada 47’nci maddeye atıflar yapılarak mülkiyet devri olduğu sırada verilen menkul kıymetlerinin getirisinin net olarak buradan teminat olarak verene veya mülkiyeti geçici devredene nasıl yansıtılmasının düzenlenmesini daha önce de sormuştum. Bunun burada tam karşılığını buluyor muyuz, bunun da bir açıklamasını verirsek...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yeni ihdas edilen maddeyle?

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Yok, şimdiki, 24’üncü madde.

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar, Sayın Bakanım; benim anladığım kadarıyla yeni bir para piyasası yaratılıyor, likiditeye sıkışmış vaziyette, bilmiyorum meblağ nedir ama 100 milyarın üzerinde bir likiditeye sıkışmışlık var. Bunu gecelik işlemlerle çözmek mümkün değil, teminat olarak Türk lirasının verilmesi hâlinde de bu iş çözülüyor. Bir para piyasası oluşturularak yabancı paranın, sıcak paranın gelmesi, bundan sonrası için, rahatlıkla gelebilmesi karşı merkezî takas kurumu da oluşturularak kolaylaştırılıyor yani işin özü bu galiba. Ama benim gördüğüm kadarıyla bu merkezî takas kuruluşu için -İbrahim Bey, siz de biliyorsunuz- bir denetim söz konusu değildi yani normalde bu sektörde denetim vardır bütün kuruluşlar için ama Takasbank için yoktu galiba, burası için de olması lazım benzeri şekilde, arkadaşların öyle bir talebi de var, bağımsız denetim yapılması...

BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ŞİMŞEK (Gaziantep) – SPK denetimi...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – SPK denetiminin burası için de geçerli olması lazım.

BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ŞİMŞEK (Gaziantep) – Yapıyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Buradaki “Yönetim kurulu üyelerinin atanmaları, aldıkları ücretler ve yapılan işlemlerle ilgili bir denetim söz konusu değil.” deniyor ve yenisi için de olmayacak deniyor. Yani normalde bunu Merkez Bankasının aşması gerekiyor ama siyaseten tıkanmış bir Merkez Bankası da bunu aşamıyor maalesef.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Günel, siz buyurun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ben, Sayın Bakanım, arkadaşlara şunu sormuştum: Merkez Bankası ile Hazineyle görüştük dediler ama bizim kitap boşa gitti diye dün de hatta getirdim, Erhan Bey aldı herhâlde. Biz para piyasası deyince sermaye piyasasından ayrı diye söyleriz, takası birleştirip SPK mevzuatına koyunca nasıl olacak? Yani “Merkez Bankası ne diyor?” diye bir anda ben öyle bir şey gösterdim ama İbrahim Bey sonradan İMKB tarafına geçince bir anda SPK’cı oluyor, Merkez Bankası kimliğini unutup SPK’cı tarafa geçti. Şimdi, para piyasası ve SPK, tamam takasta...

BAŞKAN – Ama ikna etmiş sizi.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yok yani edemiyor da biraz çok fazla felsefe yapmasa belki olacağım ama çok laf dolanınca benim kafam karışıyor, herhâlde anlayamıyorum. Ben kestirmeden soruyorum yani bu para piyasası organize para piyasası... Tamam, borsa içinde alt piyasalar kurulması doğru ama para piyasası Merkez Bankasının yetkisinde olan bir şey, SPK düzenlemesinde olmasına benim pek aklım ermedi. Ha, karşı taraftan güvence olsun diye takasta istiyorlar, onu anlıyoruz mantığında sorun yok da. Söylediğiniz mantıklarında kavga etmiyoruz zaten, uygularken bakın kendi kendimize bile burada yarım saat, bir saat bir tane şeyde anlaşıyoruz. Benim söylediğim, para piyasasıyla ilgili teminatlar... Yani yaptığımız bütün açık piyasa işlemlerine dair, bankaların bunlarla ilgili teminatları, repoya ilişkin teminatların tamamı Takasbankta nasıl olacak, bir kısmı başka işlemler olabilir mi? Ne yani, organize para piyasasından kastettiğiniz yeni bir şey mi kuracağız, ne olacak da oradan ne yapmayı düşünüyorsunuz onu anlayamadık. Eğer böyle bir şey kurulacaksa onun Merkez Bankası aracılığıyla bir şeyler olması gerekiyor. Ekstradan bir para piyasası oradaki İMKB tavrıyla... Repo piyasası zaten var oysa kastedilen. Yani İMKB, şey şimdi BİST’in altında olan piyasalarda daha önceden vardı şimdi yeni düzenlemeyle bir şey yaptılarsa bilmiyoruz ama zaten bir repo, ters repo piyasası vardı ama onlarla ilgili zaten teminatların olması lazım. Yeni şeyi anlayamadım tam, neyi kapsıyor onu sormak istedim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Bakan, Sayın Başkan Ertaş mı cevap versin, siz mi?

BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ŞİMŞEK (Gaziantep) – Ben sadece Sayın Günel Bey’in –diğer teknik konulara Başkanımız cevap versin de- değerlendirmesine şunu söyleyeyim: Burada maksadımız şu: Bu yeni kurulacak para piyasasında

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 30

şekillenecek faiz aslında sermaye piyasası araçlarının ihracına bir anlamda referans olacak. Yani teminatsız olan piyasalar da var fakat yakın dönemde küresel finans piyasalarında bu tür hususların birtakım manipülasyonlara konu olduğuna dair, biliyorsunuz o “libora” ilişkin bir sürü şeyler yaşandı dünyada. Biz bunlardan ders çıkartarak yani bunları engelleyecek... O nedenle Takasbank burada merkezi karşı taraf rolünü oynayacak ve bir anlamda teminatlı bir sistem söz konusu. Burada belirlenecek...

Açık konuşayım, bizdeki sorun şu: Doğru, bizde tasarruflar düşük; doğru, bizim dış tasarrufa ihtiyacımız var yani bu konu açık ve net, bunu ben her zaman söylüyorum. Şimdi, amacımız da zaten ideal olarak orta uzun vadede yapısal reformlarla, işte bireysel emeklilikten tutun AR-GE yoluyla katma değer zincirine yukarı çıkıp kâr marjlarını yükseltip şirket tasarruflarını artırmaktan tutun, kamuda mali disiplini devam ettirerek kamu tasarruflarını güçlü tutmaktan tutun yani birçok boyutuyla, bizim şu andaki bütün çabamız yapısal olarak Türkiye’deki tasarrufları artırıp Türkiye’nin ihtiyaç duyduğu yatırımları Türkiye’nin iç tasarruflarıyla sağlıklı bir şekilde finanse edebilmek ama şu anda öyle bir durum yok. Yani bir cari açığımız var; evet, doğru, bir dış kaynağa ihtiyacımız var ama bunun da ötesinde şimdi, sermaye piyasalarının gelişebilmesi için, birçok yeni aracın ihraç edilebilmesi için bazı piyasalarda referansların da oluşturulması lazım buna dayanak teşkil edecek. Bunlardan bir tanesi de işte, bu, bir ay vadeli, üç ay vadeli -ileride artabilir- referans faizinin oluşması. “Swap” işlemleri, örnek olarak yani biliyorsunuz, bu, eskiden önemli ölçüde dışarıdan işleyen, dış ayağıyla işleyen bir piyasaydı. Şimdi, bizim hedefimiz, Borsa İstanbul bünyesinde de bu yapılarla mümkün olduğunca Türkiye’deki sermaye piyasalarının tam teşekküllü yani bütün boyutlarıyla gelişmesine imkân sağlamak; işin özü bu yani mantığı bu.

Sizin sorduğunuz bir iki tane belki teknik husus vardı, sizin eklemek istediğiniz bir şey varsa lütfen buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – “TL’yle değil de yabancı parayla yaparsanız bu işlemleri, bunu kabul ederiz.” diyor dışarı.

BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ŞİMŞEK (Gaziantep) – Hayır, şunu diyoruz: Bakın, döviz, efektif, yabancı para cinsi, bono ve tahvil gibi teminatlar da kullanılabilir ki şu anda zaten dış piyasa üzerinden, Londra üzerinden bu “swap” işlemleri... Biliyorsunuz, takip edenler biliyorlar. Bizim amacımız tabii ki bunlara da zemin hazırlayıp bu piyasanın gelişmesinin önünü açmak.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Sayın Ertaş, buyurunuz.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Bu arada, Takasbanktaki bu para piyasası ne olacak, bir de onu anlatabilirseniz...

SPK BAŞKANI DR. VAHDETTİN ERTAŞ – Arz edeyim efendim.

Sayın Başkanım, değerli üyeler; şu anda Takasbank bünyesinde bir para piyasamız var. Burada, aracı kurumlar gün sonunda ellerindeki nakitleri birbirlerine... İhtiyacı olan alıcı, fazlası olan da satıcı pozisyonunda. Bu işlemler sadece teminat mektubu karşılığında veya ellerinde varsa DİBS karşılığında yapılıyor. Ama yeni getirdiğimiz piyasada taraflar birbirlerini bilmeyecekler çünkü alıcıya karşı satıcı, satıcıya karşı da alıcı Takasbank, her zaman bilecekler ki yüzde yüz... Takasbank da para ihtiyacı olduğu zaman kendi mülkiyetinde olan teminatları Merkez Bankasına vererek likidite temin edebilecek. Dolayısıyla, bir defa, yüzde yüz güvenli bir piyasa oluşacak ve bankalar da işin içine girecek, piyasa büyüyecek. Ne kadar büyükse piyasa işlem hacmi ve derinlik o kadar faizlerinde...

BAŞKAN – Yine Merkez Bankasına dayanacak zaten.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Merkez Bankası da taraf olacak burada.

SPK BAŞKANI DR. VAHDETTİN ERTAŞ – Takasbank ihtiyaç olduğu zaman elindeki teminatları Merkez Bankasına vererek oradan likidite sağlayabilecek.

Nemalar konusunda... Tabii ki burada nema mülkiyet hakkı Takasbanka geçecek ancak biz nemalar konusunun sözleşmeyle düzenlenmesi gerektiği kanaatiyle bu metni hazırladık çünkü teminat olarak DİBS olabilir, döviz olabilir, efektif olabilir, yabancı parada araçlar olabilir; bir günlük olabilir, üç aylık olabilir, her birinin sözleşmelerle taraflar arasında belirlenmesini çünkü nemanın işletilmesi, bunun dağıtılması, hatta şöyle bile düşünüyoruz: İşlem hacmine göre bile bir nema oranının belirlenmesi yani herkesten fiks bir nema almazsınız, 1 milyon parasını yönettiğiniz kişiden 100 milyonda 1 alırsınız, 1 milyarını yönettiğiniz kişiden daha düşük alırsınız. Dolayısıyla, iki taraf arasındaki sözleşmeyle şu anki piyasada da aynı şekilde, dolayısıyla, bir problem olmayacak. Ama nema, teminatı kime veriyse ona aittir, herhangi bir tereddütlü durum yok orada.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Denetim konusu ve atama konusu, üyelerinin seçimi konusu; benim sorumdu.

SPK BAŞKANI DR. VAHDETTİN ERTAŞ – Efendim, şu anda piyasanın borsada oluşturulmasını öngörüyor teklifimiz, karşı taraf da Takasbank olacak. Şu anda, Takasbankın hesap ve işlemleri Sermaye Piyasası Kurulunun denetimine tabi ve yılda da bir defa kendileri bağımsız denetim yaptırıyorlar. Ayrıca, banka olması nedeniyle BDDK denetimine de tabi.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hiç bağımsız üye var mı?

SPK BAŞKANI DR. VAHDETTİN ERTAŞ – Bağımsız üye de var, Takasbankın Yönetim Kurulunda bağımsız yönetim kurulu üyeleri de var.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Esas sözleşmesine baksalar esas sözleşmesinde yazıyor. Eskiden bunların tamamı borsa çalışanlarından oluşurdu.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Tamamlandıysa ben bir şeyler daha soracağım da Sayın Ertaş bitirdiyse...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Günal.

Mikrofonunuz açık.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yok yani devam ediyor gibi de onun için dedim. Bitti mi açıklama?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 31

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Ben Sayın Başkana katkı olarak söyledim, Sayın Kuşoğlu sorunca. Sayın Kuşoğlu, eski uygulamada bu yönetim kurulu üyeleri, borsadan gelenler, hep borsadaki çalışanlar olurdu. Sayın Başkanla beraber görev yaptığımız dönemde, tamamen uluslararası kurumsal yönetim ilkelerine uygun olarak borsadan gelecek olanların en az 2'sinin borsayla istihdam ilişkisi içerisinde olmayan kişilerden oluşmasına ve bunların tarafsız yönetim kurulu üyesi olması ve esas sözleşmede yazdık bunu.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim İbrahim Bey.

Benim sorum onunla ilgili değil de ben hâlâ Merkez Bankacı şapkamı atamadığım için, hele hele Sayın Bakanın ve Sayın Başkanın söylediklerinden sonra daha da işkillendim çünkü bunları teminat gösterip Merkez Bankasından likidite temin etme yoluna gidiyorsunuz yani likidite yaratmayla ilgili bir şey var. “Merkez Bankasıyla konuştuk.” diyorsunuz ama her kurumdan adam geliyor, bir para piyasası oluşturuluyor, Merkez Bankasından kimse yok. Enteresan geldi yani ekinde bir Merkez Bankasını gördük, Sayın Bakan temsil ediyor onları ama şimdi, burada bir likidite yönetimi, sıkıştığı zaman... Burada gidip Merkez Bankasına tekrar banka olarak katılamıyor muydu daha önce Takasbank? Sizin söylediğiniz gibi, zaten para piyasası var, diğer bankalar nasıl gidiyorsa katılma yetkisi var mıydı, yok muydu?

Bir de burada öyle bir şey söylemişiz ki ben anlamadım. Resen temerrüt yönetimi anlamında birtakım yetkiler vermişiz. Diyor ki: “Pozisyonların resen kapanması, diğer üyelere taşınması, rızası da şart olmadan aynı tarafta olan borç/alacak pozisyon teminat yükümlülüklerinin netleştirilmesi...” gibi birçok yöntemden bahsediyoruz. Yani üye dediğimiz kim? Takasbankın üyeleri belli, üyelerinin deyince ben onu anlıyorum. Üyelerin hesaplarında bu kadar geniş bir işlemden dolayı Takasbanka yetki verilmesi... Gerçekten, o şeyi anlamadım. Takasbankın fonksiyonları belli ama burada çok daha fazla bir, ayrı bir tüzel kişiliğe kavuşuyor gibi geliyor bana. Yani bir piyasa oluşturuyoruz, güzel ama bütün bunları... Bakın, diyor ki: “Müşterilerin kârlarından kesinti yapılması, müşterilerin pozisyonlarının ve teminatlarının gerektiğinde resen veya temerrüt eden üyenin müşterilerinin talebiyle temerrüt eden üyelerin rızası da şart olmaksızın diğer üyelere taşınması, pozisyonların kapatılması...” Bunlara ilişkin bir şey hiç yok muydu? Yeni mi koyuyorsunuz, buraya da mı ekliyorsunuz? Çok geniş geldi bana açıkçası.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Bakan.

BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ŞİMŞEK (Gaziantep) – Müsaade ederseniz, ben Sayın Günel'in Merkez Bankası boyutuyla sorduğu soruya cevap vereyim, diğer teknik konuya yine Başkanımız açıklama getirsin.

Şimdi, Merkez Bankası İngilizce tabiriyle “lender of last resort” anlamında yani nihai, en son kertede başvurulacak bir merciidir ama orada da açıktan bir likidite yaratma diye bir şey söz konusu değil. Takasbank elindeki varlıkları teminat göstererek Merkez Bankasından herhangi bir banka gibi -42 diye hatırlıyorum, o civarda bir şey- sonuçta, o çerçevede nihai kertede tabii ki likidite alabilir. Yani, dolayısıyla, burada... Yani zaten ben Merkez Bankasıyla ilgili hiçbir düzenlemeyi buraya, finansal istikrar kurulunda bir anlamda müzakere etmeden yani Merkez Bankamızı, SPK'mızı, BDDK'mızı, hiçbir konuya... Bu konuda emin olun çünkü benim görevim koordinasyon, benim görevim bütün kurumların sağlıklı bir şekilde birbirleriyle diyalog içerisinde yapılacak bir düzenleme varsa bütün etki analizleri yapılarak buraya, sizin huzurunza getirilmesi. Yani, o konuda rahat olun, Merkez Bankamız...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Siz yapıyorsunuz da bize etki analizi gelmediği için biz hiçbir şey görmüyoruz.

BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ŞİMŞEK (Gaziantep) – Hayır, bunun bütçe boyutu olmadığı için ben size genel çerçeveyi, sermaye piyasasının gelişimine nasıl katkıda bulunacağını, bizim bundan neyi amaçladığımızı, nasıl işleyeceğine dair size tabii ki bilgi veriyoruz ama bir mali etki analizini isteyecek olursanız tabii böyle bir şey...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sadece mali değil ki etki analizi.

BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ŞİMŞEK (Gaziantep) – Ama onu sundum ilk açıklamamda yani hatırlarsanız en başında bundan maksadımızı genel çerçevede sizlere ifade ettim.

Teşekkür ediyorum.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkanla ilgili kısmı var mı? Yani bu yetki, bütün bunların devredilmesi, çıkan, resen kapatma, devir gibi şeyler... Yani, tam anlamadım onu da onun için.

SPK BAŞKANI DR. VAHDETTİN ERTAŞ – Sayın Başkan, müsaade ederseniz...

BAŞKAN – Tabii, tabii, açtım, mikrofonlarınız açık.

Buyurun.

SPK BAŞKANI DR. VAHDETTİN ERTAŞ – Buradaki resen devir konusu, burada işlem yapan yatırım kuruluşlarından herhangi bir tanesi yükümlülüğünü yerine getiremezse zaten 100 milyon liralık işlem yapacaksa Takasbank en az belirlenecek oranlara göre, teminat türlerine göre belki 105, belki 110 milyon liralık bir de önce teminat alacak. Karşı taraf yükümlülüğünü yerine getirmede, Takasbank elindeki teminatları karşı tarafın herhangi bir rızasını aramaksızın Merkez Bankasına teminat olarak vererek likidite ihtiyacını karşılayacak ve piyasadaki sözleşmenin gereğini yerine getirecek, kapatılacak sözleşme. Daha sonra, gecikmeli olabilir, hiç yerine getirmeyebilir, olağanüstü durumlarda böylece zaten fazlasıyla teminata verilmiş varlıkların Merkez Bankasına aktarılması da bu işlemin doğal bir sonucu olacaktır.

BAŞKAN – Teminat türlerini bir daha söyler misiniz burada?

SPK BAŞKANI DR. VAHDETTİN ERTAŞ – Efendim, teminatlar DİBS, döviz, efektif, yabancı para cinsinden tahviller şu anda kanunda geçen ifadeler.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 32

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Sayın Başkanım, ben şunu o zaman kısaca “Sayın Bakan, hepsini konuştuk.” diye uyarım olayım, o da kayda geçsin.

Dün burada -Sayın Savaş yok- kamu bankalarının görev zararlarını da tartıştık, burada bankaların Merkez Bankasından para kullanmasını da tartıştık, o kriz sonrası düşürülmesi, kademeli olarak hazinenin avanslarının sınırlanması... Yeniden bir likiditeye gitmeyelim diye uyarıyorum. Bir likidite ayrı bir şey, bunun Merkez Bankasının likidite yönetiminin dışına çıkarak “lender of last resort” demek “para vermek” demek değil, paranın fiyatını belirlemektir. Yani az önce Sayın Turhan söylüyordu, benim doktora tezim de bu ve kendisi bakarsa İMKB yayınları arasında... Bilmiyorum baktı mı oradayken ama o zaman BİST değildi işte İMKB’ydi.

BAŞKAN – Kırkpınar’a çevirdiniz Plan Bütçe komisyonunu.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Orada “Merkez Bankalarının Değişen Rolü ve Para Politikası Uygulamaları” diye ve de Merkez Bankasının miktar belirleyemeyeceğini, faizi belirleyeceğini ortaya koyan, olmadığı zaman da Kasım 2000 krizindeki gibi Minsky tipi kriz olacağını söylüyor.

İBRAHİM MUSTAFA TURHAN (İzmir) – Mehmet ağabey, buraya çıktım, yukarı oturdum hâlâ sataşıyorsun ya!

BAŞKAN – Kifayetimizakere yeter.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ben sadece sataşmadım ya, “Baktım.” dersin. İMKB’ye baktıysan yayınlar listesinde Mehmet Günal’ın orada bu konuda tezi var diyorum, doktora tezi var.

Sayın Bakanım, şunu söylüyorum: Ben, Merkez Bankasına başladığımda reeskont kredileri vardı, ben de Mali Tahliller ve İstihbarat Biriminde başladım. 1989 yılında orta vadeli kredilerde reeskont yani bankalara teminatlar üzerinden, senetler üzerinden kredi vermeyi bıraktık. Kısa vadeli Eximbank kuruldu, orta vadeli Kalkınma Bankası kuruldu, oraya devrettik. Benim kaygım şudur: Likidite yönetimi, enflasyon derken Merkez Bankasının dışında bir otorite tarafından, o konuda da uzman olmayan, sadece takas işlemleri yapmak üzere kurulmuş olan bir banka nezdinde bir para piyasası tesis edilerek likidite yönetiminin...

BAŞKAN – Hâlihazırda zaten var.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hayır, ben sonucunu söylüyorum.

Yani sonucunda normalde olan şey ayrı. Normalde olan, normal bir banka gibi gidip almanız. Yani gün içi işlemler gibi, normal likidite, bankanın aldığı ayrı ama orada ayrı bir piyasa kurulması... Siz ne diyorsunuz? “Dışarıdan para gelecek.” Derdimiz o değil mi, Takasbanka bu yetkiyi vermemizin nedeni? Herhangi bir karşı taraf olmadığı zaman ne zararımız olacak, onu sorduk dün. O zaman, dışarıda engelleyen kişiler güvence istiyor, işte “Avrupalı” bilmem ne dedi arkadaşlar. Bilmiyorum, başka bir gerekçesi varsa, merkezî, karşı taraf olmanın bize bir getirisi ne olacak? Yani burada ayrı bir piyasa kuruluyor gibi geliyor, onu söyledim.

BAŞKAN – Bu işlem piyasalarını güçlendirmek için oluşturulan mekanizma.

Buyurun Sayın Bakan.

BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ŞİMŞEK (Gaziantep) – Şimdi, burada Takasbankın kendisi, tabiri caizse “blind broker” dediğimiz, aslında sadece bu işlemlerin yapılması için teminat noktasında normalde firmalar birbirleriyle karşılıklı teminatı dikkate alarak yaparak yapacağı bir işlemi Takasbank teminatı olarak bunu bir anlamda piyasaya zemin hazırlıyor. Bankanın kendisi böyle bir şey yapmıyor, borsanın bünyesinde kuruluyor ve sadece aracı kuruluşların kendi fon fazlalarını karşılıklı değerlendirdikleri bir yer değil, çok daha geniş anlamda bankaların da bir şekilde rol oynayacağı yani piyasanın içinde olacağı bir geniş para piyasasından bahsediyoruz.

Merkez Bankasıyla olan ilişkiler dünyadaki standart ilişkilerdir. Yani bugün siz Sayın Bernanke’nin mesela yazdığı son kitabı bir okursanız, AIG –bir sigorta firması- 2008’in, biliyorsunuz, Lehman’dan sonra sıkıştığı zaman nasıl FED’in devreye girdiğini ve 80 milyar doları 1-2 trilyon dolarlık bir firmanın küresel ekonomi için büyük bir şok oluşturmaması için nasıl devreye girdiğini anlatıyor. Dolayısıyla, bakın, çok net olarak, bizim burada yaptığımız düzenleme, inanın, uluslararası en iyi uygulamaları baz alan bir çerçevedir. Amacımız, Türkiye’de sermaye piyasasının bütün enstrümanlarıyla güçlü bir şekilde gelişmesi, firmalarımızın mümkün olduğunca daha makul bir maliyetle finansa erişip tabii ki Türkiye ekonomisinin büyümesini sağlamak. Yani genel çerçeve bu. Kanunda öngörülen hususlarda dünyadaki en iyi uygulamaları baz alacak şekilde düzenlenmiştir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

25’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 25- 6362 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Mülkiyeti YTM’ye intikal eden sermaye piyasası araçlarının hak sahiplerine yapılacak ödemelere ilişkin usul ve esaslar

GEÇİCİ MADDE 10- (1) Kayden izlenmeye başlandığı tarihi izleyen yedinci yılın sonuna kadar teslim edilmediği için mülkiyeti YTM’ye intikal etmiş olan sermaye piyasası araçlarının iadesi ile satışlarının yapılmış olması halinde bunların bedellerinin ödenmesi talebiyle yapılacak başvuruların ve başvuru üzerine hak sahiplerine YTM tarafından yapılacak ödemelerin usul ve esasları, hak sahiplerince teslim edilecek sermaye piyasası araçlarının iptal ve imha esasları ile ihraççıların bu başvurulara ilişkin yükümlülükleri Kurulca belirlenir. Şu kadar ki, YTM’ye intikal eden sermaye piyasası araçlarından; ilgili mevzuat uyarınca satışı yapılmamış olanlar aynen; satışı yapılmış olanlar ise, Kurulca belirlenen esaslar çerçevesinde hesaplanacak satış tutarları üzerinden nakden ödenir. Yapılacak ödemelerde, ilgili tutarın 4749 sayılı Kanunun 12 nci maddesi çerçevesinde değerlendirilmesi sonucu YTM tarafından fiilen elde edilen getirinin ödenecek tutara isabet eden nemaları esas alınır. Bu madde uyarınca yapılacak ödemelere ilişkin işlemler ve bu işlemlerle ilgili oluşturulacak kayıtlar ve düzenlenecek kağıtlar damga vergisinden müstesnadır.”

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 33

BAŞKAN – Madde üzerinde bir bilgi alabilir miyiz Sayın Bakan?

BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ŞİMŞEK (Gaziantep) – Müsaade ederseniz yine çok basit, teknik bir konu olduğu için Değerli Başkanımız bilgi versin.

BAŞKAN – Sayın Ertaş, buyurun.

SPK BAŞKANI DR. VAHDETTİN ERTAŞ – Efendim, buradaki konu, bildiğiniz gibi, 30 Aralık 2012 tarihinde yürürlüğe giren Sermaye Piyasası Kanunu’nda “Yedi yıl içerisinde kaydileştirilmeyen menkul kıymetler Yatırımcı Tanzim Merkezine gelir olarak kaydedilir.” hükmü vardı. Eskiden hisse senetleri, yatırım fonları kâğıt ortamında iken kaydileştirme sistemine geçildi ve yedi yıl da süre verildi. Bu süre içerisinde herkes elindeki, kâğıt ortamındaki tahvilini, bonosunu, senedini YTM’ye iletсин, bilgisayara girilsin ve senetler de imha edilsin diye çünkü geçmişte de sahtecilik olayları filan olmuştu, onları önlemeye yönelik olarak. Ancak, Anayasa Mahkemesi bunu mülkiyet hakkına müdahale olarak değerlendirdi ve yasayı iptal etti. Bu çerçevede bize intikal etmiş yaklaşık 200 milyon liralık...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Başkanım, neyi mülkiyet hakkının ihlali olarak kabul etti?

SPK BAŞKANI DR. VAHDETTİN ERTAŞ – Şöyle, efendim, diyelim ki bir şirketin hisse senedi var, sermayesi 100. Bunun 99’luk kısmı Takasbanka senetlerini teslim etmiş ve merkezi kayıt kuruluşunda da bu kişilerin mülkiyet hakkı elektronik ortamda takip edilebiliyor. Bunlar borsada alınabiliyorlar, satılabiliyorlar ancak yüzde 1’lik bir kısmı MKK’ya başvurmamış. Bunlar ya vefat etmişler veya kanundan haberleri yok veya yurt dışında çalışan, bize müracaatlardan anlıyoruz. Dolayısıyla, bunların şu anda bize geçen mülkiyetlerinin tekrar Anayasa Mahkemesi kararı gereğince nemasıyla birlikte o kişilere iade etmeyi amaçlıyoruz.

BAŞKAN – Zaten, müracaat edenlere.

SPK BAŞKANI DR. VAHDETTİN ERTAŞ – Tabii ki müracaat edenlere.

BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ŞİMŞEK (Gaziantep) – Yani geriye ödemek için bir kanun çıkartıyoruz.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Burada bir şey soracağım. Şimdi, bu iptal olduğuna göre size teslim edenlerin durumu ne olacak? Gerisini veriyor musunuz, nasıl olacak? Yani fiziki teslim noktasındaki zorunluluğu kaldırmış oluyor.

SPK BAŞKANI DR. VAHDETTİN ERTAŞ – Fiziki olarak teslim edip de mülkiyet hakkı kendi adına elektronik ortamda tesis edenlerin zaten herhangi bir yeni hakkı söz konusu değil. Sadece, teslim etmeyenler bundan sonra hak sahibi olduğunu bize ispatlarsa ya mahkemeden karar getirir veya hisse senedini fiziken getirir, biz onları şirketin eski senetleriyle karşılaştırırız, bunun ortağı olduğunu Genel Kurula katılmış, temettü almış, bunun detaylarını yönetmelikle belirleyeceğiz.

BAŞKAN – Şu an 240 tane başvuru var değil mi size?

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – O detayları yönetmelikle mi belirleyeceksiniz?

SPK BAŞKANI DR. VAHDETTİN ERTAŞ – Yönetmelikle belirleyeceğiz. 240 tane var. Bunların çıkmasıyla birlikte çok sayıda olacağını bekliyoruz.

BAŞKAN – Daha başka da olacak.

SPK BAŞKANI DR. VAHDETTİN ERTAŞ – Evet.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Pardon soru sorabilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Peki, burada yapılacak olan ödemelerle ilgili 2 tane -galiba- değil mi, ayrı opsiyon veriliyor. Bunlardan biri, eğer bunların satışı yapılmadıysa sizin tarafınızdan, fiziki olarak iadesi veya hak iadesi.

SPK BAŞKANI DR. VAHDETTİN ERTAŞ – Doğrudur.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Yani, nedir? O zaman borsada işlem gören bir hisse senediyse o günkü fiyatından mülkiyetini almış oluyor, değil mi, hakkını almış oluyor.

BAŞKAN – Teslim aldığı gün.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Peki, burada diğer tanımda, bunun paralellliğini sağlayan yani satılmış olanın parasal olarak ödemesini gündeme getirdiğiniz bu tanımda, bire bir eşitlik oluşuyor mu? Ben onun oluşturduğunu düşünmüyorum.

BAŞKAN – Ya, bugünkü değeri mi, o günkü değer mi; artı, eksi işletecek misiniz?

SPK BAŞKANI DR. VAHDETTİN ERTAŞ – Efendim, tamam, arz edeyim.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Bugünkü değer, satışı yapılmış olanlar için kurulca belirlenen esaslar çerçevesinde hesaplanacak satış tutarları üzerinden nakden ödenir. Yani, bugün bana hisse senedi verseniz, o günkü benim varlığım ne olacak; satılmış olanı nakden ödeyecekseniz, aynısı mı olacak? Bunu burada net olarak göremiyorum.

SPK BAŞKANI DR. VAHDETTİN ERTAŞ – Arz edeyim: Efendim, şimdi, 6362 sayılı Kanun diyor ki: “YTM’ye intikal eden bu tür Sermaye Piyasası araçları doksan gün içerisinde satılır.” Biz bunları, satabildiklerimizi, borsada piyasası olanları sattık. Bu paralar da Kamu Haznedarlığı Tebliği’ne göre yönetilir diye, bu paralar Ziraat Bankasında nemalandı. Satılmış olan senedi müracaat eden yatırımcıya -şu anda elimizde öyle bir senet yok- satış fiyatı, artı, sattığımız tarihten ödeme tarihine kadar Kamu Haznedarlığı Tebliği kapsamında Ziraat Bankası o paraya ne kadar nema verdiyse o nemayı da ekleyip vereceğiz. Ama satamadığımız senetler var veya bu tarihe kadar halen sürekli gelenler var, onları da aynen iade edeceğiz. Bir kısmı nakden ödeme, bir kısmı aynen iade.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Şimdi, ama orada bazı muvazaalar oluşacak. Diyelim ki A şirketinin bir kısmını sattınız, bir kısmını satamadınız veya o bir kısmını sattığınızın değerliyle, satamadığınızın değeri arasında bir fark oluşacak, yani nemalandırılmış değerle üzerindeki cari fiyat arasında bir fark olacak. Böyle bir şey var, mesela, A hisse senedinin sattığınız veya

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 34

satamadığınız kısmı olanlar var mı? Yani, çünkü piyasanın fiyat değişimiyle nemalandırılmış olan rakamın oluşturduğu değer arasında fark olması çok doğal.

SPK BAŞKANI DR. VAHDETTİN ERTAŞ – Efendim, borsada işlem görenlerin tamamını sattık, satamadıklarımız ya sırası kapalı olanlar var veya imtiyazlı borsada o senet için sırası açılmamış olanlar var ama borsada işlem görüp de veya yatırım fonu hâlen çalışıyorsa bir kısmını satıp bir kısmını satamadığımız elimizde herhangi bir örnek yok.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kuşoğlu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, daha önce Anayasa Mahkemesinin iptal sebebi kayden izlenmeye başlanmasıyla size intikal etmeyenlere el koymanızdı.

SPK BAŞKANI DR. VAHDETTİN ERTAŞ – Doğrudur.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Anayasa Mahkemesi bunu iptal etmişti. Şimdi farklı ne oldu bu şeyle, hükümle; ondan daha farklı ne getirdiniz Anayasa Mahkemesine?

BAŞKAN – Sahiplerine iade ediyorlar.

SPK BAŞKANI DR. VAHDETTİN ERTAŞ – Sadece bize intikal edenlere, hak sahipliği olduğunu belgeleyenlere, bize intikal eden senedi veya senedi sattıysak nemasıyla birlikte parasını yatırımcıya iade etmeye yönelik...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama Bihlun Hanım’ın dediği gibi, bu sefer, mesela o dönem içerisinde bir sermaye artırımını, şu bu söz konusu olmuşsa, bir hak kaybı...

SPK BAŞKANI DR. VAHDETTİN ERTAŞ – Hepsi hesaplanacak, hiçbir hak kaybı olmayacaktır.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – “Kurulca belirlenen esaslar çerçevesinde” derken, bunu mu yapacaksınız?

SPK BAŞKANI DR. VAHDETTİN ERTAŞ – Tabii ki, bölündüyse, temettü aldık biz onları, hepsini yatırımcıya iade edeceğiz.

BAŞKAN – Peki, çok teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birleşime 17.00’de başlamak üzere ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.35

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016 Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 35

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.12

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: İbrahim Mustafa TURHAN (İzmir)

SÖZCÜ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, 28’inci Birleşimin Üçüncü Oturumunun açıyorum.

Görüşmelerimize kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Şimdi, 24, 25’i yaptık, geriye döneceğim, 19’uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 19- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 69- Bu maddenin yayımı tarihinden önce 60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (g) bendi kapsamındaki genel sağlık sigortalılarının 25 yaşını doldurdukları güne kadar olan genel sağlık sigortası primlerinin tahsilinden vazgeçilir. Bu maddenin yayımlandığı tarihe kadar söz konusu süreler için ödenmiş olan primler iade ve mahsup edilmez.”

BAŞKAN – Bilgi alalım Sayın Bakan.

Cevdet Bey, buyurun.

SGK BAŞKAN YARDIMCISI CEVDET CEYLAN – Sayın Başkanım, sayın üyelerimiz; 60’ıncı maddenin (g) bendi yani başka bir kapsamda sosyal güvenliği olmayanların sadece sağlık sigortasından yararlananların bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar geçen süredeki 25 yaşına kadar olan borçlarının terkin edilmesiyle ilgili bir düzenleme. Bu kapsamda 3,2 milyon gencimiz var ve yaklaşık terkin edilecek borç da 3,7 milyar efendim.

BAŞKAN – Madde üzerinde başka söz talebi yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

20’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 20- 11/10/2006 tarihli ve 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanuna 19 uncu maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“İşlemlerin ertelenmesi

MADDE 19/A- (1) Yükümlüler nezdinde veya bunlar aracılığıyla yapılmaya teşebbüs edilen ya da halihazırda devam eden işlemleri, işleme konu malvarlığının aklama veya terörün finansmanı suçu ile ilişkili olduğuna dair şüphe bulunması üzerine; Başkanlıkça şüpheyi teyit etmek, işlemi analiz etmek ya da gerekli görüldüğünde analiz sonuçlarını yetkili makamlara intikal ettirmek amacıyla yedi işgünü süreyle askıya almaya veya bu işlemlerin aynı süreyle gerçekleşmesine izin vermemeye Bakan yetkilidir.

(2) Bu yetki, yabancı bir muadil kuruluşun işlemin askıya alınması veya gerçekleşmesine izin verilmemesi yönündeki gerekçeli talebinde yer alan işlemler hakkında da Başkanlıkça aklama veya terörün finansmanı suçu ile ilişkili olduğuna dair şüphe görülmesi şartıyla müteakibliyet ilkesi gözetilerek kullanılabilir.

(3) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esaslar Bakanlık tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenir.”

BAŞKAN – Madde üzerinde bir açıklama alalım sonra söz taleplerini karşılayacağım.

MASAK DAİRE BAŞKANI SİNAN AKSU - Saygılar Sayın Başkanım, sayın komisyon üyeleri; malumunuz ocak sonunda 6665 sayılı Kanun’la kabul edilen 198 sayılı Avrupa Konseyi Sözleşmesi’ne binaen eklediğimiz, mevzuatımıza eklediğimiz yeni bir düzenleme, işlemlerin askıya alınması ve durdurulması amaçlı. Söz konusu sözleşmenin 14’üncü maddesinde ülke içindeki işlemlerin içeriden gelen taleplere binaen durdurulması ve askıya alınması düzenlemesinin yapılması öngörülmüyor. Benzer şekilde 47’nci maddede aynı sözleşmenin yabancı bir muadil kuruluştan gelecek talepler için de aynı sistemin işletilebilmesinin mevzuata dercedilmesi öngörülmüyor. Bu kapsamda hazırlanan düzenlememiz söz konusu madde.

BAŞKAN – Sayın Günal, buyurun lütfen.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, MASAK sizinle ilgili olduğu için tekraren söylüyorum, o gün siz yoktunuz. Şimdi burada sadece iki tane madde geliyor. Biz kanun yapma açısından genel eleştirimizi böyle torbalarda gelmemesi gerektiğini söylüyoruz ama alınması gereken başka önlemler de var. Bu konuda arkadaşlar henüz tasarı, taslak çalışmasının devam ettiğini söylediler. Yani bir an önce gelmesi gerekiyor. Ben aslında önergeyle birtakım şeyler önerecektim ama bir kanun teklifi çalışmamız olduğu için o tasarıya eklenmesi gereken hususlar var, sadece suç gelirlerinin aklanmasında bir tek Avrupa Konseyi Sözleşmesi veya daha önce imzaladığımız Birleşmiş Milletlerin terörün finansmanı ile bir maddemiz daha var, ikisini kapsayarak söylüyorum. Bunların demin sigortada görüştüğümüz gibi yani köklü bir şekilde alınması gereken bütün önlemleri koyup araya birer birer madde koyduğumuz zaman hem mevzuatta bir dağınıklık oluyor hem diğer önlemler sanki daha önemsizmiş gibi algılanıyor. Yani bütün arkadaşlarımız diyor ki: Bir şey çıktı, nedense 10 senedir bekleyen 2005’ten bu yana Avrupa Birliği çok önemli oldu. “Bütün düzenlemelere uyacağız, hazıranda bize vize verecekler.” gibi bir şey içerisinde olmaz. Acil olan almamız gereken önlem neyse, şu anda Türkiye’de bir terör faciası yaşıyorsa, bununla ilgili ne varsa

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 36

her şeyden önemlidir. Yani o kanun tasarısı, taslağını da bir an önce tasarı hâline getirelim, biz de katkılarımızı sunalım, çalışmalarımız var. Sadece burada bir tek işlemin ertelenmesiyle veya birazdan koyacağımız diğer maddelerde... Orada söylerim maddede ama genel olarak bu konuya ilişkin hatta terörle mücadeleyi de kapsayacak bir şey varsa hepsini birden yapmamız gerekir diye düşünüyorum. Sadece “Avrupa Birliği istiyor.” diye bir tane şeyle gelmeyelim. Özetle söyleyeceğim bu. Öbür maddede teknik itirazım var onu söyleyeceğim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

20’nci maddeye paralel 26’ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 26- 7/2/2013 tarihli ve 6415 sayılı Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkında Kanunun 4 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(7) Bu suç bakımından 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun;

a) 133 üncü maddesinde yer alan şirket yönetimi için kayyım tayini,

b) 135 inci maddesinde yer alan iletişimin tespiti, dinlenmesi ve kayda alınması,

c) 139 uncu maddesinde yer alan gizli soruşturmacı görevlendirilmesi,

ç) 140 ıncı maddesinde yer alan teknik araçlarla izleme,

tedbirlerine ilişkin hükümler uygulanabilir.”

BAŞKAN – Sayın Bakan, madde üzerinde bir bilgi rica edeyim.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Başkanım, değerli milletvekillerim; 26’ncı maddede yapılan düzenlemede temelde bu Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkındaki Kanun çerçevesinde bu mücadeleye daha da etkinlik kazandırmak, çeşitli yasalarda, daha doğrusu 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu’nun içerisinde yer alan özellikle suçta etkin mücadeleyi sağlamaya yönelik olarak kayyum tayini, iletişimin tespiti, dinlenmesi ve kayda alınması, gizli soruşturmacı görevlendirilmesi, teknik araçlarla izleme, bu tedbirlerin de bu kanunun 4’üncü maddesi kapsamında uygulanmasına imkân sağlanmaktadır. Hepimizin, demin sayın milletvekilimizin ifade ettiği husus bakımından da söylemek gerekirse, terör ve terörizmin finansmanı her bakımdan etkin bir şekilde mücadele etmesi gerekir hem uluslararası hukuktan doğan düzenlemelerin iç mevzuata aktarılması hem de iç mevzuatta terör ve terörizmin finansmanı ile ilgili olarak ilave ihtiyaç duyulan tedbirlerin alınması bağlamında çalışmalar yapılmaktadır. Söz konusu madde düzenlemesi Adalet Bakanlığı tarafından üzerinde çalışmaları yapılmış bir maddedir. Bu düzenleme özellikle Türkiye’nin terörle ve terörizmin finansmanı ile olan mücadelesine daha bir güç katacaktır, daha etkinlik sağlayacaktır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

Sayın Günal, buyurun lütfen.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim Başkanım.

Şimdi, Sayın Bakanım, arkadaşlar buradaydı ama kim kaldı bilmiyorum. Konuştuğumuzda söylemiştim. Burada Ceza Muhakemesi Kanunu’nda bütün suçlar yazılıyor. “Yerine işlenecek.” diyorlar ama öyle bir hâldeyiz ki “Ceza Muhakemesi Kanunu’ndaki şu, şu şeylerin yanı sıra bunlar da uygulanır.” diyerek Terörün Finansmanı Kanunu’na yazıyoruz ama burada, bakın, bütün suçlar tek tek a, b, c maddesi diye ilgili maddede, 133’e örneğin kayyumla ilgili baktığınız zaman sayıyor şu, şu, şu suçlar diye. Bununla ilgili de normal şartlarda -arkadaşlar kanun yapma tekniği diye bize sürekli hatırlatıyorlar- yapmamız gereken şeydu: Ayrı maddeler olarak, a maddesinin (a) bendini ayrı madde gibi “Terörle Mücadele Kanunu’nda” der gibi Ceza Muhakemesi Kanunu 133’üncü maddesine (a) bendine örnek ne varmış, 9, (10)’uncu bent olarak terör diye eklenmesi gerekiyordu yani “örgüt suçları” der gibi. Ondan sonra aşağıya geçiyoruz, diğerinde var, yani telekomünikasyon yoluyla tespiti var. Ben şey açısından söylüyorum yani şimdi oraya bunları koyduğumuz zaman terörün finansmanı ile ilgili kanunda olacak ama asıl referans verdiğimiz Ceza Muhakemesi Kanunu’ndaki suçlarda ilave olarak bir suç daha ekleyeceğiz ama Ceza Muhakemesi Kanunu’ndakinde olmayacak.

Avukat arkadaşlar, Hamza Bey dâhil olmak üzere, Şükrü Bey resim çektiyor ama bu konuda ne diyorlar diye bir de onlara sorayım.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Resim çektiğimiz falan yok.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Şükrü Bey dedim, sana demedim.

Hakikaten şimdi, Ceza Muhakemesi Kanunu’nda sayılmış. Biz de oradaki maddeye ilave olarak şunu da uyguluyoruz diyoruz ama “terör suçları” diye buradaki yere eklenmesi gerekir diye düşünüyorum. Yani 5 tane şeyin CMK içerisinde ilgili maddelere birer bent olarak eklenmesi gerekir, öyle daha doğru olur gibi geliyor. İçeriği açısından itiraz etmiyorum ama orada sayınca sanki yarın orada bulamayacağız gibi, sanki cezası yokmuş, bir tek finansmanla ilgili bir şey gelmiş gibi olacak. Kanun yapma tekniği açısından bir daha arkadaşlar hem kanunlara hem şeye...

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Ceza Muhakemesi Kanunu’na şey değil. Yani burada yeni bir suç oluşturma olmadığı için sadece uygulamaya atıf yapıyor. Atıf olduğu için sıkıntı olmaz yani.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yok, ona baktık da şimdi ben tam anlatamamış olabilirim. Kayyum tayini 133 diyor, burada nelere kayyum tayin edileceğini saymış, oraya yazmak lazım diyorum.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Başkanım...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 37

BAŞKAN – Sayın Bakanım, buyurun.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şöyle: Yani sayın vekilimizin buradaki yaptığı haklı eleştiri, normalde ilgili kanun maddelerinde düzenlenmesi gerekiyor ama teamülde ve zaman zaman aslında buradaki uygulamada olduğu gibi bir başka kanunda da atıf yapmak suretiyle tedbir yani yollamada bulunduğumuz hükümler var ama kanun yapma tekniği bakımından söylediğiniz husus doğru bir husus. Ama burada idare anladığım kadarıyla, yasal düzenleme hazırlığı yaparken belki şu öne çıkarılabilir: Burada esas önemli olan terörizmin finansmanı suçuyla mücadelede alınacak tedbirleri bu madde içerisinde görmek çünkü madde terörizmin finansmanı suçunu düzenliyor ve orada da özellikle hem kanunun 4’üncü maddesinde terörizmin finansmanı suçunu için ceza olarak ne öngörüldüğü belirtiliyor hem de Sayın Vekilim, özellikle yine 4’üncü madde içerisinde bu fiille ilgili olarak birtakım ilave tedbirler de kanunda öngörülmüş, bunlar ilave ediliyor ama temelde eleştiri haklı bir eleştiri.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yok, şunu...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Siz “İlgili maddelere gidip yazılmalıydı...”

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yok, şöyle söyleyeyim, belki tam anlatamamış olabilirim, arkadaşlara da tekrar söyleyeyim:

Arkadaşlar, CMK 133, başlık “Şirket Yönetimi İçin Kayyım Tayini” Yani, karambolde belki tam dinlememiş olabilirsiniz, bir daha söylüyorum; başlık “Şirket Yönetimi İçin Kayyım Tayini”, sizin maksadınızın hasıl olması için söylüyorum, (a) bendinde “Türk Ceza Kanununda yer alan...” şunlar, şunlar, şunlar, (b) Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Kanununda tanımlanan silah kaçakçılığı (madde 12) suçları, (c), (d) diyor. Burada (e)’den sonra (f) deyip, yani, Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkında Kanun’da, bilmem nerede belirtilen diye buraya saymamız lazım diyorum, karşılıklı burayı referans göstererek. Burada yok. Yani “O hükümler uygulanır.” dediğiniz zaman diğer bir boşluk oluşabilir yarın. “Onu emsal alarak biz kayyum atayacağız.” demek başka bir şey. Amacınızı anladım ama burada sayılmayan bir suçtan dolayı siz orada kayyum atıyor durumuna düşeceksiniz. Yani, belki her iki kanunda da düzenleme gerekebilir. Terörle Mücadele Kanunu’nda söyleyip sanki burada da bir düzenleme gerekir gibi geliyor. Diğer maddelerle aynı olduğu için söylemiyorum, bir tanesine bakarsak anlarız diye düşünüyorum.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Mehmet Bey, doğru söylüyorsunuz. Burada herhâlde arkadaşlar bu teklifi hazırlarken, bu tasarımı hazırlarken bu maddede şöyle düşünülmüşler: Yani, 5 ayrı maddede düzenleme yapmak yerine tek maddeyle atıf yaparak çözelim demişler. Sizin dediğiniz şey de olabilir, doğrudur.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ama ya, o güzel de işte, sonra sıkıntı oluyor. Burada böyle yapıyoruz, aşağıda hepsini... Örnek söyleyeyim, belki arkadaşlar tam şey yapmamış olabilir.

Ben çekeyim sizin hepinizi ya, burada sorun yok, ben kefil olurum ya. Sayın bakanlar burada, Başbakana söylerler herhâlde yani, kimin çalıştığını en çok Maliye Bakanımız görüyor, sorun yok.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Biz de şahidiz sizin çalıştığınıza.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Arkadaşlar, aynı şey aceleyle geçirelim derken aynı yönetmelikle ilgili, aynı düzenlemelerle ilgili şeyler yapılıyor. İçişleri Komisyonunda ben kendim yaşadığım için, 48 madde çabuk bitsin diye... Ama İç Tüzük’e göre ve kanun yapma tekniğine göre bunlar ayrı şeyler olduğu için ayrı yerlerine girmesi lazım. Bir şey olmaz, zaten bu torbayı iyice temel kanun yapıyorsunuz. Sadece 3 tanede en fazla önerge gelir. Yani maddelendirme olmadığı için bölümün içerisinde çok fark etmez, yarın ama boşluk doğarsa... Bakın, buraya yazdınız diye, sonra “Kanunen orada sayılmadı.” derlerse benden günah gitti. Diyorlar ya, onu söyleyen gitti artık, ben söyleyeceğimi söyledim.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Sayın Başkanım, Adalet Bakanlığından kimse var mı? Sayın Başkanım, Adalet Bakanlığından bu konuda bir şey alsak...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şöyle: Zaman zaman her iki uygulamanın da yapıldığını biliyorum. Yani başka kanunlarda da bazen asıl kanunda düzenleme yapmayıp bir başka kanunda o kanuna atıf yaptığımız yasal düzenlemeler de yapıyoruz ama kanun yapma tekniği bakımından Sayın Başkanım, şimdiki uygulamanın asıl kanunda düzenleme yapmak olduğunu kabul etmek gerekir. Çünkü şu anda bu 133’üncü maddeye bakan uygulamacı bu hükmün terörizmin finansmanı suçunda uygulanacağını düşünmeyecek orada yani uygulamada.

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Bakın, ben tam okuyayım mı 4’üncü şeyi, başlarken: “Bu madde hükümleri ancak aşağıda sayılan suçlarla ilgili olarak uygulanabilir.”

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) - Doğru, doğru.

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Şimdi, orada sayılmamış. Bu maddeye referans yapman bir şey ifade etmiyor ki orada sayılmayan bir suç... Tam tersine, adamların kurtulmasına vesile olursunuz. Paralellerin kayyum işiyle ilgili getiriyorsanız bunu, gelen şeyleri bir araştırın.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Savcı oraya bakacak.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ben savcı olsam bundan dolayı soruşturma açmam, görevsizlik...

HAMZA DAĞ (İzmir) – Ya, açar da...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Açmayabilir, kimse bir şey diyemez yani.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, şöyle...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Burada sayılmıyor çünkü. Siz de buraya referans ediyorsunuz. Bu maddeye referans ettiğimiz için bakarım, burada terörün finansmanı ile ilgili bir şey yok. Adamın devlet sırları, ateşli silahla kaçakçılıkla mücadelede bir şey varsa...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016 Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 38

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yalnız, şöyle Sayın Vekilim: Burada kayyum tayini bu Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu’ndaki usule tabi. Yani burada mahkeme kararı gerekiyor. İlgili, diyelim ki terörizmin finansmanı suçu bağlamında bu tedbirin alınmasını isteyen savcılık zaten yasal dayanak olarak tek başına 133’ü göstermeyecek, bu terörizmin finansmanı suçunu düzenleyen kanunu yasal dayanak maddesi olarak gösterecek, “bunun 4’üncü maddesinin (7)’nci fıkrasının (a) bendi” diyecek yasal dayanak olarak, savcılık mahkemeye müracaat ederken. Hâkim önüne dava geldiğinde öncelikle bu kanun maddesine bakacak yani Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Kanunu’nun bu maddesine bakacak, bu maddeden de öbür maddeye bakacak. Yani eleştiride haklısınız ama...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Neyse ben vazgeçtim.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, yok, şöyle...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Buraya referans veriyorsunuz. Burada yok.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Veriyoruz da yok, şöyle: Burada savcı, hâkime kayyum tayiniyle ilgili talepte bulunurken savcılık taleptenmesinde doğrudan doğruya Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu 133’üncü maddesini yasal dayanak olarak göstermeyecek, Terörizmin Finansmanı Kanunu’nu yasal dayanak olarak gösterecek.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Peki, 4’üncü maddede ne diyor?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şunu söylemiş oluyoruz: Şimdi, madde 26’yı yeni hâliyle ilgili maddeye yerleştirirsek terörizmin finansmanı suçu madde 4: Biz oraya şimdi (6)’ncı fıkradan sonra gelmek üzere yeni bir fıkra ekliyoruz ve o fıkra da diyoruz ki: “Bu suç bakımından... Yani Terörizmin Finansmanı Kanunu’nun 4’üncü maddesinden bahsediyorum, oraya eklediğimiz fıkra da diyoruz ki: “Bu suç bakımından 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 133’üncü maddesinde yer alan şirket yönetimi için kayyum tayini tedbirlerine ilişkin hükümler uygulanabilir.” diyoruz. Dolayısıyla savcılık, mahkeme, talebini sunarken dayanak olarak doğrudan doğruya bu kanunun 4’üncü maddesinin (7)’nci fıkrasının (a) bendini gösterecek.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Neyse ben söyleyeceğimi söyledim de...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ama şeyde haklısınız.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ben olsam hâkim ve savcı bakarım ve o adamla ilgili kayyum talebinizi reddederim.

BAŞKAN – Sayın Dağ, buyurun lütfen.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Evet, yani esasında Mehmet Bey ilk söylediğinde ben de yani Türk Ceza Kanunu CMK noktasına baktığımızda doğru söylüyor diye düşündük çünkü yani bir savcı baktığınız zaman temel kanununa öncelikle bakar, temel kanunda ne olduğuna bakar, ona göre değerlendirir ama Terörizmin Finansmanı Kanunu, temel bir kanun artık yani o da uygulayıcılar açısından başvuru bir hüküm, buradaki düzenleme bu maddede kalmayacak, burada kalmayacak, direkt olarak terörizmin finansmanı maddesine, 4’üncü maddeye gidecek. 4’üncü maddeye baktığımızda da 6 fıkra var, 6 fıkradan sonra 7’nci fıkra ve 6 tane bent var...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ne diyor?

HAMZA DAĞ (İzmir) – Okuyayım: “3’üncü madde kapsamında suç olarak düzenlenen fiillerin gerçekleştirilmesinde tümüyle veya kısmen kullanılması amacıyla veya kullanılacağını bilerek ve isteyerek belli bir fiille ilişkilendirilmeden dahi bir teröriste veya terör örgütlerine fon sağlayan veya toplayan kişi, fiili daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde, beş yıldan on yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.” 2, 3, 4, 5, 6’ncı maddeler var, 7’nciden itibaren de bu hükümlerde böyle bir tedbir uygulanabileceği belirtiliyor, o açıdan kanun tekniği açısından da ve uygulama açısından da sıkıntı oluşturmayaacağı kanaatindeyim.

BAŞKAN – Sayın Bakan, açayım, buyurunuz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Buradaki tek argüman belki Ceza Kanunu’ndaki o (4)’üncü fıkra da “Bu madde hükümleri ancak aşağıda sayılan suçlarla ilgili olarak uygulanabilir.” diyor ya “ancak” yani şöyle bir tartışma olur mu? Her ne kadar terörizmin finansmanının 4’üncü maddesine gittiğimiz zaman bir atıfta bulunuyor ama ilgili maddeye gidiyorsunuz, 133’üncü madde, orada sınırlayıcı şekilde teker teker sayıyor ama benim genel bilgime ve uygulamadaki tecrübeme dayanarak şunu söyleyebilirim: Önemli olan burada savcılık bu mahkemeden bu talepte bulunurken yasal dayanak olarak Ceza Kanunu’nun 133’üncü maddesini göstermeyecek, doğrudan doğruya Terörizmin Finansmanı Kanunu’nun 4’üncü maddesini gösterecek. Dolayısıyla hâkim onunla bağlı, hâkim taleple bağlı, talebin dışına çıkarak bir hüküm kuramaz. Yani her ne kadar... Ama bir de şu var: Sonraki kanun, önceki kanun yani bu sonraki tarihli bir kanun ve bir de burada terörizmin finansmanı suçu bağlamında bir koruma tedbiri öngörülüyor yani burada sayın vekilimizin endişelerini ve eleştirilerini haklı görüyorum ama uygulamada bizim kanunlarımızın uygulanması bakımından teamül ve uygulamalara baktığımız zaman da uygulanabilir gibi duruyor. Tabii, bir hâkim ileride böyle bir yorum yapabilir mi? Böyle bir ihtimal de var.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Evet, şimdi arkadaşlar, 21’inci maddeye dönüyorum.

21’inci maddeden başlıyoruz, okutuyorum:

MADDE 21- 16/5/2012 tarihli ve 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinin Anayasa Mahkemesince iptal edilen yedinci fıkrası aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“(7) Bu Kanunun uygulanması için belirlenen alanların sınırları içinde olup riskli yapılar dışında kalan diğer yapılardan uygulama bütünlüğü bakımından Bakanlıkça gerekli görülenler, değerlendirme çalışmalarında yapının riskli olmadığı gözetilmek kaydıyla bu Kanun hükümlerine tabi olur.”

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 39

BAŞKAN – Bakanım, Sayın Müsteşardan madde üzerinde bir bilgi alabilir miyim?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Evet, bunu Sayın Müsteşarımız açıklayacak.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI MÜSTEŞARI MUSTAFA ÖZTÜRK – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Anayasa Mahkemesi, 6306 sayılı Kanun’un 3’üncü maddesinin (7)’nci fıkrasını iptal etmişti, bu çerçevede bu konuda yeni bir düzenleme yapılmıştır, Anayasa Mahkemesinin hükümlerine ve ikazlarına uygun olarak. Burada Anayasa Mahkememiz iptal kararı gerekçesinde düzenlemede meşru kamu yararı olduğunu belirtmiştir. Biz de bu çerçevede ölçülülük ilkesini riskli olmayan yapı sahiplerinin hakları arasında bir denge kurulmasını belirtmiştir. Bu çerçevede riskli yapılardan riskli olmayan yapılar arasında bir dengeyi gözetmek üzere böyle bir düzenleme yapılmıştır ve ölçülülük ilkesi bu çerçevede düzenlenmiştir yani güvenli binalarla güvensiz binalar yani riskli binalar arasındaki farklılık bu kanun maddesiyle ortaya konmuştur.

BAŞKAN – Evet, madde üzerinde söz talebi var mı...

Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bir hukukçu yok mu acaba Adalet Bakanlığından?

BAŞKAN – Çevre ve Şehircilik Bakanlığından var.

Buyurunuz.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI ALTYAPI VE KENTSEL DÖNÜŞÜM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ SUNA KOTAN – Şimdi, Kanun’un mevcut 3’üncü maddesi (7)’nci fıkrasında diyordu ki: “Kanun kapsamında kalan alanlardaki sağlam yapılar da kanun hükümlerine tabi olur.” Anayasa Mahkemesi bu hükmü iptal etti, dedi ki: “Böyle bir düzenlemede uygulama bütünlüğü gözetildiği için böyle bir düzenleme yapılmış, bunda kamu yararı vardır. Ancak sağlam yapıyla riskli yapıyı aynı, denk tutup sağlam yapının da riskli yapıların tabi olduğu hükümlere tabi kılmak Anayasa’daki temel hakların sınırlandırılması için bir ölçüt olan ölçülülük ilkesine aykırılık oluşturur.” dedi. Biz de şimdi, yeni düzenlemede diyoruz ki: Evet, sağlam yapılar gene Kanun kapsamına tabi olur ancak yapının sağlam olduğu gözetilir, değerlendirme çalışmalarında özellikle değeri tespit ederken, hak sahipliği tespit ederken yapının sağlam olduğu gözetilir, diğer riskli yapılar gibi değerlendirilmez gibi değerlendirme çalışmalarında sağlam olduğu gözetilerek kanun hükümlerine tabi olur dedik.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI MÜSTEŞARI MUSTAFA ÖZTÜRK – Değerleme ne demek?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI ALTYAPI VE KENTSEL DÖNÜŞÜM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ SUNA KOTAN – Değerleme riskli alan ilan edildikten sonra Kamulaştırma Kanunu’nun 11’inci maddesindeki hususlar gözetilerek tamamen uzman kişilerden oluşan ekipler değerlendirme çalışmaları, gayrimenkul mevcut değerini, riskliliği, hak sahipliği çalışmalarında kullanılmak üzere yani mevcut yapısının yıpranması ya da daha sağlamla bütün özellikleri gözetilerek bir değer biçilir, daha sonra bizim alanda yapacağımız, onay vereceğimiz yeni konutla bir kıyaslama olur. Eğer onunkisi pahalıysa biz aradaki farkı veririz, onun borçlanması gerekiyorsa bizim verdiğimiz konut karşılığında borçlanır yani değerlendirme çalışmasını alanda biz bu işlemi esas, hak sahipliği çalışmasını esas yaptırıyoruz.

BAŞKAN – Yani böyle riskli olan yapılar ve riskli olmayan yapıları ayırtmış oluyoruz.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI ALTYAPI VE KENTSEL DÖNÜŞÜM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ SUNA KOTAN – Evet, ayrımını gözeteceğiz, onu vurguladık.

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, buyurunuz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Peki, “Burada Anayasa Mahkemesi kararını dikkate aldık.” diyorsunuz, “Riskli olmayan yapıları da dikkate alınacak.” diyorsunuz ama “Bakanlıkça gerekli görülenlerin...” diyorsunuz burada ifadede. Şimdi, “Bakanlıkça gerekli görülenler...” deyince bu sefer yine uygulamada gerek görmeyecek ve Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesini tekrar oluşturacaksınız değil mi?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI ALTYAPI VE KENTSEL DÖNÜŞÜM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ SUNA KOTAN – Yok, gerekli görülenleri şu bakımdan diyoruz: Her sağlam yapıyı biz Kanun kapsamına alıp da yıkmak durumunda değiliz, korunabiliyorsa plana göre, yürütülen projeye göre korunuyorsa zaten sağlam yapıyı mümkünse koruyacağız ama mümkün değilse, uygulama bütünlüğü bakımından gerekli görüyorsak o yapının yıkılmasını yıkarken yapının sağlam olduğunu gözeteceğiz ama ana ilke sağlam olarak korumak onu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sağlam olarak korumak ama Anayasa Mahkemesi neden iptal etti, “Riskli olmayanları da dikkate alın.” dedi değerlemelerde.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI ALTYAPI VE KENTSEL DÖNÜŞÜM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ SUNA KOTAN – Evet, “Kanun kapsamına dâhil ederken sağlam olduğunu gözetmiyorsun.” Yani riskli yapılarla aynı hükümlere tabi tutamazsın sağlam bir yapıyı. Biz de dedik ki: “Şu an aynı hükümlere tabi tutmuyoruz, onun sağlam olduğunu değerini biçerken gözeteceğiz.” Yani riskli yapı daha düşük bir değere sahip olurken sağlam yapı borçlandırmada daha yüksek değerden işlem geçecek.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI MÜSTEŞARI MUSTAFA ÖZTÜRK – Değerli Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Müsteşarım.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI MÜSTEŞARI MUSTAFA ÖZTÜRK – ...özellikle riskli alanlarda tüm binaların yıkımı diye bir şey söz konusu değil, plana göre eğer o alanda o binanın yıkılması söz konusu değilse o bina kalacak artık onun hakkı

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 40

olarak çünkü bir plan çalışması yapılacak orada, bazı binalar eğer sağlamla mühendislik, mimarlık esasına göre sağlamla bu şekilde onlarda orada kalabilecek, bu hak da bu şekilde korunmuş olacak.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Peki, orada kalması, etrafındakilerin yıkılması, o binanın değerini düşürüyorsa ne yapacağız?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI MÜSTEŞARI MUSTAFA ÖZTÜRK - Şöyle efendim: Alan bazlı planlama çalışması yapıyoruz ya, mesela riskli alan bazında planlama çalışması yapıyoruz. Yaptığımız planlama çalışmasında o alan, o binayla ilgili, o yapının bulunduğu alanla ilgili bir değişiklik öngörmüyorsa o hak sahibi hakkını koruyacak. Bina da zaten sağlam, güvenli, o hakkını... Ama o alanda yaptığımız çalışma o binayı da kapsıyorsa yani yola gidiyorsa, vesaireye gidiyorsa o da bu kapsamın içinde yeniden planlanacak ve onun mevcut hakları da korunarak yani çürük bina ile sağlam binanın hakları da farklılık oluşturarak bu neticelendirilecek.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Peki, sizin böyle plan yaparken önceliğiniz ve tercihiniz, riskli olanlar ya da işte risk taşıyan binalarla ilgili planlama yapmış olacaksınız.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI MÜSTEŞARI MUSTAFA ÖZTÜRK - Aynen öyle efendim.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Ama o zaman plan önceliğiniz bina yapısına göre oluşacak bir plan olacak. Ada veya bölge bazında yapılacak bir plandaki o bütünlük buradaki o farklı yapıdan kaynaklandığı için değişecek yani tercihiniz riskli olmayanları almamak üzere bir planlama şekline dönüşebilir burada.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI ALTYAPI VE KENTSEL DÖNÜŞÜM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ SUNA KOTAN – Yok, yok, öyle bir şey olmayacak. Alan bazında oradaki proje, kentsel tasarım projesi bir bütün olarak düşünülecek. Eğer o tasarıma göre bina diyelim ki tam bir köşeye denk geldi, siz onu yıkmadan da projenizi uygulayabiliyorsunuz. Yola denk gelmedi, korumak mümkünse korunacak ama projenin tam ortasına geldi ya da farklı bir yapılaşma, farklı bir mimari öngörüyorsunuz, o arada böyle çirkin kalacak, o zaman sağlam olduğunu gözeterek onu da projeye dâhil edeceksiniz.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kuşoğlu, siz sorunuzu sorun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim.

Şimdi, 10 yapının olduğu bir ada, “8’i riskli” dediniz, yıktıracaksınız, onlar boşaltıldı, kalan 2 tane bina var. Onların orada oturması zaten mümkün değil, diğerleri yıkılacak şu bu. Onların hakkı ne olacak? Yani onlar senelerce orada mağdur olacaklar. Şimdi düşünebiliyor musunuz, sizin oturduğunuz yerin artık meskün mahal olmaktan çıktığını, bir inşaat alanı hâline dönüştüğünü, toz toprak, senelerce çamur, sıkıntı, yolu falan yapılmayacak, öyle kalacak. Dolayısıyla onların binasının da değeri düşecek, sıkıntıya girecekler.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI ALTYAPI VE KENTSEL DÖNÜŞÜM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ SUNA KOTAN – Şöyle bir şey: Somut böyle bir hadise oldu. Elmadağ’da bir proje uyguluyoruz, adam iki sene önce evini yaptırmış, önce “koruyun” diye geldi ancak tam projenin ortasında bir yerde kalıyor. Evet, korumak mümkün ancak diğer binalar yapılırken, altyapı değişirken sen birtakım hizmetlerden yoksun kalabilirsin ya da mağdur olabilirsin, bunu gözet. Biz de sağlam olarak değeri üzerinden verdik ve adam anlaştı yani bu tamamen kendi iradesine kalmış bir şey olacak yani proje iki sene sürecekse, yıktırmak da istemiyorsa, illa da aynı şekilde korumak istiyorsa buna katlanmak durumunda kalacak ama böyle bir durumda genelde şey yapıyorlar yani zaten projenin ortasında kalıp da o hizmetler de engelleniyorsa zaten korunacak bir yapı niteliğinde olmuyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Her müracaat edene evet...

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI ALTYAPI VE KENTSEL DÖNÜŞÜM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ SUNA KOTAN – Bakanlık uygun görüyor, uygun görülenler var işte. Öyle durumda olan bir yapının proje bütünlüğü bakımından uygulamaya dâhil edilmesi uygun görülüyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Uygun görmezseniz.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Uygun görmezseniz.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI ALTYAPI VE KENTSEL DÖNÜŞÜM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ SUNA KOTAN – Mecburen uygun görülüyor çünkü projeyi bozuyor yani tasarımı bozuyor, kentsel tasarımı, yaptığınız tasarımı bozuyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu projeyi bozuyorsa zaten dikkate alırsınız. Dikkate almamışsınız ama geldi, müracaat etti, “Benim burada yaşamam imkânsız.” dedi.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI ALTYAPI VE KENTSEL DÖNÜŞÜM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ SUNA KOTAN – Riskli alanda kalıyorsa bir kere şu var: Riskli alan ilanında alan içerisindeki yapıların tamamı bir kere riskli kabul ediliyor. Bunlardan kendi yapısının sağlam olduğunu iddia eden gidip, kanunda birtakım teknik metotlar var, o metotlara göre yapısının sağlam olduğunu tespit ettirmesi gerekiyor. Yani ben zaten ilk ilan eder etmez bütün yapıları riskli kabul ediyorum ve uygulamaya dâhil ediyorum ama kendisi “Benim yapım sağlamdı, beni uygulama dışında tut.” derse o zaman bunlar gündeme geliyor. Şimdi, böyle de yaptım diyelim, ölçtirdi sağlam çıktı, sonra ondan vazgeçti, ben projem açısından yine değerlendiririm yani bir mağduriyete sebebiyet en azından şimdiye kadar hiç vermedi. Mevcutta da bunu uyguluyorduk.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Benim bu alanım değil.

BAŞKAN – Peki.

Sayın Günel, buyurun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 41

Sayın Başkan, ben, öncelikle lafzi şeyi sorayım.

Arkadaşlar, ben o anda kaçırmış olabilirim belki ama “Kanunun 3’üncü maddesinin Anayasa Mahkemesince iptal edilen” diye mi yazacağız, önceki “mülga” mı doğru, hangisi daha doğru? Hukukçu olarak... Yani “Anayasa Mahkemesince iptal edilen” diye maddeye yazılır mı bilmiyorum. Gerekçede “mülga 7’nci madde” diye geçmesi lazımdı, öyleydi önce ama şimdi Anayasa Mahkemesince iptal edilen hâli zaten mülga edilmiş olmadı mı, bilerek mi değiştirdik? Tasarıda öyle yazıyordu.

BAŞKAN – “Mülga” deyip gerekçesine yazmak lazım belki de onu.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hayır, yok, gelen tasarıda “mülga” yazıyordu, şimdi redaksiyondan mı oldu?

BAŞKAN – Alt komisyon...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ben bir an burayı okudum da.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI ALTYAPI VE KENTSEL DÖNÜŞÜM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ SUNA KOTAN – Yok, Başbakanlıktan öyle geldi.

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Başbakanlıktan gelen hâlinde “mülga” yazıyor.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI ALTYAPI VE KENTSEL DÖNÜŞÜM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ SUNA KOTAN – Öyle mi?

BAŞKAN – Yok, yok, şöyle: Mülga yürürlükten kaldırılmış şeklinde oluyor fakat burada iptal söz konusu.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hayır, yeniden bir şey değişmiyor Sayın Başkanım. Bakmadan konuşuyorsunuz.

BAŞKAN – “Madde 19 - 3’üncü maddesinin mülga yedinci fıkrası aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.” diyordu orijinalinde.

Şimdi “Anayasa Mahkemesince iptal edilen yedinci fıkrası” diyoruz yani kanunun içine “Anayasa Mahkemesince iptal edilen” diye yazılır mı, onu soruyorum?

BAŞKAN – Örnekleri var ama Komisyona...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hayır, “Anayasa Mahkemesince iptal edilen” yazılmaz, ya mevcudu yazarsın ya da “mülga yedinci” madde dersin.

BAŞKAN - Bir teknik bilgi alalım arkadaşlardan.

Levent Bey, hanginiz cevap vereceksiniz?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – O gerekçeye yazılır ya.

TBMM BÜTÇE BAŞKANI LEVENT KOÇAK – Bunu ibareyi kullandık daha önceki düzenlemelerde, ilk defa kullandığımız bir konu değil yani. “Anayasa Mahkemesince iptal edilen” ibaresini daha önceki düzenlemelerde de kullandık.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Kanunda mı öyle kullanıyoruz? “Mülga” diye yazıyordu.

TBMM BÜTÇE BAŞKANI LEVENT KOÇAK – “Mülga” değil, “Anayasa Mahkemesince iptal edilen” şeklinde kullandık efendim.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Niye değiştirme ihtiyacı duyuldu, ilk gelen tasarıda “mülga” yazıyordu?

BAŞKAN – Şu farkının olduğunu söylüyorlar teknik olarak: Burada Anayasa Mahkemesinin iptali söz konusu. “Mülga” kavramını kullandığınızda yürürlükten kaldırılma anlamına geliyor. Burada bu normalde mülga değil, bu yürürlükten kaldırılan, yeni bir kanuni düzenlemeyle yürürlükten kaldırılan bir düzenleme değil. Bu, Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği bir düzenleme olduğu için buraya bu şekliyle derç ediliyor.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Şöyle söylüyorum: Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği bir şeyin zaten hükmü yok. Hükmü olmayan bir şeyde değişiklik yapıyoruz denmez ki ya. “Yeniden yedinci madde şöyle yapılmıştır.” veya “Yeni bir madde ihdas edilmiştir.” denilir diye ben öyle düşünüyorum. Bilmiyorum.

BAŞKAN – Daha önce de benzer düzenlemeler var.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Benzer yaptıysak yine yanlış yapmışız o zaman yani.

BAŞKAN – Maliye...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ortada olmayan bir maddeyi düzeltiyoruz.

BAŞKAN – Mikrofonunuzu açtım.

Sayın Günal, Maliyeden de bir...

Müsaade edin arkadaşlar.

Buyurun.

MALİYE BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ NAHİT YÜKSEL – Efendim, Mevzuat Hazırlama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik ikili alternatifini orada taksimli şekilde belirtmiş durumda. Anayasa Mahkemesince iptal edilen hususu daha önceki mevzuatlarda defalarca yaptık efendim. “Anayasa Mahkemesince iptal edilen” şeklinde belirtip çerçeve maddede o hususu belirttik fakat mülga sadece biliyorsunuz Parlamentonun kaldırmış olduğu hususlar için adlandırılan bir husus. Onun için ikisi arasındaki ayrımı yapmamız lazım efendim. İlk geldiği hâliyle hatalıydı bu, benim uyarım üzerine Remzi Beyler düzeltmiş oldular alt komisyonda.

Arz ediyorum.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yani doğrusunu mu yapmış olduk?

MALİYE BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ NAHİT YÜKSEL – Doğrudur efendim, bu hâliyle doğrudur.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 42

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hayır, yani bana şöyle geliyor da onun için özür dileyerek bir daha sorayım: Yani daha önce yaptysak yine itiraz etmişimdir o şekliyle eğer ben buradaysam çünkü daha önce bu yedinci madde var mıydı? Yani değiştirmeden önceki hâliyle yedinci madde var mıydı?

MALİYE BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ NAHİT YÜKSEL – Evet efendim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Vardı.

Anayasa Mahkemesi 3'ün yedisindeki yeni düzenlemeyi iptal etti herhâlde, bir şey getirdik. 3'ün yedisi vardı değil mi daha önce?

MALİYE BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ NAHİT YÜKSEL – Vardı efendim, evet.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yani, şimdi, Anayasa Mahkemesi iptal edince ortadan hükmü kalkmıyor mu yani o da aynı şey, Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği bir maddede düzeltme yapıyoruz demek biraz...

MALİYE BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ NAHİT YÜKSEL – Efendim, kanun sistematüğimizde herhangi bir madde ortadan kaldırılmışsa onu Anayasa Mahkemesi iptal mi etti yoksa mülga mı oldu?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Mülga mı oldu?

MALİYE BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ NAHİT YÜKSEL – Onu belirtiyoruz zaten. Bakın, şeyde kotlarken bile o ayırım yapılıyor mevzuat sistematüğüne bakılırsa efendim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Neyse...

Nahit Bey, burada bari uymuş olalım, mevzuat sistematüğüne, yönetmeliğine zaten hiç uydüğumuz yok ama burada bari uymuş olalım o zaman. Aynı yönetmelik düzenleme etki analizinde bahsediliyor. Arkadaşlar öyle baktı ama o yönetmelik neler söylüyor bilerseniz.

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

22'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 22- 6306 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin Anayasa Mahkemesince iptal edilen birinci fıkrası aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“(1) Bakanlık veya uygulamayı yürütmesi hâlinde TOKİ veya İdare, riskli alanlarda ve rezerv yapı alanlarında her türlü imar ve yapılaşma işlemlerini iki yıl süre ile geçici olarak durdurabilir. Uygulamanın gerektirmesi halinde imar ve yapılaşma işlemlerinin geçici olarak durdurulması bir yıl daha uzatılabilir.”

BAŞKAN – Sayın Bakan, bir açıklama alabilir miyim Sayın Müsteşardan.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI MÜSTEŞARI MUSTAFA ÖZTÜRK – Değerli Başkanı, sayın milletvekilleri; şimdi, mevcut yani Anayasa Mahkemesi 4'üncü maddenin birinci fıkrasını iptal etme gerekçesinde özellikle düzenlemede kamu yararının bulunduğu açık olduğunu belirtmiş ve imar yapılaşma yasağını, ölçülülük ilkesi gereğini üst sınır bulunması gerektiği üzerine durmuştur. Biz de bu yasal düzenlemeyle bir üst sınır getirdik. Daha önceki mevzuatımızda üst sınır yoktu, iki yıl gibi bir üst sınır koyduk. Buna ilaveten de gerekirse bir yıl üst sınırla bunu sınırlandırdık. Burada da Anayasa Mahkemesinin 6306 sayılı Kanun'daki bu öngörüsünü, direktifini değerlendirmiş olduk.

Hukuki olarak da Suna Hanım bir açıklama yapmak isterseniz buyurun.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI ALTYAPI VE KENTSEL DÖNÜŞÜM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ SUNA KOTAN – 6306 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinin birinci fıkrası... Gene Anayasa Mahkemesi dedi ki: “Burada imar ve yapılaşma işlemlerinin durdurulmasında kamu yararı vardır. Ancak, bir süre öngörülmeyerek, uygulama süresince değil, uzunca bir süre, sınırı belli olmayan bir süreyle öngörülmesi Anayasa'da tanımlanan ölçülülük ilkesine aykırılık oluşturuyor.” Biz de bu gerekçeyi gözeterek dedik ki: “Uygulama çerçevesinde iki sene süreyle, eğer iki sene içerisinde uygulama bitmezse bir sene daha olmak üzere toplamda üç yıl boyunca imar ve yapılaşma hakları uygulama alanında durdurulabilir gibi bir hüküm getirdik.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Başka bir şey sorabilir miyim?

BAŞKAN – Tabii, buyurun Sayın Günal.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bu Anayasa Mahkemesi kararları var mı yanınızda? Arkadaşlar bir fotokopi versin ikisini de bir bakalım da uğraşmayalım.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI ALTYAPI VE KENTSEL DÖNÜŞÜM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ SUNA KOTAN – Tamam olur.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bazen öyle söylüyorsunuz ama yanında başka gerekçeler de olabiliyor ölçülülük dışında.

Mesela ben şunu merak ederim, alt komisyonda da arkadaşlara da, Sayın Müsteşara da sordum, riskli alanlar tamam da rezerv yapı alanlarında yani birtakım şeylere yol açmasın, geçici olarak durdurduğumuz zaman imar ve yapılaşma işlemlerini. Onun için “Rezerv yapı alanı nedir?” diye sordum. Burada her seferinde arkadaşlar “Tövbe, biz öyle bir şey yapmayız.” diyor ama idareye keyfiyet verdiğiniz zaman onun denetimi de olması gerekir. Anayasa Mahkemesi kararında bu rezerv yapı alanlarıyla ilgili başka bir şey var mı, sadece süre şartı mı vardı?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI ALTYAPI VE KENTSEL DÖNÜŞÜM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ SUNA KOTAN – Sadece ölçülülük ilkesinden bahsediyor. Rezerv yapı alanı, yeni bir yapı alanı oluşturmak, burada da gene bir proje yürütülecek dolayısıyla burada da siz imar yapılaşma haklarını durdurmadığınız zaman projenize aykırı

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 43

yapılaşmalar ortaya çıkabilecek ve projenizi uygulamak zorunuzda kaldığınızda da adamın yaptığı yeni yapısını yıkmak zorunda kalabileceksiniz. Oysa, aslında orada, alanda yaşayan vatandaşların da menfaatine olan bir hüküm. Geçici olarak...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ha, genel anlamda menfaatine de, şöyle, o zaman daha somut örnek vereyim size Suna Hanım: Sizin rezerv yapı alanı olarak ilan ettiğiniz yerde benim bir yapım var ve siz orada bir şeyler yapıyorum, kendinizce durduruyorsunuz. Benim orada birtakım faaliyetlerim var, daha önceden yaptığım planlamalar var, üretim planlaması var, ne bilim ihracat yapacağım, bir şey yapıyorum ben orada. Siz onu durdurduğunuz zaman benim uğrayacağım zararlar var. Yani, rezerv yapı alanı tamam da bu sadece riskli alanda olduğu gibi dönüştürülecek veya yıkılması gereken bir şey değil, oralara başka şeyler yapmayı düşünüyorsunuz, benim binam da orada. Yıkılmayacağına göre, benimkini şimdilik durdurayım dediğiniz anda benim uğrayacağım zararlar ne olacak, mahkemeye gittiğim zaman ne olacak onu söylemeye çalışıyorum.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI ALTYAPI VE KENTSEL DÖNÜŞÜM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ SUNA KOTAN – Şöyle bir şey: Yani, bir adam bir yatırım yapıyor oraya, siz onu durdurduğunuz zaman onu tazmin etmek durumundasınız, bunun külfetine katlanmak durumundasınız. Dolayısıyla, gerekmedikçe zaten durdurma gibi bir şey olamaz. Durdurduğunuz vakit ya onu yıkacaksınız, tazmin edeceksiniz, ya ona benzer şeyler vereceksiniz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hayır, geçici olarak durduruyorsunuz ya, işte Anayasa Mahkemesi de zaten direkt...

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI ALTYAPI VE KENTSEL DÖNÜŞÜM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ SUNA KOTAN – Geçici durdurmanın maksadı yürüteceğin proje belli olsun. Yani, benim orada alanda ne yapacağım belli olsun, ona göre. Zaten rezerv alanda bütün uygulamayı idare yapmak zorunda değil. Proje, kentsel tasarım belli olsun, herkese kendi parselinde “Kentsel tasarım bu, planı bu, buyur kendi yapını kendin yapabilirsin.” de denilebiliyor ama o plan ve kentsel tasarım çıkıncaya kadar kimse bir şey yapmasın istiyoruz çünkü daha sonra bir hak kaybına sebebiyet vermesin.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Anladım da ben de şunun için soruyorum: Ben zaten onu yaparken bir ruhsat almışım, siz henüz rezerv yapı alanı belirlememişsiniz, ben de ona göre bir karar vermişim ve yatırım yapıyorum. Siz diyorsunuz ki... Bakın, bu çok kötüye kullanılabilecek... Siz kullanıyorsunuz, kullanmıyorsunuz demiyorum. Benim yatırıma engellemen için gidip orayı rezerv yapı alanı olarak belirleyebilirsiniz yani onu söylüyorum. Ölçülülükten kasıt ne? Orada olan şey bu. Afet dönemi ayrıdır, afetle ilgili okey.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI MÜSTEŞARI MUSTAFA ÖZTÜRK – Sayın Vekilim, daha önceki yasamızda burada sınır yoktu, süre sınırı yoktu.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Onu anladım Sayın Müsteşarım.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI MÜSTEŞARI MUSTAFA ÖZTÜRK – Şimdi biz burada Anayasa Mahkemesinin teklifiyle iki yıl gibi bir süre sınırlaması getiriyoruz. Biz de işlemleri hızlı ve seri şekilde bitirmek için yani daha önceki yasamızda böyle bir düzenleme yoktu, bu iptal olmuştu. Böylece dediğiniz mağduriyet olursa ki plan açısından baktığımız zaman bütüncül bir planlama çalışması yapılacağı için bir mağduriyet olmayacağı kanaatindeyim, ama süre iki yıl.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – İsterse uzatılabilir, bir yıl daha, üç yıl.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI MÜSTEŞARI MUSTAFA ÖZTÜRK – Bir sene maksimum.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Üç yıl yani üç yılda ben batırım yani, o anlamda söylüyorum. Şimdi, bir taraftan hem özel sektörü düşünüyoruz, bir taraftan sigorta sektörü batmasın diye düşünüyoruz, bir taraftan para bulalım diye merkezi takas kuruluşuna bilmem ne fonksiyonları veriyoruz, öbür taraftan... Bilemedim yani. Bir hem şu Anayasa Mahkemesi kararına bir bakalım, bir de rezerv yapıyla ilgili şeye ben bir daha bakayım Genel Kurula kadar çünkü bu önemli engelleme şansı veriyor. Yani, ben size şunu söyleyeyim: TOKİ veya idare, TOKİ'nin bir rezerv yapı alanı belirlediğini düşünelim, bir yere bir şey yapmak istiyor. Yani TOKİ'nin yapacağı alan nedir? Rezerv yapı alanında teknik olarak neler yapılıyor, bize bir açıklar mısınız? Suna Hanım, “rezerv yapı alanı” kısaca ne demek? Orada ne yapılabilir? Hangi amaçla yapılıyor.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI ALTYAPI VE KENTSEL DÖNÜŞÜM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ SUNA KOTAN – Rezerv yapı alanı, kanunda diyor ki: Yeni yerleşim yeri oluşturmak için kanun kapsamında belirlenen bir alan. Mümkünse bizim tercihimiz kamunun yeri olsun, Hazine'nin yeri olsun, özel mülkiyet çok olmasın çünkü kamulaştırma maliyeti çıkacak.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Aynen öyle.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI ALTYAPI VE KENTSEL DÖNÜŞÜM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ SUNA KOTAN – Mümkünse yapılaşma çok az olsun, hatta boş alan olsun. Tercihimiz ve genel de böyle belirliyoruz. Aksi takdirde gene, dediğim gibi, adamın yapısını yıktırmak demek bize bir maliyet getiriyor, bizim çok tercih ettiğimiz bir şey değil. Dolayısıyla, şu anda hemen hemen Hazine alanlarını tercih ediyoruz rezerv yapı alanlarını belirlemek için.

Şimdi, Anayasa Mahkemesini istiyorsanız şey yapayım.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ondandır bir şey alayım.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI ALTYAPI VE KENTSEL DÖNÜŞÜM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ SUNA KOTAN – Orada sadece diyor ki: Böyle bir düzenleme uygulama bütünlüğü için getirildiği açıktır, orada farklı yapılaşmalara izin vermemek için getirilmiştir, bunda kamu yararı olduğu açıktır, ancak uygulama süresince değil, bir sınır getirmemek, uzunca bir süre –uygulamanın ne kadar süreceği belli değil- böyle bir süre öngörülmemesi ölçülülük ilkesine, Anayasa'ya

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 44

göre aykırılık teşkil eder diyor. Gerekçe bu, bu yüzden de biz... Bizim beş senedir uygulamaya daha başlayamadığımız alanlar da var. Beş sene olmayacak, iki seneye bunu sınırladık ama uygulama devam ediyorsa, gerekiyorsa bir sene daha uzatacağız.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Neyse Sayın Başkanım, ben başka konularda da Bakanlığın bazı uygulamalarının nelere yol açtığını burada Bütçede tartıştım, Sayın Müsteşar biliyor. Sayın Bakan yeni diye “Sadece inceleyin.” dedik ama henüz bize bir dönüş olmadı. Yani, bir plan tadilatıyla bir okul merkezinin tamamen AVM’ye dönüştürülebildiğini, içinde mevcut okul olmasına rağmen, 5 tane, 6 tane teknik lise olmasına rağmen ve içinde de bir sürü atölye olmasına rağmen Bakanlığın tadilatıyla orası AVM’ye dönüşebiliyor, özel mülkiyete geçiyor, bir şeyler oluyor. Yani, biz bunları gördüğümüz için söylüyoruz. Yarın, hele hele TOKİ geldi, bir şey yapacak, bu... Tamam, kamu yararı var, bir konut yeri yapıyorsunuz ama onun olduğu yerde bir fabrika yapılıyorsa, bir iş yeri, büyük çapta bir şey yapılıyorsa o da kamu yararadır. Yani, ekonomiye katkıda bulunacak bir işletmeye... Sadece “Kamuya konut yapıyoruz.” diye kamu yararı olmaz ki onun için söyledim. Burada geniş yetki alındığı zaman siz yarın giderseniz, başkası gelir veya oradan bir tanesi farklı düşünür, bu kullanılabilir duruma gelir, onun için dedim.

Yani, ben fazla konuşmayayım, maksat hasıl oldu. Anladıysanız sorun yok, gerisini siz bilirsiniz.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

27’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 27- 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 11’inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine “ve başkan yardımcısı” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile murakıp ve uzman unvanlı meslek personeline,” ibaresi, “bakanlık genel müdürü,” ibaresinden sonra gelmek üzere “murakıp ve uzman unvanlı meslek personeli için Başbakanlık uzmanlarına” ibaresi eklenmiştir.

BAŞKAN – Madde üzerinde bir adet önerge vardır, onu okutup önerge üzerinden tartışma açacağım.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Kanun Tasarısının çerçeve 27’nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Cemal Öztürk

Giresun

"MADDE 27- 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 11’inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(b) 5018 sayılı Kanuna ekli (III) sayılı Cetvelde sayılan düzenleyici ve denetleyici kurumlar ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun kadro ve pozisyonlarına ilk defa veya yeniden atanan kurul başkanı, kurul üyesi ve başkan yardımcısı ile murakıp ve uzman unvanlı meslek personeline, ilgili mevzuatı uyarınca ödenen her türlü maaş, aylık, ücret, ek ücret, prim, zam, tazminat, ikramiye, fazla çalışma ücreti, kâr payı ve her ne ad altında olursa olsun yapılan diğer ödemeler ile sosyal hak ve yardımlar kapsamında yapılan bütün ayni ve nakdi ödemelerin bir aylık toplam net tutarı; kurul başkanı için bakanlık müsteşarı, kurul üyesi için bakanlık müsteşar yardımcısı, başkan yardımcısı için bakanlık genel müdürü, murakıp ve uzman unvanlı meslek personeli için Başbakanlık uzmanlarına mevzuatında kadrosuna bağlı olarak mali haklar ile sosyal hak ve yardımlar kapsamında yapılması öngörülen ödemelerin bir aylık toplam net tutarını geçemez ve bunlar, emeklilik hakları bakımından da emsali olarak belirlenen personel ile denk kabul edilir."

BAŞKAN – Sayın Bakan, önergeyle yapılmak istenen, maddeyle yapılmak istenen...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Uygun görürseniz daire başkanımız bu konuda teknik açıklama yapsın.

BAŞKAN – Lütfen.

BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI FERHAT AYDOĞDU – Şimdi, öncelikle genel personel sistemimizdeki yerini arz edeyim öncelikle. Bilindiği üzere 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’yle aynı veya benzer kadro unvanlarında yer alan personelin eşit ücret almalarına yönelik olarak genel bir düzenleme yapılarak mali haklar açısından yeni bir sistem getirilmişti. Buna göre 15 Ocak 2012 tarihinden sonra ilk defa göreve başlayan personel aynı kadro unvanındaysa bu Cumhurbaşkanlığında olabilir, Türkiye Büyük Millet Meclisinde, üst kurullar dâhil olmak üzere tüm kurum ve kuruluşlarında aynı ya da benzer kadro unvanındaki personel eşit ücret almaktaydı. Bu şekilde bir sistem kurulmuştu. Ancak hepinizin bildiği üzere Anayasa Mahkemesinin aralık ayındaki kararlarıyla öncelikle murakıp ve uzmanlar, ardında üyeler bu tasarının hazırlanmasından sonra, kurul üyelerine ilişkin ibarelerde yetki kanunu kapsamına girmediği yönünden, yetki yönünden iptal edilmiştir. Dolayısıyla, esasa girmeksizin sadece yetki yönünden bir iptal söz konusu. Buradaki boşluğu ortadan kaldırmak için, mevcut düzenlemeyi aynen muhafaza etmek, 666’la getirilen sistemi aynen muhafaza etmek için yapılan bir düzenleme.

Arz ederim.

BAŞKAN – Sayın Günal.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkan, daha önce de konuşmuştuk bu geldiği zaman. Şimdi, kurul üyelerini de ilave etmişiz, söylemişiz, onu da edelim diye var zaten. Ama geriye dönük bunlardan bir şey alacak mısınız? Siz, şimdi kanunun yürürlük tarihini biz burada tamam öyle koyduk, aşağıda beş dakika bir önerge geliyor, falanca maddesi şu tarihten itibaren diye çünkü çok değiştiği oluyor. Şimdiye kadar yapılan ödemeler var. Müktesebat ne olacak? Bir. İkincisi bunların dışında da benzer mağduriyetler var, özellikle müşavirlerle ilgili. KİT müşavirleriyle diğer müşavirler arasında bir şeyden bahsediliyor. O konuda da söylenenler bende var ama ben uzun uzadıya yapmayayım. Siz bir bilgi verirsiniz onunla ilgili de bir şey var mı diye?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 45

BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI FERHAT AYDOĞDU – Öncelikle KİT müşavirlerine ilişkin, buna ilişkin Anayasa Mahkemesinin dokuz aylık bir süresi vardı, o kapsamda değerlendirilebilir.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hayır, dokuz aylık süre var da, hazır onu da ekleyelim burada diye. Varsa Sayın Bakana bir arz edin aşağıya gelinceye kadar çünkü yine 375, yine bununla ilgili. Maddesi de olduğu için bizde önerge var ama ben hani tartışarak yapalım diye bir şey yapmadım Sayın Bakanım.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Çalışalım o zaman, olur.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Aynı şekilde onlara da süre tanındı. Onlar da Anayasa Mahkemesinden döndüğü için, aynı kararnamıyla ilgili. Gerekli notları ben sizlere takdim ederim ama siz konuda bir şey var mı, bir açıklarsanız, mahzuru var mı yani?

BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI FERHAT AYDOĞDU – Bu önergeyle getirilen düzenlemeyle şu anda Anayasa Mahkemesinin iptal kararlarından bu bendin yürürlüğe girdiği tarihe kadar herhangi bir şekilde bir ücret belirlemesi yapıp emsalinden yukarı bir ödeme yapılmışsa bunun geriye alınma yönelik herhangi bir işlem yapılmayacak. Dolayısıyla, zaten ilgili maddenin de yürürlük tarihi de, yayımı tarihinden itibaren yürürlüğe gireceği için bir geriye yönelik herhangi bir işlem tesis edilmesi beklenmiyor.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yani bu, şuradan onu bulayım da...

BAŞKAN – Yani 2012 sonrası almış oldukları ücret rakamları düşecek mi, yoksa müktesebat olarak...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yok şimdi düşecek ama geçmişe yönelik olan...

BAŞKAN – Geçmişe yönelik olarak istemiyor zaten ama...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Daha doğrusu düşünceye kadar biraz artış yapmayacaklar. Yani öyleydi değil mu uygulama?

BAŞKAN – Diğer ücretlerde müktesep olacak mı?

BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI FERHAT AYDOĞDU – Şimdi, Anayasa Mahkemesinin iptal kararından bu yürürlüğe gireceği tarihe kadarlık üç dört aylık süre içerisinde şayet bu iptal kararının hem ardından yetkilerini kullanarak kurullar bir belirleme yapmışlar ve eski mevzuat dâhilinde yukarıda bir ücret belirlemişlerse... Çünkü yukarıda ücret belirlemeyebilirler. Anayasa Mahkemesi esasa girmeksizin sadece yetki yönünden bir iptal söz konusu. Yani burada Anayasa Mahkemesi gidip kurullarımıza şunu demiyor: Daha yüksek bir ücret belirleyin noktasında bir tespiti yok. Dolayısıyla, Anayasa Mahkemesi kararından sonra böyle bir kurullar tarafından belirleme yapılmışsa bu üç dört aylık süre içerisindeki almış oldukları ücretler bu bendin yürürlüğe girdiği tarihten sonra tekrardan 666 sayılı KHK'yla getirilmiş olan düzeye inmeleri gerekiyor. Şayet böyle bir belirleme yapılmışsa, onu bilemiyoruz.

BAŞKAN – Müktesep olacak yani ücretler aşağı gelecek.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkanım, yine aynı şekilde demin söylediğimi de açayım. Biraz daha hem sizler de bilgilendirilmiş olun ki, yani yapalım Genel Kurula kadar dememin nedeni. Müşavirlere yüzde 170 ek ödeme belirlenmesine ilişkin bu kararnamenin ek 9'uncu maddesinde... Kararnameye ek olarak yayınlanan ek (1) sayılı cetvel hükmü Anayasa'ya aykırılık iddiasıyla götürülmüş ve Anayasa Mahkemesi 6 Ocak 2016'da... Yeni olduğu için arkadaşlar söylüyor ama. Bir daha, bir daha bunlarla ilgili uğraşmayalım. Aynı 375'le ilgili ve benzer bir düzenleme, yine özlük haklarıyla ilgili düzenleme olduğu için.

Sayın Bakanım, en fazla sayı burada var. Yani müşavir çok fazla olduğu için. Kurul üyesi belli sayıda, murakıpla uzman sayısı da belli ama kitle açısından da en fazla mağduriyet burada var ya da adaletsizlik diyelim. Dolayısıyla da bunun bir dikkate alınmasını... Önerge olarak bizim var ama sizlerle çalışıp bir şey yapabiliriz, ortak önergeyle de verebiliriz. Yani o zaten düzenleme yapmamız gereken bir şey. Altı ay beklersek... Yani şöyle söyleyeyim: Dokuz ay sonra yani hazirandan sonrayı beklersek ocakta Anayasa Mahkemesi kararı var, ekimde Meclis açılacak yani Meclis kapanmadan bunun da düzenlenmesi gerekiyor dersem herhâlde daha net anlaşılmış olur. Dokuz ay çünkü eylül ekimde doluyor, ocakta çıktı karar.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Katılıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Bakanın katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, dört tane yeni madde ihdasına ilişkin önerge vardır, sırasıyla okutuyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Bunları söyleyecektiniz, madde üzerinde çalışacaktık.

BAŞKAN – Vermedik mi biz bunları?

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Yani çok önemli maddeler, şimdi geldi.

BAŞKAN – Ben dağıtıp verdiğimizizi düşünüyordum.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Ara verseniz...

BAŞKAN – Ara vereyim, konuşalım isterseniz; bilgi alalım, bir on dakika.

Değerli arkadaşlar, birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.09

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016 Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 46

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 18.22

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: İbrahim Mustafa TURHAN (İzmir)

SÖZCÜ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, 28’inci Birleşimin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Sayın Hamza Dağ’ın önergesini okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Kanun Tasarısına aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederim.

Hamza Dağ
İzmir

MADDE ...-3713 sayılı Kanunun Geçici 13’üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “2015 yılı sonuna kadar kura usulü ile yapılır.” ibaresi “2018 yılı sonuna kadar her yıl Nisan ve Ekim aylarında olmak üzere yılda iki defa kura usulü ile yapılır.” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN – Önerge üzerinde bir açıklama alalım.

DEVLET PERSONEL BAŞKAN YARDIMCISI ENES POLAT – 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamında yapılan düzenlemelerle 2012 yılından beri peyderpey hak sahiplerinin alanı genişletildi. Şöyle ki: Daha önce şehit yakınlarına 1 istihdam hakkı tanınmıştı 2’ye çıkarıldı, sivil terör mağdurlarına istihdam hakkı getirildi, görevi başında saldırıya uğrayan sivil memurlara böyle bir istihdam hakkı getirildi ve en son da Soma ve Ermenek maden facialarında hayatını kaybedenlerin yakınlarına istihdam hakkı getirildi. 6495 sayılı Yasa’yla 2013 yılında yapılan düzenlemede bu hak genişlemesinden dolayı büyük bir kitlenin atanması söz konusu olacağı düşüncesiyle 2014 ve 2015 yıllarında atamaların Devlet Personel Başkanlığı tarafından yapılması öngörüldü; daha önce İçişleri Bakanlığı marifetiyle gerçekleştirilmekteydi ve burada da kura usulü benimsendi. Kura usulünde de şöyle: İlkokul ve ilköğretim mezunları hizmetli kadrolarına, lise ve üst öğrenim görmüş olanlar da memur kadrolarına atanıyorlar ve bu kapsamda şu ana kadar kamu kurumlarına atanan toplam şehit, gazi yakını sayısı 30 binin üzerindedir ve bunun 14.400 kadarı son iki yıl içerisinde gerçekleştirilmiştir.

Şimdi, Yasa’nın geçici 13’üncü maddesi kura usulünü ve kadroların atamayla birlikte tahsis usulünü öngörmekteydi ve 2016 yılı başından itibaren de ek maddedeki usule dönülecekti. Ek maddedeki usul de şöyle: Kurumlar kadrolarının yüzde 2’sini bu kapsamda istihdama ayırmak durumundalar ve Devlet Personel Başkanlığı kurumların bildirdikleri kadrolara atamaları yapacaklar. Şu anda Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından hak sahibi konumunda olan yaklaşık bin kişi Devlet Personel Başkanlığına bildirildi ve Devlet Personel Başkanlığı olarak biz gördük ki şu anda kurumların bildirmiş bulunduğu kadrolar bu hak sahiplerinin atanabilmesi için yeterli nitelikte değil. Şu açıdan değil: Mesela, bir ilimizden hak sahibi sayısı bildirilmiş fakat kurumlardan o kadar kadro talep edilmemiş ya da kadro bildirilmiş fakat kadronun derecesi hak sahibinin atanacağı niteliklere uygun değil. Üçüncü bir husus da şu: Bu kapsamda atama yapılan personel sayısının yarısından fazlası hizmetli olarak atanmak durumunda fakat özellikle hizmet alımı şeklinde gerçekleştirildiği için kurumlarda yeterince hizmetli kadroları yok. Dolayısıyla bu kapsamda yoğun olarak gelecek bu atamaların aynen 2014 ve 2015 yıllarında olduğu gibi kura usulünde gerçekleştirilmesini sağlamak amacıyla geçici maddedeki “2015 yılı sonuna kadar” ibaresinin 2018 yılına kadar böyle uygulanmasını öngören bir önerge var.

Arz ederim.

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – Peki, kurada çıkmayan ne oluyor?

DEVLET PERSONEL BAŞKAN YARDIMCISI ENES POLAT – Çıkmama gibi bir şey yok, çıkıyor herkes, herkes atanıyor.

BAŞKAN – Sayın Günel, buyurun lütfen.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Tabii, arkadaşlar makul bir gerekçe söylüyorlar ama kanunu koyarken bir geçiş süresi öngörüyoruz, sonrasında da “Normale dönsün.” diyoruz.

Şimdi, Enes Bey’in söylediği kulağımıza makul geliyor, 2016 yılından sonra kurumlar arası uyumsuzluk var; şu anda yani yılbaşından bu yana. Bir, 2018’den sonra olmayacağını kim garanti ediyor? İki, yeniden kurumlardan bir talep alıp yıl sonuna kadar yani neyse ihtiyacımız... Yani, burada derdimiz bunu çözmekse... Ciddi sorunlar var, dolayısıyla bize gelen de bu konuda talep var. Zaten geçici madde vardı Sayın Bakanım, onu uzatıyorlar, geçici maddeyi uzatmış oluyoruz. 2015 sonuydu geçici madde. Dolayısıyla burada aslında düzenlemeye de gerek yok, onu söylemeye çalışıyorum.

Şimdi arkadaşlarla kısaca biz arada görüştük çünkü bana gelen daha önce talepler var. Türkiye şehit yakınları, gaziler ve gazi yakınlarının dernekleri var; bunlar geldiler bize iletiler, daha önce başlayanlardan ilgili kadrolara geçemediklerini... Yani bir havuz gibi düşünün, devlet personel havuzu gibi bu, çalışma mantığı açısından söylüyorum. Arkadaşlar 14.408 dediler, onlar da 14.388

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 47

diyordu; birkaç kişi daha varmış demek ki. 166 öğretmen, 88 mühendis, mimar, tekniker, sağlık personeli, psikolog gibi arkadaşların ilgili kurumlara henüz geçemediğini...

Şimdi, buradaki aksaklık sadece kadro verilmesi değil. Bakanlıklarla tek tek kendileri muhatap oluyor. Arkadaşlar diyor ki: "Aile Bakanlığı, Devlet Personel Başkanlığı çalışma yapıyoruz dediler ama ortada bir şey yok." Şimdi yeniden başlayacağız, kurumlar talep gönderiyor. Diyorlar ki: Size kaç tane bu kontenjandan... İşte yüzde 2 miydi?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yüzde 2.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Personel sayısının yüzde 2'si kadar... Size ne lazım, şundan mı verelim, bundan mı verelim? Eldeki müracaatlara da bakacaklar onları dağıtacaklar. Bence burada yani o yüzde 2'yi çalıştırdığımız zaman dolmayacak bile muhtemelen çünkü "yüzde 2" dediğiniz şey bir sürü... Türkiye çapında düşünürsek çok büyük sorun olmaması lazım. "Böyle geçici çözmek yeniden karmaşıktırır mı?" diye düşünüyorum Sayın Bakanım. Onun uygulamasında Bakanlar Kurulunda bir şey yapıp ayrı bir uygulama, tebliğ gibi bir şey mi çıkaracağız? Yani, bilemiyorum, şu andaki durumu arkadaşlar daha iyi biliyor ama böyle bir daha öteleyip tekrar içinden çıkılmaz hâle getirebiliriz. Bunlar da çok mağdur olan insanlar. Her ne kadar "Biz yapıyoruz." desek de, müracaat ediyorlar, zaten takip eden yok, bakın hepimize gelip bunları söylüyorlar. Şu anda gidecekler... Yani kökten çözecek bir düzenleme yapabilirsek daha iyi olur çünkü hepsi de korunmaya muhtaç, şehit yakını, gazi yakını, gazilerin kendileri. Bunlar zaten yani çoğu da... Nitelikli olanlar belli, nitelikli olmayan zaten hizmetli kadrosuna geliyor. Biraz daha yaptığımız işi kökten çözersek daha iyi olur diye düşünüyorum. Onun için bir daha bakalım yani kalıcı bir düzenlemeyle nasıl çözebiliriz... Buna Genel Kurula kadar bir bakalım ki, yani geçiciyle çözmeyelim.

BAŞKAN – Bakanlar Kuruluna yetki verelim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Eğer uygulamada bir aksaklık varsa o zaman başka bir düzenleme yapmamız gerekiyorsa yasalım veya Bakanlar Kurulu, kendi arasında ilgili bakanlar bir koordinasyon yapıp çözebilir, bilemiyorum.

BAŞKAN – Bakanlar Kuruluna yetki verilebilir.

Peki, Sayın Bakan bu önergeye katılıyor musunuz?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Bakan belki bir şey söyleyebilir önergenin ötesinde. Hani söylediğimiz gibi belki size yetki vererek düzenleme olur, bir şey olur yani bilemiyorum. Yeniden bir daha sorun olmasın.

BAŞKAN – Kesin maddeye döndürmek.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şöyle, belki burada yerleştirme sistemindeki aksaklıkları aşmak için yerleştirme sistematüğini kanunda düzenlemek yerine Bakanlar Kuruluna bu yerleştirmenin nasıl olacağına dair belirleme yetkisi verelim. Bakanlar Kurulu bu zorlukları aşacak şekilde bu yerleştirmenin nasıl olacağını belirlesin. Süreyi de Bakanlar Kuruluna beş yıl süreyle ilave uzatma yetkisi verelim dolayısıyla 2023'e kadar uzama imkânı gelsin.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yani bence bir şeye çözelim de...

BAŞKAN – Sayın Bakan, Genel Kurula kadar bunu çalışalım.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Çalışalım, ben bir Devlet Personel...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Geniş yetkiden ziyade verelim, esasını bir şey yasalım arkadaşlar da bir baksın da...

BAŞKAN – Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Değerli Başkanım, katılıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Bakanın katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yeni madde ihdası olmuştur.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/694) esas numaralı Kanun Tasarısı'na 22'nci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki maddenin eklenmesini ve Tasarının diğer maddelerinin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

İbrahim Mustafa Turhan

İzmir

MADDE 22 - 6306 sayılı Kanun'un 6'ncı maddesinin (1)'inci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve (2)'nci fıkrasının 4'üncü cümlesine "yürütülmesi" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve bu Kanun uyarınca yapılacak diğer işlemler" ibaresi eklenmiştir.

"(1) Üzerindeki bina yıkılarak arsa hâline gelen taşınmazlarda daha önce kurulmuş olan kat irtifakı veya kat mülkiyeti, ilgililerin muvafakatleri aranmaksızın Bakanlığın talebi üzerine ilgili tapu müdürlüğünce resen terkin edilerek, önceki vasfı ile değerlemede bulunularak veya malik ile yapılan anlaşmanın şartları tapu kütüğünde belirtilerek malikleri adına payları oranında tescil edilir. Taşınmazların niteliği resen mevcut duruma göre tescil edilir. Bu taşınmazların sicilinde bulunan aynı ve şahsi haklar ile temlik hakkını kısıtlayan veya yasaklayan her türlü şerh, hisseler üzerinde devam eder. Belirtilen haklar ve şerhler, tapuda, tevhit, ifraz, terk, tescil, kat irtifakı ve kat mülkiyeti tesisine ilişkin işlemlerin yapılmasına engel teşkil etmez ve bu işlemlerde muvafakat aranmaz. Bu şekilde belirlenen uygulama alanında cins değişikliği, tevhit, ifraz, terk, ihdas ve tescil işlemleri muvafakat aranmaksızın Bakanlık, TOKİ veya İdare tarafından resen yapılır veya yaptırılır. Bu parsellerin malikleri tarafından değerlendirilmesi esastır. Bu çerçevede riskli alanlar ve rezerv yapı alanlarında uygulama yapılan etap veya adada, riskli yapılarda ise bu yapıların bulunduğu parsellerde, yapılar yıktırılmadan önce, parsellerin tevhit edilmesine, münferit veya birleştirilerek veya imar adası bazında uygulama yapılmasına, ifraz, terk, ihdas ve

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016 Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 48

tapuya tescil işlemlerine, yeniden bina yaptırılmasına, payların satışına, kat karşılığı veya hasılat paylaşımı ve diğer usuller ile yeniden değerlendirilmesine, yapının paydaşı olup olmadıkları gözetilmeksizin sahip oldukları hisseleri oranında paydaşların en az üçte iki çoğunluğu ile karar verilir. Bu karara katılmayanların arsa payları, Bakanlıkça rayiç değeri tespit ettirilerek ve bu değerden az olmamak üzere anlaşma sağlayan diğer paydaşlara açık artırma usulü ile satılır. Bu suretle paydaşlara satış gerçekleştirilemediği takdirde, bu paylar, Bakanlığın talebi üzerine, tespit edilen rayiç bedeli de Bakanlıkça ödenmek kaydı ile tapuda Hazine adına resen tescil edilir ve yapılan anlaşma çerçevesinde değerlendirilmek üzere Bakanlığa tahsis edilmiş sayılır veya Bakanlıkça uygun görülenler TOKİ'ye veya İdareye devredilir. Bu durumda, paydaşların kararı ile yapılan anlaşmaya uyularak işlem yapılır. Açık artırma ile satışı yapılacak payların üzerindeki ipotek, ihtiyati haciz, haciz ve intifa hakkı gibi haklar, satış sonrasında satış bedeli üzerinde devam eder. Satış işlemi sonrasında tapu kaydındaki haklar ve şerhler Bakanlığın talebi üzerine tapu müdürlüğünce resen terkin edilir."

BAŞKAN – Madde üzerinde bir açıklama alabilir miyiz Sayın Bakan.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI ALTYAPI VE KENTSEL DÖNÜŞÜM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ SUNA KOTAN – Şimdi, Kanun'un 6'ncı maddesinin (1)'inci fıkrasında -aslında tamamı değişmiş gibi gözüküyor gibi ama- çok fazla bir değişiklik yok. Yapılan değişiklikler ana itibarıyla şöyle: Riskli yapı yıkıldıktan sonra tapuda kat mülkiyeti, kat irtifakını terkin edip niteliğinin arsa olarak belirtilmesi lazım, bunu vurgulamak üzere dedik ki: "Kimsenin talebi olmadan tapu bu işlemi resen yapabilir." Yani, yıkıma ilişkin belge tapuya ibraz edildiğinde kat mülkiyeti, kat irtifakını terkin edip riskli yapının bulunduğu parseli arsaya çevirip tapuya kaydedecek.

İkinci yapılan değişiklik: Kanun uyarınca herhangi bir riskli yapının sicilinde bulunan ipotek, haciz gibi şerhler riskli yapı yıkıldıktan sonra hisseler üzerinde devam ediyor. Yeni yapı yapılma safhasında da tapu mevzuatına göre tapuda lehine şerh olan herkesin muvafakati aranıyor ancak bu haciz ve ipotek sahipleri yeni yapı yapılması safhasında kat mülkiyeti, kat irtifakı kurulması gibi işlemlere muvafakat vermiyorlar. Dolayısıyla, yeni yapılma süreci sıkıntıya giriyor. Biz, yaptığımız düzenlemede evet, ipotek hakkı, haciz gibi şerhler hisseler üzerinde devam etsin, onlar bir hak kaybına uğramasın ancak tapuda yapılacak işlemlerde bunların muvafakati aranmasın, sadece maliklerin muvafakatiyle bu işlemler yapılsın gibi bir düzenleme getirildi. Gene, kanun kapsamında maliklerin üçte 2 çoğunluğuyla alınan kararda üçte 1'lik kısımda kalıp payı satılanların hissesi üzerinde de bu tür haklar varsa satış sonrası satış bedeli üzerine geçsin bu haklar. "Bu ipotek alacakları haklarını o satış bedelinden alsın ve tapudaki bu şerhler gene resen Bakanlığın talebi üzerine tapu müdürlüğünce silinsin." diye bir düzenleme yapıldı.

Bir diğer düzenleme bu (1)'inci fıkrada: Maliklerin üçte 2 çoğunlukla özellikle riskli alanlar çok büyük olduğu zaman bu alanın bütününde nasıl karar alacaklarına dair uygulamada bir sıkıntı vardı. Bu uygulamayı çözmek adına riskli alanlarda ada bazında veya etaplara bölünürse etap bazında üçte 2 çoğunluğun aranacağı, buna göre işlemlerin kanun kapsamında yürüyeceği düzenlendi. Maddenin (2)'nci fıkrasında da zaten mevcutta Bakanlık TOKİ ve İdareye mirasçılık belgesi çıkarma ve gerektiğinde tapudaki kayıtlı olan malike göre işlem yapılma konusunda yetki verilmişti. Bu yetki sadece kamulaştırma için verilmişti, biz diğer işlemler için de bu yetkiyi istedik. Niye? Riskli yapı tespitini yapıyoruz, malik yirmi sene önce ölmüş, tapuda devir yapılmamış, mirasçılara ulaşamıyoruz dolayısıyla riskli yapı tespiti kesinleşip bir türlü işlemler rol almıyor dolayısıyla tapudaki malike göre işlem yapmak ya da mirasçılık belgesi çıkarmak konusunda bu yetkiyi alırsak kanun kapsamında bu riskin tespiti gibi işlemler hızlı bir şekilde ilerleyecek.

Arz ederim.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Söz veriyorum buyurunuz efendim.

Sayın Tamaylıgil, buyurun.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Hayır, sözden önce şunu öğrenmek istiyorum: Biz yaklaşık bir haftadır ki bunun torba yasanın içeriğindeki maddelerle ilgili dayanaklarını bir hafta on gündür görüşüyoruz. Bugün cuma gününe geldik, sabahdan itibaren de görüşüyoruz, sizinle ilgili maddeleri de görüşüyoruz. Anlaşılan İbrahim Bey imzalamış ama sizin hazırladığımız, hatta verdiğiniz değişiklikleri içeren bilgi notunun da içeriğine baktığımızda böyle kapsamlı 3 tane maddenin yer aldığı bir değişikliği önümüze getiriyorsunuz. Bunun saatinin bugüne ve bu saate gelmesi ve aciliyetini de gerekçesiyle beraber bir açıklar mısınız.

BAŞKAN – Ben şöyle açıklayayım: Aslında, önerge biz evvelki gün geldi, İbrahim Bey bugün imzaladı ama önerge evvelki gün geldi. Benim bunu sizle daha önce toplanıp paylaşmam lazımdı, bu, benden kaynaklı bir şey ama aciliyet noktasında da açıklamayı yapsınlar tabii ki.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI ALTYAPI VE KENTSEL DÖNÜŞÜM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ SUNA KOTAN – Günde en az 10 tane bu şekilde benim hissem üzerinde ya da başka bir malik başvuruyor, "Komşumun hissesi üzerinde haciz ipotek var, banka lehine ipotek var, banka gelip muvafakat vermediği için biz yeni yapı yaptıramıyoruz." Günde en az 10 tane başvuru var yani artık bu mağduriyeti gidermek lazım.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Mağduriyeti giderelim de geçen haftadan beri sizinle birlikte birçok maddenin olduğu bir kanun tasarısını görüşüyoruz. Niye bugün geliyor, niye tasarının tamamıyla beraber gelmedi? Yani, biz sizinle ilgili maddeleri konuşuyoruz burada, başka bakanlıklar da var ama sizinkiler de var. Herhâlde bu bankalar için arayanlar da son iki günde aramadı sizi.

BAŞKAN – Yok, yok Sayın Tamaylıgil, onlar teslim ettiler Başkanlık Divanına da.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Sayın Başkanım, teslim ettikleri de önergeler. Biz bu tasarımı on gündür konuşuyoruz yani kendi maddeleri de var içeriğinde, gereklilik, yani arayanlar son bir hafta içinde mi aradı arkadaşları?

BAŞKAN – Yok, yok önergelerin bize teslimi oldu, iki üç gün oldu, bu bizim şeyimizden kaynaklanıyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 49

Sayın Günal, buyurun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkan, tabii, içerikle ilgili bunlar geliyor ama Sayın Bakan da burada her seferinde, her torbada oluyor.

Sayın Bakanım, bu siyasi kısmı olduğu için özür dilerim -Sayın Müsteşar belki bilgi veriyordur ama- bu söylediklerimiz teknik değil, arkadaşlara her ne kadar “Niye getirdiniz?” diye, Suna Hanım’ın kabahati değil. Biz diyoruz ki: Siz Bakanlar Kurulunda ne iş yapıyorsunuz? Biz burada size söylediğimiz zaman elden gezdiriyorsunuz diye kızıyorsunuz. Yani, şu anda Fatma Hanım yok, Müsteşar Bey burada. İçinde sizin de maddeniz olan bir kanun var. Zaten 6306 var, elimizde bununla ilgili ne varsa niye getirmezsiniz de şimdi bizi burada uğraştırırsınız? Yani “Böyle kanun yapma olmaz.” diye ondan diyoruz. Güzel söylüyor ilgili Genel Müdür Yardımcımız ama bu ihtiyaç bir ay önce de vardı, üç ay önce de vardı, bir sene önce de vardı. Yani, şimdi son anda geldiği zaman bu sefer bizim bütün sınırlarımız geriliyor, bir de bakmadan... Sayın Başkan, istediği kadar “Ben göstermedim.” desin yani burada hiçbir zaman bu tip önergeler zaten baştan gelmedi, son gün gelir, son saniyede gelir. Yani, bürokrasi o. Şimdi, sizin Bakanlar Kurulu olarak.. Diğer bakanlarımıza da söyledim, şimdi böyle olmaz. “Bakın, İçişleriyle ilgili bir sürü şey var, bunu niye alıp ayırtmadınız.” dedim; yeniden geldi, yeniden geldi, kanunun adı dahi Şanlıurfa kanunu oldu Sayın Bakanım. Sizin getirdiğiniz 65 yaş muhtaçlık kanunu olmaktan çıktı. Yani, düştüğümüz komedi durumu anlatıyorum. Bizimle ilgisi olmayan şeyi biz tam üç gün burada tartıştık, yarısı olmasaydı şimdiye çoktan geçirmiş ve belki raporunu da yazmış olacaktık.

Şimdi, bunları böyle yapmayalım lütfen. Yani, bir de ondan sonra en çok siz kızıyorsunuz “Elden mi imzalandınız?” deyince. Ya, elden imzalamıyorsunuz ama niye bu diye şimdi sana soracağız Sayın Bakanım? Şimdi, burada eğer gördüyseniz, demin dediğiniz gibi o maddeler geldiyse... Ha, bunlar olur, acil bir şey çıkar... Şimdi arkadaşlar burada başka bir şey getirmiş, acil başka durum olabilir, o ayrı ama daha önceden birikmiş sorunların çözümüne ilişkin bu torbayı yapmayın, ne olur, bu torbadan kaynaklanıyor. Her bakanlık kendi ihtiyacını belirlesin, getsin, bizimle ilgili olanı -bak, gerçekten burada söylüyorum, içinde bir şey, bir hinlik yoksa- biz çabucak geçiririz. Ya, içine 2 tane madde geliyor, bu sefer 30 tane maddeyle biz uğraşıp duruyoruz, hepsi birbirine giriyor.

Onun için, hani, “Ya, bu ihtiyaçtı.” falan demeyin. “O anda götüremedik; unuttuk; Bakanlar Kurulu kabul etmedi, ‘Acelelerimiz var.’ dedi, acil olanı verdik, şimdi fırsat çıkınca bunu da ekliyoruz.” bunun özeti bu. Ama öyle olunca da olmuyor işte çünkü biz tartışmıyoruz, soramıyoruz. Biz bunu kanun tasarısında görseydik, ilgili arkadaşlara açardık, derdik ki: “Ya, bunlarla ilgili bir şey var mı?” Bakın, zaruri olduğunu düşündüğümüz şehit yakınları, gazilerle ilgili olanda bile dernek gelmiş bize rapor vermiş. Demin söyledim, diğer, müşavirlerle ilgili... Bak, şimdi ben söylüyorum, siz “Tamam, yapalım.” diyorsunuz. E, benim bilgim var çünkü adamlar biliyor ki burada bir torba var, buna eklenebiliyor. Kurul üyeleri yoktu tasarıda, arkadaşlara söyledik, eklediler. Şimdi, bunları önceden bilirsek... E, müşavirlerin de şimdi çıkması lazım. Diyorum, bakın, hazirana kadar çıkmazsa dokuz aylık süre ekimde doluyor, onu söylüyor zaten. “Mayıs, haziran çıkarın.” diyor. Şimdi, tasarıya bunları koymazsak bizim oradan görme şansımız olmaz. Böylece bir kanun yapma sürecindeki şeyden de kurtulamıyoruz arkadaşlar, derdimiz bu.

Sayın Bakan da burada, bizim meramımızı Bakanlar Kuruluna götürsün, “Hep ben fırça yiyorum.” desin. Başka yapacak bir şey yok “Kavga ediyorum onlarla.” diyeceksin Sayın Bakanım. Bizim sözlerimizi oraya götürün lütfen. Bütün bakanlar burada “he” diyor, nedense Bakanlar Kurulundan gene böyle çıkıyor, ben anlamıyorum yani. Bütçede de konuştuk, bir önceki torbada da konuştuk. Bu tutanakları alıp Bakanlar Kuruluna, hepsine mi göndersek, ne yapalım yani? Böyle yapalım mı Sayın Başkanım? Bu tutanakları diyorum...

BAŞKAN – Duydum, duydum.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Alalım söylediklerimizi bu torba kanunla ilgili, Bakanlar Kuruluna bütün bakanlara mı gönderelim, nasıl yapalım, bilemedim.

BAŞKAN – Yapabiliriz efendim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ya, bir baskı grubu mu oluşturalım, ne yapalım? Ya da Plan ve Bütçe Komisyonunun yükünü bir hafifletin yani biz bütün başka komisyonların işini yapmaktan kendi işimizi yapamıyoruz vallahi.

BAŞKAN – Bu yönde yani diğer ihtisas komisyonlarını da çalıştıracak yöndeki çalışmaları devam ettiriyor.

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, 5’inci torba kanunumuzu çıkardık. Öyle böyle, itiraz ettik ama görüyorsunuz, uğraştık, didindik, bitmek üzere ama son anda bunlar geldi.

Şimdi, bunlar içerisinde, bakın, sadece şu 22’nci maddede “...ilgililerin muvafakatnameleri aranmaksızın...” muvafakat aranmaz “...muvafakat aranmaksızın resen yapılır veya yaptırılır...” “...yapının paydaşı olup olmadıkları gözetilmeksizin sahip oldukları hisseler oranında...” yani, paydaşı olup olmadıklarına bakılmaksızın... Bakın, “...resen tescil edilir hazine adına...”, “...TOKİ’ye veya idareye devredilir, resen terkin edilir.” Bunların hepsi hukuksuz. Yani, bu 24’üncü madde de Sur’la ilgili. Bir şey yapacaksa yapalım tabii ki ama hukuki olarak yapalım.

Şimdi, Sur’la ilgili olan, özellikle terör konusu, PKK’yla ilgili, bizi hem uluslararası alanda çok açık hukuk ihlalleri karşısında sıkıntıya sokar hem de gerek yok, öbürlerini bir an önce çıkarmamızı engeller. Hiç gerek yok bunu yapmamıza. İsterseniz bunu çıkaralım Sayın Bakan. Bunlar çok hukuksuz oldu. Bunları çıkaralım, yaptığımız işin de hiç olmazsa bir kıymeti olsun. Bu şekilde önümüzdeki hafta Genel Kurulda görüşülmesi yanlış olur. Cuma akşamı, bu saatte, Meclisin kapalı olduğu bir saatte kimse yok, biz de

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 50

görüşemedik. Bakın, arkadaşlarımız yok; HDP Grubu yok, MHP Grubu aynı şekilde eksik. Ve yaptığımız işin de bir anlamı olsun. Bu çok yanlış olacaktır, bunu çekelim.

BAŞKAN – Sayın Erdoğan...

NİMETULLAH ERDOĞMUŞ (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum.

Tabii, mevzu Sur’la ilgili olunca bir bilgilendirme yapmak istiyorum. Şimdi, bir çığ düşününüz, çok küçük bir sesle çok büyük bir maliyet getirebilecek potansiyele sahip oluyor. Yani, şu anda, mesela Sayın Başbakan Sur’la ilgili Diyarbakır’da ve dün Diyarbakır’da çok feci bir felaket diyebileceğimiz, helâket diyebileceğimiz büyük bir katliam oldu. Şimdi, bu tür olaylar yatıştırıcı olaylar değil. Yani, şu anda, biz, eğer Sur’la ilgili... Yani, bir kent yıkılmış -nasıl yıkılmış, o ayrı bir konudur- ve şu anda bütün dünyanın gözü de onun üzerinde. Sur dediğimiz zaman da tarihî bir kent. Bu, sonradan yapılmış, inşa edilmiş bir kent falan değil. Hem yerelde sivil toplum kuruluşlarının hem bizim yerelde belediyelerin hem de uluslararası kuruluşların üzerinde hassasiyetle durdukları ve şu anda tarassut ettikleri, takip ettikleri bir konuyu eğer biz burada oldu bittiye -bağışlayın beni- getirerek bu kanunu veya bu maddeyi ilave edeceksek bunun beraberinde getireceği olumsuz, hiç de boyutunu, neticesini hesaplayamayacağımız riskleri de, tehlikeleri de, tehditleri de görmemiz lazım.

Bugün yatıştırma günüdür, bugün teskin günüdür, bugün insanları dinleme günüdür. Muhtemelen şu anda Sayın Başbakanımız orada bu şekilde bir adım atıyor ama Plan ve Bütçede tam bu atılacak adımların tersi bu şekilde uygulamaların da maliyetini iyi hesaplamamız lazım. Ben işin teknik konularına veya o madde içerisinde zikredilen birtakım hak ihlalleridir, mülkiyet hakkıdır, vesaire, Anayasa’ya aykırı olup olmadığı konularına değinmek istemiyorum. Ben onun sosyalitesini şu anda size arz etmek istiyorum. Oradaki sosyaliteyi çok iyi tahlil etmemiz lazım. Acelemiz ne? Sur yerinde duruyor zaten, Meclis de burada yerinde duruyor. Bizim şu anda gelip Sur’la ilgili bu şekilde kararlar almamız veya maddeler ilave etmemiz emin olun bir felaketin habercisi gibi geliyor bize. Ben şu anda böyle görüyorum, böyle hissediyorum ve hâlen şu anda bununla ilgili arkadaşlarla da nasıl bir çalışma yürüteceğimiz konusunda bizim de haberimiz olmadan böyle bir çaba içerisine giriyoruz.

Lütfen, bunu tekrar gözden geçirelim, erteleyelim, yeniden bunun müzakeresini, münakaşasını uygun bir zeminde, uygun bir zamanda üzerinde etüt edilmiş, çalışılmış bir planlama dâhilinde yürütelim ki bizi bekleyen, bizi karşılayan o tür sıkıntıları yeniden tetiklemeyelim. Yani şu anda bir fay hattında gidip âdetâ nasıl bir depremi yeniden tetikleriz gibi sanki bir çaba içerisine giriyoruz. Kusura bakmayın yani herkes iyi niyetli, herkes iyi şeyler yapmak istiyor ama önümüze gelen bu kayıtlar, şu andaki maddeler maalesef bizim bu şekilde düşünmemizi sağlıyor. Benim özellikle Sayın Bakanımın istihdamı bunun yeniden gözden geçirilmesi ve ileriki bir zamanda bu mevzunun tekrar görüşülerek o şekilde değerlendirilmesi kanaatindeyim.

Teşekkür ediyorum.

(Oturum Başkanlığına Kâtip Emine Nur Günay geçti)

BAŞKAN – Söz mü almak istiyorsunuz Sayın Kuşoğlu?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet Başkan.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Bakanım, bu 22 de sıkıntılı ama özellikle 24’le ilgili, gerçekten, bilmiyorum ama o bölgedeki halkı kaybedebiliriz yani böyle hakkına, hukukuna bakılmaksızın, paydaş olup olmamasına bakılmaksızın, şu, bu... Bu, halkı kaybettirir bize. Bu çok önemli, öbüründen çok daha önemli, buna çok dikkat etmemiz, çok önemsememiz lazım bu konuyu. Onun için, alalım pazartesini, çok daha üzerinde durmamız lazım, detaylandırmamız lazım.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Detayıyla, sosyolojik yönüyle bakmak lazım yani sadece bayındırlık, bir çevre olayı değil bu. Yani, sosyolojik yönüyle de bakmak lazım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu basit bir konu değil yani çok önemli bir konu bu.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakan.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Başkan, biliyorsunuz, söz konusu bölgede bir süredir terör örgütü insanlarımızın hem canına hem malına kastetmektedir. Devlet için egemenlik hakkı mutlak surette kullanılması gereken bir haktır. Bugün kentlerin yıkılmasından bahseden görüş sahiplerine şunu sormak lazım: Yani, bugün Sur bu noktaya gelmişse niye geldi? Şu anda devlet bu terörün ve terör örgütünün meydana getirdiği yıkımı ortadan kaldırmaya çalışmaktadır. Ortada bir yıkım vardır, bu yıkım terör örgütü tarafından meydana getirilmiştir. Sayın Başbakanımız bugün Sur’da, Sur’un yeniden inşası için, yeniden ihyası için, hayatın normale dönmesi için oradadır ve bugün yaptığı açıklamalarla bana göre Diyarbakır’daki insanımıza, bölgedeki insanımıza büyük bir cesaret ve motivasyon vermiştir. Bugün biz burada, Plan Bütçe Komisyonunda Sayın Başbakanımızın oradaki açıklamalarına veya iradesine ters bir şey yapmaktan ziyade, tam tersine, Sayın Başbakanımızın ortaya koyduğu o iradeyle uyumlu bir düzenlemeyi yapıyoruz.

Sayın Kuşoğlu’nun ifade etmeye çalıştığı endişelere ben de madde bağlamında baktığımda, burada aslında -biliyorsunuz- Türkiye’de uygulanan bir riskli alan ve buna ilişkin bir mevzuat var. Bu, sadece bu madde kapsamında uygulanan bir mevzuat değil, İstanbul’da da, başka bir yerde de şu anda bu riskli alan ilan edilen yerlerin yeniden inşası, kentsel dönüşümün sağlanmasıyla ilgili bir mevzuat var. O mevzuatta riskli alan ilan edilmesine ilişkin sebep unsurları var, hangi hâllerde riskli alan ilan edileceği ilgili mevzuatta belirlenmiş durumda. Burada yapılan farklılık, bugün yaşadığımız bu sıkıntıları aşmak için Sur’un veya bir başka yerin tekrar ayağa kaldırılması için o mevzuatın sınırları içerisinde olmayan bir sebep unsurunu mevzuat olarak burada düzenliyoruz ve bu düzenleme

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016 Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 51

çerçevesinde Bakanlar Kurulu orada bir riskli alan ilan üzerine burada süratle inşaya başlayacak. O açıdan bakıldığında, demin Müsteşarımıza da sordum yani “Buradaki maddede getirilen düzenleme riskli alan ilan edilen yerlerde yapılan uygulamalardan farklılık arz ediyor mu? Vatandaşların mülkiyet hakkı bakımından bir sınırlama getiriyor mu? Haklarını elinden alıyor mu?” dediğimde, kendilerinin de bana ifade ettiği, diğer bölgeler riskli alan ilan edildiğinde nasıl bir uygulama yapılacak ise burada da bu uygulama yapılacak. O açıdan, burada ne sayın vekilimizin ifade ettiği gibi o bölgedeki insanımızı üzmemek, o bölgede başka bir olumsuz hadiseyi tetiklemek gibi asla bir amaç düşünülemez, tam tersine oradaki insanlar hayatlarının normale dönmelerini istiyorlar, terör örgütünün kentleri ve bu ülkeyi terk etmesini istiyorlar, silahlarını bu ülkenin dışına çıkarmasını istiyorlar. Ve bugün Sayın Başbakanımızın Diyarbakır’da yaptığı açıklamalar bölgede büyük bir memnuniyet uyandırmıştır, insanlar bir an önce Sur’un şu andaki mevcut hâlden kurtarılıp normalleşmesini istiyor.

Ve bir şey daha sizinle paylaşayım, bu da son derece önemli. Evet, Sur ve Sur’da ne yapılacak? 2012 yılında Büyükşehir Belediyesi -dikkatinizi çekerim- orada bir koruma imar planı düzenlemesi yapmış, Sur’un mevcut kültürel ve tarihî dokusunun aynen korunması noktasında bir imar planı çalışması yapmış ve kabul edilmiş. Şu anda Sur’da Hükûmetimiz tarafından yapılmaya başlanacak olan proje tam da Büyükşehir Belediyesince o dönemde kabul edilen imar planı düzenlemesiyle bire bir uyumludur. Yani, burada Sur’un tarihî ve kültürel dokusunun korunması bir kere millet olarak hepimizin ortak sorumluluğudur. Sayın Kuşoğlu, birtakım endişelerimiz olabilir, birtakım tereddütlerimiz olabilir ama o bölgedeki insana bizim bir an önce hayatı normalleştirmek gibi bir borcumuz var, bir an önce Sur’un tekrar inşası, tarihî ve kültürel o güzel ortamının tekrar inşası gerekir. Yani, burada zaman hakikaten normal bir zaman değil, olağanüstü bir dönemden geçiyoruz. Hükûmet olarak her bakımdan o bölgenin insanının gerek zihinsel anlamda gerek maddi dünyasında ortaya çıkan, bu terör örgütü tarafından meydana getirilen bu tahribatı süratle ortadan kaldırmak istiyoruz. Hükûmet olarak bizim böyle bir sorumluluğumuz var, bunu zamana yayamayız, bunu zamanın koşullarına bırakamayız. Bu maddenin ikinci bölümünde getirilen birtakım düzenlemelere ben de sizin perspektifinizden baktığımda yani burada en önemli husus şu: Sürecin hızlı olması lazım, etkin işlemesi lazım, bir an önce inşaat ve imalatların başlaması lazım ve Sur’un en kısa sürede yeniden inşa edilerek eski hâline getirilmesi lazım kültürel ve tarihî dokusuna uygun olarak. Peki, o zaman karşımızda ne riskler var? Yani, biz iyi niyetle bu bölgede bir inşa ve imalat faaliyetine giriştiğimizde riskli alan ilanına bağlı olarak birtakım hukuki süreçler var. Bu hukuki süreçlerin en hızlı şekilde yapılması lazım, yargısal süreçlerin etkin bir şekilde işlemesi lazım. Bakın, bu maddenin (1)’inci fıkrasının (a) bendi kamu düzeni ve güvenliğinin olağan hayatı durduracak veya kesintiye uğratacak şekilde bozulduğu yerlerden bahsediyor. Biz bunu normal hayatın işlediği bir yerde yapmıyoruz, olağanüstü bir yerde yapıyoruz. Böyle bir yerde bu kadar iyi niyetli bir projenin hızlı bir şekilde yürütmesi için yargısal...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Kamu düzeni tesis edildi.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bir tamamlayayım, bir tamamlayayım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tesis edildi ama kamu düzeni.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Tabii temin edildi ama şöyle: Bir şekilde riskli alan ilan edebilmek için yasal bir dayanak oluşturmamız gerekiyor. Bu bölgede böyle bir riskli alan ilan edilebilmesi için bu anlamda bir kamu düzeni gerekçesi yasal anlamda işlevliğe kavuşturuluyor. Fakat şunu söyleyeyim: (2)’nci fıkranın (a) bendine baktığımız zaman, burada dava açma zamanına ilişkin bir değişiklik yapılıyor. Neden? Anladığım kadarıyla, dava açma tebligatta bağlanan bir süreç içerisinde, asla dava açma hakkı vatandaşın elinden alınmıyor, sadece dava açma hakkının Resmî Gazetede riskli alan ilanının yayınlanmasına bağlanıyor ki süreç hızlı bir şekilde işlesin. O açıdan, 1’inci maddede bir hukuk normu oluşturuluyor, davanın ne zaman açılacağı belirleniyor.

İkinci olarak: “Uygulama işlemleri üzerine riskli alan kararına karşı dava açılmaz.” Burada da yine sürecin hızlı bir şekilde yürütmesi bağlamında şöyle bir düzenleme yapıyoruz biz: Riskli alan ilan edilmiş, herhangi bir dava açılmamış veya açılmış davalar sonuçlanmış veya devam ediyor. Bir kişi uygulama aşamasında uygulama aşamasındaki imar planı düzenlemelerine karşı dava açabilir, bunun önünde bir engel yok ama “Bu uygulama işlemlerine ilişkin dava açarken geriye dönüp riskli alan belirlenmesine ilişkin kararlara karşı dava açılmaz.” şeklinde bir düzenleme yapılıyor. Bu anlamda da kişilerin yargıda dava açma hakkı ellerinden alındığı ifade edilemez çünkü riskli alan ilan uygulama işlemi yapan her bir kişi bakımından baştan itibaren geçerlidir. Dolayısıyla, kişi riskli alan ilanına ilişkin bir dava açma hakkını kullanmak isterse, o, Resmî Gazetede yayınlandığı tarih itibarıyla bu hakkını kullanabilir ama bu hakkını o zaman kullanmayıp da uygulama işlemlerinin yapıldığı herhangi bir aşamada kullanması olsa olsa süreci uzatmak, orada yapılan imalat ve inşaatları durdurmak anlamına gelir. Bu anlamda da baktığımız zaman, bu ikinci ifadedeki düzenleme kişinin herhangi bir şekilde yargısal hakkını elinden almıyor.

Diğer bir konu üçüncü cümle. Riskli alan kararına ilişkin olarak veya uygulamaya ilişkin olarak açılan davalarda herhangi bir şekilde dava açma hakkı engellenmediği için sadece yürütmeyi durdurma yetkisi konusunda bir kısıtlama getiriliyor. Bakın, olağanüstü bir durum var yani yürütmeyi durdurma kararlarıyla bu sürecin akamete uğraması mümkün değil. En başta Diyarbakır halkı bir an önce bu bölgede bu inşaatların yapılmasını istiyor.

Bakın, şu konuda da hepimizin müsterih olması lazım: Burada yargısal süreçler sırasında veya bu süreçler sırasında herhangi bir şekilde bir hak veya hukuk ihlali asla söz konusu olamaz ama “Bir hak veya hukuk ihlali olduğunda buna karşı dava açılmaz, açılan davalar şu şekilde karara bağlanır.” şeklinde bu maddede herhangi bir düzenleme yok. Dolayısıyla, yargı haklarının kısıtlandığını, kişilerin mülkiyet haklarının elinden alındığını, kişilerin yargısal süreçlerde birtakım yetkilerinin kısıtlandığından da bahsedemeyiz. Yürütmeyi durdurma -biliyorsunuz- olağanüstü bir yetkidir ama bakın, burada olağanüstü bir riskli alan uygulaması vardır. Herhangi bir şekilde yürütmeyi durdurma kararı verilmemesi nedeniyle bir kişinin bir hak kaybına veya bir mülkiyet hakkı kaybı noktasında bir

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 52

sıkıntısı olması hâlinde de tabii ki o kişinin her zaman için dava açma hakkı vardır ve bu madde kişilerin dava açma hakkını bu anlamda elinden almamaktadır. Dolayısıyla, uluslararası hukuk normları açısından bakıldığında kişilerin herhangi bir şekilde yargılama haklarının, yargıya başvurma haklarının ellerinden alındığı söylenemez. Ama genel bir değerlendirme yapmam gerekirse yani gerçekten Türkiye'mizin huzurunu, Türkiye'mizde yakalanan bu sükûneti bozmak isteyen irade ve irade sahiplerine ben de seslenmek istiyorum: Yeter artık! Yani, bu millet huzur istiyor, sükûnet istiyor. Vatan, bayrak bizim ortak değerlerimiz. Devletimiz tek, milletimiz tek, burada hiçbir sorun yok. Sükûnete çağırıcaksak önce sükûneti bugün engelleyen birtakım illegal yapılarını, illegal örgütlerin, silahların o bölgeden derhâl koşulsuz çıkması gerekiyor. Bu konuda sorumluluk alabilecek olanlar varsa sorumluluklarını alsınlar. Bunu bir tarafa bırakıp, bu bölge halkına dönük bu terör örgütünün yaptığı bu eylemleri bir tarafa bırakıp Türkiye Cumhuriyeti devletin egemenlik hakkını sorgulamak, o başka bir şey. Hiç kimse, Türkiye Cumhuriyeti'nin egemenlik hakkından doğan yetkilerinin sorgulanmasına müsaade etmez. Dolayısıyla, bu maddeyle getirilen düzenleme -benim kanaatimce- hem o bölgedeki insanların bir an önce bölgenin normalleşmesi bakımından bir talebidir ve maddeyle yapılan düzenlemeler de herhangi bir şekilde kişilerin ne mülkiyet hakkını gasbmetmektedir ne de yargılama haklarını ellerinden almaktadır.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

(Oturum Başkanlığına Başkan Sadi Süreyya Bilgiç geçti)

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Haluk Bey de konuşacak ama ondan önce çok kısa bir şey söyleyeyim müsaade ederseniz.

BAŞKAN – Tabii, tabii.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Bakan, bir egemenlik hakkı söz konusuysa tabii ki devletler egemenlik haklarını korumak için silaha başvururlar, bununla ilgili hiçbir tereddüt yok ama mülkiyet hakkı hukukla korunur, silahla değil. Şimdi, benim dediğim de bu. Burada, biz, uluslararası hukukta, işte küreselleşmenin de sonucu olarak, her gün bu tür olaylara maruz kalıyoruz; dışarıdan baskılara, hukuka uyma baskılarına, vesaire. Avrupa Birliğine müracaat etmiş vaziyetteyiz, ona göre hazırlanmaya kadar bizim hukuka uygun davranmamız, o 72 kriteri yerine getirmemiz lazım; bunlar dışsal sebepler.

Kendi içimizde de hukuka uymamız lazım. Bakın, bu 6306 sayılı Kanun Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkındaki Kanun, başlığı bu. Bu kanunun amacı “Afet riski altındaki...” “Terör riski” demiyor “Afet riski alanlar ile bu alanlar dışındaki riskli yapıların bulunduğu arsa ve arazilerde...” Burada, bu alanda afet riski yok, bir. İkincisi, bakın, riskli alan tanımlı yapmış yine aynı kanunun 2'nci maddesinde: “Zemin yapısı veya üzerindeki yapılaşma sebebiyle can ve mal kaybına yol açma riski taşıyan yerler...” diyor. Onun haricinde buradaki bütün değişiklikler, bu uygulama işlemleriyle ilgili değişiklikler... Biraz önce “İlgililerin muvafakati olmaksızın, paydaş olup olmadığına bakılmaksızın...” Yani, hissedar olup olmadığına bakılmaksızın...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – 22'yi diyorsunuz değil mi?

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – 22'i de.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bakın, çok hukuksuz bir şey yapıyoruz, haklı olduğumuz bir konuda haksız duruma düşeceğiz; Diyarbakır halkını kaybedeceğiz, benim korkum budur. “Buna rağmen biz yapacağız.” diyorsanız tabii ki durduramayız, yaparız ama yanlış yaparız, bunu söylüyorum, yanlış bir iş yaparız. Yanlış bir işi niye yapıyoruz? Egemenlik hakkını kalktık, koruduk, ondan sonra kalkıp hukuka aykırı bir iş yaparak uluslararası toplum önünde neden haksız duruma düşelim? Sadece bunu söylüyorum.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Başkan...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Müsaade ederseniz Haluk Bey de hukukçu olarak...

BAŞKAN – Vereceğim.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bir cümle söyleyebilir miyim?

BAŞKAN - Sayın Bakan bir şey söyleyecek.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yani 24'üncü madde bağlamında bakıldığında, uluslararası hukuk normları açısından bakıldığında ben bir sıkıntı yok dedim. 22'nci maddedeki yapılan düzenlemelerle ilgili olarak da arkadaşlarımızın teknik olarak izah etmek istedikleri hususlar var. Yani metnin belki lafzından bakıldığında bir anlam çıkarıyoruz ama belki o lafızda sıkıntı varsa onları düzeltelim ama arkadaşlarımız buradaki yapılan düzenlemelerin kişilerin mülkiyet hakkını elinden almadığını söylüyorlar. O detaya ben vâkıf değilim ama 24'üncü maddede...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Mülkiyetlerini elinden alıyor Sayın Bakan.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, şunu söylememe müsaade edin 24'üncü maddeyle ilgili: Doğrudur yani 6306 sayılı Kanun 6306 sayılı Kanun afet riskinden bahsederek o kanuni düzenlemeyi yapıyor ama bugün kamu düzeni ve güvenliğine ilişkin olarak getirilen bu madde de, takdir edelim ki, hepimiz biliyoruz ki aynı kanun kapsamında mutlaka ve mutlaka süratle... Yani buradaki bütün o kanunun amacı ne? Süratle, olağanüstü yetkiler kullanılmak suretiyle dönüşümün sağlanması.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama “kamu düzenini ilişkin” diyoruz. Kamu düzeni ile bu kanunun ilgisi yok.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Hiç alakası yok.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 6306'yle hiç ilgisi yok, onu söylüyoruz işte.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, yok ama şöyle, bakın... Ama Bülent Bey siz de hatırlarsanız konuştuğumuz şu değil mi? Bugün Sur'da terör örgütü tarafından meydana getirilen bir yıkım var, hepimiz görüyoruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 53

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) - Bu ülkenin, bu milletin, o bölgenin yüz yıllardır, bin yıldır sahip olduğu bir tarih ve kültüre karşı bir saldırı var ve bugün o bölgenin içine düştüğü durumu, ortamı fotoğraflardan da, görüntülerden de görüyoruz. Millet olarak, devlet olarak bize düşün sorumluluk ne? Bir an önce oradaki o sorunları aşmak ve tekrar o bölgeyi tarihî ve kültürel mevcuduyla tekrar ayağa kaldırmak. Burada bence hepimiz aynı düşünüyoruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tabii ki.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) - Bu bizim millet olarak, devlet olarak bizim görevimiz, hepimizin görevi. 24'üncü maddeye bu bağlamda ilk bakışta, hani (2)'nci fıkranın (a) bendinde baktığımda, "Acaba kişilerin yargısal hakları elinden alınıyor mu?" diye baktığımda demin o analizleri yaptım, bunları da konuşalım ama böyle bir maddeye bugün ihtiyaç olduğunu, bu maddeyi bugün yapmak zorunda olduğumuzu siz vekillerimizin... Sükûnet diyoruz, iyilik diyoruz, iyi niyetle hareket edelim diyoruz, söylemlerimiz güzel olsun diyoruz, evet, söylemlerimiz de güzel olsun, eylemlerimiz de güzel olsun. Böyle bir maddeyi bir an önce geçirelim, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bir an önce orada uygulamaya başlasın. Bakın, Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkanlığının 2012 yılında onayladığı koruma imar planına uygun olarak orada bir dönüşüm olacak, buna hepimiz sahip çıkalım. Bunu sanki bir ayrıştırıcı unsur gibi görmek yerine, birleştirici bir unsur olarak görelim. "Bunu nasıl hayata geçiririz, bir an önce herkes sorumluluğu nasıl alır?" onu düşünelim. Burada herkese sorumluluk düşüyor. Hükümet üzerine düşen sorumluluğun gereğini yerine getirmekte kararlıdır. Buna karşın, bu Sur'daki dönüşüme karşı farklı yollarla bu dönüşümü engellemeye çalışanların da tarih karşısında da, millet karşısında da veballeri olacaktır, bunu da söylemek isterim.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Sayın Bakan, ben kısa bir şey söyleyeceğim.

Siz gayet güzel bunu anlatıyorsunuz ama orada terör örgütüyle mağdur olmuş bir halk var, oradaki mülkiyet sahibi kişiler var. Şimdi "Terör örgütünün vermiş olduğu bu ağır darbeye karşı devletin eliyle iyileştirici bir çalışma yapacağız, bunun için de hukuki yetki istiyoruz." diyorsunuz ama bu almak istenen yetkilerle ortaya çıkan tablo oradaki mülkiyet sahiplerini mağdur edecek niteliktedir. Biraz önce dediniz ki "Yürütmeyi durdurma kararıyla hukuki açıdan dava süreçlerini etkilemez."

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Devam ediyor.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Ama burada bakın yazım "...riskli kararına ve..." diyor. Riskli alan kararına itiraz edip yürütmeyi durdurma alamadıktan sonra, zaten uygulama işlemleri başladıktan sonra herhangi bir yürütmeyi durdurma alamıyor. Yani, ben hukukçu olmayarak bunu okuyorum, siz de "Vâkıf değilim." dediniz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, yok, ben, şöyle...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Hukukçu olarak, 22'nci madde içeriğiyle... Onun için, o bölgedeki tekrar oluşmuş olan o bölgesel yıkımın gerçekten yaşanılabilir bir alana dönüşmesi için buna kimsenin itirazı yok ama hukuksuz olarak ya da oradaki mağduriyeti yaratarak değil, hukukun temelinde yaparsak sağlıklı olacaktır.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Doğru.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Onun için de bugün çıkmış, haftaya çıkmış, on gün sonra çıkmış ama oradaki halkın hem beklentilerine hem de haklarına uygun olarak çıksın. Bizim söylediğimiz de tamamen bu tabanda.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Teşekkür ediyorum.

Öncelikle, uygun görürseniz, sonra, arkadaşlara teknik anlamda maddeleri açıklama imkânı verelim.

BAŞKAN – Açıklama alacağım.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Fakat şunu söyleyeyim: Yani, burada yürütmeyi durdurma kararı verilemez diyoruz ama iptal kararı verilemez demiyoruz. Yani, riskli alan kararına karşı dava açıldığında...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Ne kadar sürer Sayın Bakan?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Mahkemeye bağlı.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – E, işte uygulama...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bakın, ben size bir şey söyleyeceğim: Mahkeme yürütmeyi durdurma kararını vermesizin doğrudan doğruya iptal kararı da verebilir, bunun önünde herhangi bir şey yok.

İki, bu bölgedeki insanımızın bu uygulama sırasında asla herhangi bir şekilde mülkiyet haklarının elinden alınması, mülkiyet haklarının kayba uğratılması diye bir düşünce asla olamaz. Yapmaya çalıştığımız tek şey, o bölgedeki insanlarımızın haklarını koruyarak taleplerini karşılayacak şekilde uygulamalarımızı yapmak. Uygulamalar başladığında hep beraber buna sahip çıkacağız. Herhangi bir şekilde bir mülkiyet gasbına dayalı bir düzenleme yapmamız düşünülebilir mi? Bu konuda hepimiz hassasız. O bölgede insanlarımızın bu terör örgütünün yaptığı bu eylemlerden dolayı karşılaştıkları mağduriyetleri hepimiz biliyoruz. Dolayısıyla, şimdi bu insanlarımızı sahiplenme zamanı, onu yapıyoruz.

Ama hukuki tartışmaya arkadaşlarımızın açıklığa kavuşturmasında fayda var.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Haluk Pekşen, buyurun.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım; yani buradaki bir önce Sayın Bakanın söz aldığı dönemde yapmış olduğu konuşmadaki bütün hassasiyetleri son derece önemli. Bu hassasiyetleri desteklememek mümkün değil, biz de aynı duyguları paylaşıyoruz. Ama burada Sayın Bakanın amacı, niyeti ve beklentileri ile yazılmış olan yasa arasında bir uyuşma söz konusu değil, örtüşmüyor. Buradaki durum son derece farklı. Niye örtüşmediğini çok açık söyleyeyim: Sayın Bakanım, çok özür dileyerek

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 54

söylüyorum, ben hukukçu olarak böyle bir yasanın bir hukukçu tarafından kaleme alındığını düşünmüyorum çünkü kendi içerisinde, cümle içerisinde çelişkiler var, bir üstteki metin ile bir alttaki paragraf çelişiyor içerisinde.

Ama genel hatlarıyla bunlara, detaylara değinmeden birkaç şeyi size anlatmak istiyorum. Birincisi, bu yürütmenin durdurulması kararı yönündeki buradaki bir düzenleme tümüyle zaten hukuki bir engel oluşturacak çünkü Anayasa'nın 138'inci maddesi yargı kararlarının uygulanmasını emrediyor. İhtiyati tedbir kararlarını ortadan kaldıracak olan düzenleme de yine Anayasa'nın 138'inci maddesini ihlal ediyor. Yine, Anayasa Mahkemesinin daha önce mülkiyet hakkına ilişkin Anayasa'da koruma altına alınmış gerekçeli bir kararı var. O Anayasa Mahkemesi kararı, Anayasa'nın 148'inci maddesi doğrultusunda hâlen Hükûmetiniz tarafından meri ve kabul edilmiş. Bu düzenlemeyle o kararı da ortadan kaldırıyorsunuz, bu da bir Anayasa hükmü ihlali niteliğinde. Yine, Anayasa'nın 135'inci maddesinde mülkiyet hakkı koruma altına alınmış ama o mülkiyet hakkını burada çok ciddi anlamda "tasarruf işlemi" diyerek -kısaltarak söyleyeyim- daraltmışsınız, onlar da olmamış. Dava hakkına ilişkin, uygulamada diye izah ettiğiniz yöne ilişkin de İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi'nin 6'ncı maddesine tamamen aykırı, tamamen ters, bir başvuruda anında durdurma kararı gelecek.

O 6'ncı madde, 36, 37, 38... Ben bir öneride bulunayım Sayın Bakanım, buna müsaade edin, arkadaşlar çalışsınlar, buna çalışsın, beraberce çalışalım. Ama bence burada temel nitelik şu: Sizin az önce ifade ettiğiniz niyetinizle örtüşen bir tanımla başlamak gerekiyor. Yani, "sui generis" bir durum söz konusu. Bu itibarla "riskli alan" tanımının bence "sui generis" hâle ilişkin yapılması yani "Terör sebebiyle uğranılmış olan imar zararlarının ortadan kaldırılmasına ilişkin..." diyelim, onun altına koyalım düzenlemelerimizi. "Terör sebebiyle uğranılmış olan imar zararlarının giderimi usulü" diyelim. O zaman burada istisnai bir durum olacağı için idare mahkemelerinin yürütmenin durdurulmasında da bu istisnai durumu düşünmeleri söz konusu olacaktır. Yine, burada istisnai bir durum söz konusu olacağı için diğer ihlallerde de terör sebebi temel insan haklarına aykırı yani Anayasa'nın 14'üncü maddesine yaslanırsanız haklı bir gerekçeniz olur. Anayasa'nın 14'üncü maddesi gibi bir madde varken burada kalkıp da işte, 6306 sayılı Yasa'ya yaslanırsanız bu yürümez Sayın Bakanım. 14'üncü maddesi var Anayasa'nın, "Temel hak ve özgürlükler kamu düzeni aleyhine kullanılamaz, devletin güvenliği aleyhine kullanılamaz." O hâlde Anayasa'nın 14'üncü maddesi gereğince bu düzenlemeyi gerekçelendirelim, oraya yaslayalım, burada "sui generis" durum olarak "terör sebebiyle uğranılan imar zararları" diye nitelendirelim, onun altına burada yapılmak istenilen ivedi imar mevzuatı uygulamalarını hemen yapalım, hiçbir itiraz olmaz Sayın Bakanım ama bu hâliyle her iki madde de gerçekten kötü bir anlatım ve gerçekten büyük hukuk karmaşası yapabilir.

Bir şeyi daha söyleyeyim, bir de sizin halisane niyetinizin altında ben halisane olmayan bir de niyet görüyorum burada. Bu özellikle 4734 sayılı Yasa'nın 21'inci maddesine ilişkin istisna hükmü çok rahatsız edici. Bu, sizin iyi niyetlerinizle örtüşmüyor Sayın Bakanım.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bir cümle kurmama müsaade edin.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakan.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Biz normalde Maliye Bakanlığı olarak Kamu İhale Kanunu'na istisnalar getirilmesini, Kamu İhale Kanunu dışına çıkılmasına prensipte karşıyız. Burada 21'inci maddenin (b) bendi bizim doğrudan temin maddemiz. O açıdan bakıldığında sadece yani şunu söylemek lazım: İstisna getirmiyoruz, Kamu İhale Kanunu'nun dışına çıkmıyoruz. Yani, hani mesela bu madde istisna olarak getirilseydi çok daha hassas bir noktaya gidebilirdik. Sadece ihale yöntemlerinden doğrudan temin yöntemine gidiyoruz. Şunda haklısınız: Böyle bir yöntem, açık teklif yöntemine göre ne olur hani açık teklifin hem süresi hem de yöntemleri bakımından? Ama bu doğrudan temin yöntemi -yanlış hatırlıyorsam arkadaşlar beni düzeltin- Kamu İhale Kanunu şikâyet incelemesine tabi ihale türleri bunlar. Dolayısıyla, hani yine baştaki iyi niyetime sığınarak söylüyorum: Bir an önce burada bu sürecin başlatılması ve bir an önce burada inşaatların yapılması. Yani, burada başka, inanın, hani ima ettiğiniz şu olabilir mi...

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Bir cümle ekleyelim Sayın Bakanım, açık ihale usulleri terör hâlinde sürelerle ilişkin usuller daraltılır, bunları koyun, ekleyin.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, yok, şunu...

Demin çok güzel şeyler söylediniz, ben teşekkür ediyorum.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Ben teşekkür ediyorum.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Arkadaşlar açıklamamızı yapsın ama şunu yapabiliriz: Bu maddeyi bugün uygun görürseniz Komisyonun maddeleri arasına ekleyelim ama hep beraber -siz de çok güzel dediniz ki beraber çalışalım, burada gerçekten ihtiyaç var- düzeltilmesi gereken, iyileştirilmesi gereken metinde, esaslarda, usullerde hep beraber, Bakanlığımız, sizler, bizler... Sonuçta biz de, siz de hepimiz sahip çıkıyoruz, burada bir şeyler yapılması lazım; bundan son derece memnun oluruz. Dolayısıyla, bu söylediklerinizden... Yani, bugün Komisyona bu madde girsin, Genel Kurula kadar beraber çalışalım, ne yapabilirsek, hem hukuk noktasında endişelerimizi ortadan kaldıralım ama hem de bu işin hızlı bir şekilde yürütmesi için ne yapmamız gerekir? Siz bize güzel yöntemler de söylüyorsunuz, diyorsunuz ki: "Şunu yaparsanız aynı sonucu yine elde ederiz." O zaman, maksat birse, amaç birse, bunu birlikte yapabiliriz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Sayın Gizligider.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Birazdan hukuk müşavirimiz açıklama yapacak da, o soru mahiyetinde, açıklamanın biraz genişletilmesi anlamında sormak istiyorum. Özellikle bu (a) maddesinde "ihtiyati tedbir talep edilemez ve..." şeklindeki hükme dair sormak istiyorum: Acaba Anayasa

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 55

Mahkemesiyle bu konuda bir görüşüldü mü veya... Bunun bir gerekçesi olmalı yani burada daha sonra sıkıntı yaşamamak adına açıklamanıza dâhil ederseniz memnun olurum.

BAŞKAN – Suna Hanım, sizden bir açıklama alalım.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI ALTYAPI VE KENTSEL DÖNÜŞÜM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ SUNA KOTAN – Evet, özellikle 6’ncı maddedeki bazı ibarelerin yanlış anlaşıldığı... Çünkü bizim öngörmediğimiz şeyler söyleniyor burada. “Resen yapılır, muvafakat aranmaz.” dediğimiz şeyler ipotek alacaklısının muvafakati aranmaz, malikin değil. Yani, bir ipotek hakkı...

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Ama açıkça ifade edelim orada.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI ALTYAPI VE KENTSEL DÖNÜŞÜM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ SUNA KOTAN – O belli, cümlelerin başından öyle geliyor.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – İpotek alacaklısının hakkı yok mu? Sınırlı aynı hak o da.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI ALTYAPI VE KENTSEL DÖNÜŞÜM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ SUNA KOTAN – Şöyle açıklayayım: Riskli yapının üzerinde ipotek var, riskli yapı yıkıldığı zaman...

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Siz hukukçu musunuz?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI ALTYAPI VE KENTSEL DÖNÜŞÜM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ SUNA KOTAN – Evet, hukukçuyum.

Riskli yapı yıkıldığı zaman ipotek hisse üzerine geçiyor, ipotek alacaklısının hakkına bir zeval gelmiyor, hisse üzerinde devam ediyor ancak tapu mevzuatı diyor ki: “Tapuda lehine şerh olan herkesin yapılan işlemlerde muvafakati aranır.” Şimdi, bankanın bir ipoteği var, tapuda yeni yapıya ilişkin kat irtifakı, kat mülkiyeti kurulacak, bir tane hisse üzerinde böyle bir ipotek var, bütün malikler evet, onay veriyor, o hissenin sahibi malik de onay veriyor “Kat irtifakı kurulsun da bir an önce yapı yapılsın.” diyor ama ipotek haklısı muvafakat vermiyor; şikâyet bu. Biz burada dedik ki: Evet, kat irtifakı kurulduğu zaman ipotek hakkı yeni kurulacak şeye geçecek, borçlunun yeni hissesi üzerine zaten gene devam edecek ama kat irtifakı da kurulsun ki yapı yapılsın. Biz orada diyoruz, yeni işlemler yapılırken... Aslında buna ipotek haklının da arsa olarak bir şeyin değeri ile üzerinde bina yapıldığı değeri de aynı değil. Dolayısıyla, aslında ipotek haklısının alacağını da güçlendiren bir uygulama, yoksa malikliğe herhangi bir müdahale yok.

İkincisi, “yapının paydaşı olup olmadığı gözetilmeksizin” dediğimiz husus şu: Riskli alanda 30 tane yapı var ama burada 5 tanesinin yapısı yok, sadece arsada malik. Şimdi, kanunu uygulayacağım zaman sadece yapının hissedarlarına uyguladığım zaman o 5 tane adamı uygulamaya dâhil edemiyorum. Dolayısıyla, yapının paydaşı değil, bütün o alan içerisinde kalan arsanın paydaşı olması gerektiğini vurgulamak istiyorum. Yoksa, paydaşı olmadan başka birinin oyuyla işlem yapılması mümkün değil.

Bir diğer husus, şimdi, Diyarbakır’da yapacağımız dönüşüm işlemi. Bu ek madde olmazsa iki türlü dönüşüm söz konusu, ya Belediye Kanunu’nun 73’üncü maddesine göre dönüşüm yapacaksınız ya da bir şekilde 6306 sayılı Kanun kapsamında bu alanı sokacaksınız, 6306 kapsamında yapacaksınız. 6306 kapsamında yaptığınız zaman vatandaşa bir sürü ek ilave menfaatleri oluyor Belediye Kanunu’nun 73’üncü maddesine göre. Kira yardımı yapılıyor, faiz desteği veriliyor. Gerektiğinde borçlandırma yirmi yıla kadar çıkartılabilir, gerektiğinde maliyetler, yapım maliyetleri daha aşağılara Bakanlar Kurulu kararıyla çekilebiliyor. Yani tamamen vatandaşın lehine olan uygulamaları barındıran bir kanun 6036. Dolayısıyla dönüşümü o kanun çerçevesinde yapmak oradaki vatandaşın kesinlikle lehine ve menfaatine.

Yargılama sürecine ilişkin, biz bunu... Danıştay üyeleri de bizim yaptığımız toplantılara katıldı, Yargıtaydan gelen hâkimler de katıldı. Burada sınırlı bir alanda böyle bir kısıtlama getiriyoruz. İki, kamu düzeni ve güvenliği söz konusu. Anayasa’nın 125’inci maddesi: “Kamu düzenini ve genel sağlığı gerektiren hâllerde yürütmeyi durdurma kararı verilesi sınırlanabilir.” diyor. Şimdi, burada kamu düzeni bozulmuş, kamu güvenliği ciddi tehlikede. Bunlar giderilmiş olsa bile altyapı ciddi hasar görmüş. Altyapı hasarından dolayı genel sağlığı etkileyen...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Torbada terörün finansmanı ile ilgili konular da var biliyorsunuz ya da terörle mücadele ama bunun içerisinde bunları yapmamız...

BAŞKAN – Sayın Pekşen, buyurun.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum. Hanımefendinin söylediklerinden anladığım kadarıyla yine bir yazım hatası var. Bir düzeltmeyle başlayalım o zaman. Yani yasa şöyle başlamış olsaydı, “Kamu düzeni ve güvenliği gereği mücbir hâl imar alanlarında...” deseydi o zaman bunu daraltmış, oraya taşımış olurduk. Ama siz genel olarak yorumlanabilecek imar alanlarından bu sonuca ulaşamazsınız, bir.

İkincisi, ipoteğe ilişkin söyledikleriniz de söylediğiniz şekilde sonuçlanmaz çünkü burada ipotek gayrimenkulün üzerinde. Farz edin ki orada gecekondular var, 50 metrekare, 30 metrekare, 100 metrekare bir yer. Kat mülkiyetine dönüştüğü anda oraya mülkiyet olarak yansıması, belki 30 metrekaresine yansıyacak. Doğal olarak paylı mülkiyet oluşacak ki muhtemelen öyle oluşacak paylı mülkiyette bir oda ipotekli, nasıl satışa konu olacak? İpotek icra edilebilir mi? Olamaz. Onun için yazım hataları var. Bunu düzenlemeniz gerekiyor.

Yani buna niye ısrar ediyoruz? Bakın, ben önünüzü açıyorum, size olabildiğince bu konuda olanak sağlamaya çalışıyorum. Yasanın birinci tanımını spesifikleştirin. Yani burada bence yapacağınız şey... Önünüzü açın, gerçekten açmanızı istiyorum ben de. Kamu düzeni ve gereği. Bakın aynen söylüyorum: “Kamu düzeni ve güvenliği” diye hatta ekleyin ona. “Kamu düzeni ve güvenliği gereği mücbir hâl imar alanlarında” deyin. Mücbir hâl imar alanları da yazın terör hâli vesaire, vesaire, koyun. Ondan sonra 6’daki

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 56

düzenlemelere bu spesifik kaygılarınızı ekleyebilirsiniz, biz de katkı sağlayalım. Ama bu sizin anlattıklarınız genel imar mevzuatı içerisinde işletilmesi mümkün değil.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI ALTYAPI VE KENTSEL DÖNÜŞÜM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ SUNA KOTAN – Efendim, şöyle bir şey daha Sayın Bakanım şey yapayım: Niye böyle yazdık? Çünkü Danıştay üyeleriyle birlikte yazdık. Sizin dediğiniz gibi, “mücbir hâl” dediğim zaman Danıştay bana mücbir hâli ispatlatacak alan ilan ettiğimde belge bilgi istiyor.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Mücbir hâli Bakanlar Kurulu karar altına alır.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI ALTYAPI VE KENTSEL DÖNÜŞÜM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ SUNA KOTAN – Burada yazdığımız şeyler Danıştay üyeleriyle yani ispatlanabilecek, belgelenebilecek sebepler.

NİMETULLAH ERDOĞMUŞ (Diyarbakır) – Soru sorabilir miyim?

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, buyurun lütfen.

NİMETULLAH ERDOĞMUŞ (Diyarbakır) – Yani o zaman Danıştay tarafından iptali kaygınız mı yani bu...

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI ALTYAPI VE KENTSEL DÖNÜŞÜM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ SUNA KOTAN – Hayır, sadece hukuki destek alındı. Yani burada hakikaten iptallere sebep vermeyecek, mağduriyete de sebep vermeyecek bir düzenleme yapma gayreti içindeydik. O yüzden de bütün ilgili üst yargı organlarıyla da görüştük bunu.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ben uygun görürseniz, sayın vekilimin bu katkılarına çok teşekkür ediyorum. Beraber bunun lafzında, ifadelerinde, düzeltilmesinde hep beraber bütün parti grupları olarak çalışalım. Amaç belli, hepimiz ortak bir amacı güdüyoruz. Maddenin iyileştirilmesi konusunda her türlü öneriyi birlikte geliştirelim ve yapalım. Burada Genel Kurula kadar birlikte çalışalım, organize edelim sayın vekillerim, beraber bir araya gelelim, çalışalım bunu Komisyonumuz uygun görürse.

BAŞKAN – Uygundur.

Sayın Gizligider, buyurun lütfen.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Sayın Başkanım, katkı amaçlı söylüyorum da, üstadımın bahsettiği çekincelerle alakalı olarak, zaten alınacak riskli alan kararında bu gerekçeler yer alacak. Yani aslında genel değil, spesifik duruma ve yere göre o yetkiyi Bakanlar Kuruluna vermek aslında burada söz konusu oluyor. Yani katkı amaçlı söylüyorum, muhtemelen gerekçede de bunlardan bahsedilecektir diye düşünüyorum. Belki o çekinceleri ve muhtemel soru işaretlerinin izale edilmesi anlamında da fayda sağlar. Yani o gerekçeler Bakanlar Kurulunun kararında yer alacak bu yetkiye göre yani bu metne göre. Yani anladığımı paylaşıyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Afet riski olan alanlarda riskli alan ilan edilir, terörle ilgili bir şey yok ki.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Bakanlar Kurulunda yetki.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yo, bu kanuna göre sadece afetle ilgili bir yetki var, 6306’ya göre, terörle ilgili değil. Teröre bulaşan, bulaşmayan ayrımı da yapmıyor, yani baştan aşağı...

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, Sayın Pekşen; eğer uygun görürseniz salı günü bir zaman ayırabilirseniz ben salı günü öğleden sonra bir...

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Bakanlığın teklifine göre Bakanlar Kurulunun riskli alan kararı yüzde 65’inin...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Bakanımızla görüşeceğiz...

BAŞKAN – Tabii, Çevre ve Şehircilik Bakanımızla bir toplantı yok henüz. Bu düzenlemeyi o toplantıda hep beraber gözden geçirelim. Bunun moderatörlüğünü siz de yapabilirsiniz Çevre ve Şehircilik olarak.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Bakanımızla görüşeceğiz, Sayın Başkanım, sizin de nezaretinde hep beraber burada bir araya gelinsin, bu toplantıda, başka kurumlardan da hukukçular gelsin, beraber maddeyi şekillendirelim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, bu önergeye siz katılıyor musunuz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Katılıyoruz Sayın Başkanım.

Bu düzeltmeleri inşallah yapacağız, bu düzeltmeleri yapmak kaydıyla katılıyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakanın katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/694) esas numaralı Kanun Tasarısı’na 22’nci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki maddenin eklenmesini ve Tasarı’nın diğer maddelerinin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

İbrahim Mustafa Turhan
İzmir

MADDE 23- 6306 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin onuncu fıkrasının birinci cümlesindeki "Gerçek kişilerce ve özel hukuk tüzel kişilerince uygulamada bulunulan riskli alanlardaki" ibaresi, "Riskli alanlarda, rezerv yapı alanlarında ve riskli yapıların bulunduğu parsellerde, gerçek kişilerce ve özel hukuk tüzel kişilerince uygulamada bulunulması halinde," şeklinde değiştirilmiştir.

NİMETULLAH ERDOĞMUŞ (Diyarbakır) – Şu anda belki belirtiler vardı, bazı belirtiler, hayat belirtileri ama...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bakın, böyle bir söylemle...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 57

NİMETULLAH ERDOĞMUŞ (Diyarbakır) – Bunun açık...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bakın, şöyle: Biz yıkımdan bahsetmiyoruz, biz yokluktan bahsetmiyoruz.

NİMETULLAH ERDOĞMUŞ (Diyarbakır) – Emin olun, şu andaki uygulama ona götürür.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Vekilim, siz bana deyin ki... Bu maddenin içerisinde yıkıma ne götürüyor? Tam tersine, bu madde diyor ki: O bölgede...

NİMETULLAH ERDOĞMUŞ (Diyarbakır) – Dört aydır sokağa çıkma yasağı var, dört gün erteleyin bunu. Ne olacak, dört gün erteleyin.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, hayır, şu anda yaptığımız şu değil mi: Komisyondan geçse de –bakın, ben Bakan olarak söylüyorum- Sayın Başkanımızın nezaretlerinde Çevre ve Şehircilik Bakanımız ilgililer, sayın vekillerimiz, sizleri mutlaka bekliyoruz; hep beraber oturalım, iyi niyet söylemimizi fiiliyata da geçirelim.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, bu önergeye katılıyor musunuz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Katılıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Bu önerge üzerinde bilgi alabilir miyiz?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI ALTYAPI VE KENTSEL DÖNÜŞÜM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ SUNA KOTAN – Şimdi, mevcutta 6306 sayılı Kanun’a göre 100 metrekarelik bir riskli yapı 10 bin metrekarelik diyelim ki bir parsel üzerinde bulunuyor. 100 metrekareyi tespit ettirdi, yıktırdı; 10 bin metrekare üzerinde yapacağı bütün inşaatlarda müteahhit harçlardan, vergilerden muaf oluyordu. Bu da tabii, ciddi bir gelir kaybı ve adaletsizliğe sebep oluyordu. Bunu düzeltecek sadece riskli yapının alanı kadar muaf olacak, geriye kalan harçlarını ödeyecek şekilde bir düzenleme yaptık.

BAŞKAN – Sayın Bakanın katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/694) esas numaralı Kanun Tasarısı’na 22’nci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki maddenin eklenmesini ve Tasarı’nın diğer maddelerinin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

İbrahim Mustafa Turhan
İzmir

MADDE 24- 6306 sayılı Kanuna 23’üncü maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki Ek Madde eklenmiştir.

EK MADDE 1- (1) a) Kamu düzeni veya güvenliğinin olağan hayatı durduracak veya kesintiye uğratacak şekilde bozulduğu yerlerde; planlama ya da altyapı hizmetleri yetersiz olan veya imar mevzuatına aykırı yapılaşma bulunan yahut yapı ya da altyapısı hasarlı olan alanlar,

b) Üzerindeki toplam yapı sayısının en az % 65’i imar mevzuatına aykırı olan veya yapı ruhsatı alınmaksızın inşa edilmiş olmakla birlikte sonradan yapı ve iskân ruhsatı alan yapılardan oluşan alanlar, fen ve sanat norm ve standartlarına uygun, sağlıklı ve güvenli yaşama çevrelerini teşkil etmek, sağlık, eğitim ve ulaşım gibi kamu hizmetlerinin düzenli bir şekilde yürütülmesini sağlamak amacıyla, Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca riskli alan olarak kararlaştırılabilir. Riskli alan sınırı uygulama bütünlüğü gözetilerek belirlenir.

(2) Birinci fıkranın (a) bendi uyarınca belirlenen riskli alanlarda bu Kanun hükümleri aşağıda belirtilen istisna hükümleri ile birlikte uygulanır.

a) Riskli alan kararına karşı Resmi Gazete’de yayımı tarihinden itibaren dava açılabilir. Uygulama işlemleri üzerine riskli alan kararına karşı dava açılmaz. Riskli alan kararına ve bu kararın uygulanmasına yönelik olarak tesis edilen diğer idari işlemlere karşı açılan davalarda yürütmenin durdurulması, riskli alanlardaki taşınmazlarla ilgili olarak adli yargıda açılan davalarda ise ihtiyati tedbir talep edilemez.

b) Kamu kaynağı kullanılarak gerçekleştirilen her türlü mal ve hizmet alımları ile yapım işleri, 4734 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen hâllere dayanan işlerden sayılır."

BAŞKAN – Bilgi alabilir miyim lütfen bu maddeye ilişkin?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI ALTYAPI VE KENTSEL DÖNÜŞÜM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ SUNA KOTAN – Burada 6306 sayılı Kanun’da riskli alan tanımı var. Burada farklı iki gerekçeyle riskli alan ilan edilmesi öngörülmüştür. Bunlardan bir tanesi kamu düzeni ve güvenliğinin olağan hayatı durduracak şekilde kesintiye uğraması ve bozulduğu yerlerde... Diğeri ise yapılaşmanın yüzde 65’inin kaçak yapı olması yani mühendislik hizmeti alınan yapılardan oluşan bir alan olması hâlinde mühendislik hizmeti almayan yapıların bulunduğu alanların da riskli alan ilan edilmesi öngörülmüştür. Kamu düzeni ve güvenliği sebebiyle ilan edilen riskli alanlarda da uygulama açısından bazı istisnalar getirilmiştir. Bunlar da bu işlemlere karşı Resmi Gazete’de yayımlandığı tarihten itibaren dava açılacağı, bu davalarda yürütmeyi durdurma kararı verilemeyeceği ve adli davalarda ihtiyati tedbir kararı verilemeyeceği ve alandaki uygulamaların aciliyeti gözetilerek burada yapılan ihalelerin pazarlık usulüyle yapılacağı düzenlenmiştir.

BAŞKAN – Sayın Pekşen...

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Sayın Başkan, bu yazımın da, buradaki anlatımın da, buranın iyi niyetli olduğunu düşünmüyorum, yani açıkçası burada iyi niyet görmüyorum çünkü “Üzerindeki toplam yapı sayısının en az yüzde 65’i imar mevzuatına

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 58

aykırı olan -tamam- veya yapı ruhsatı alınmaksızın inşa edilmiş olmakla birlikte sonradan yapı ve iskân ruhsatı alan yapılardan oluşan alanlar.”

BAŞKAN – Yani ne demek istiyorsunuz?

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Ya, bu ikinci bölümde böyle bir şey olabilir mi?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI ALTYAPI VE KENTSEL DÖNÜŞÜM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ SUNA KOTAN – İkinci bölümü şöyle: Mühendislik hizmeti, yani yapı ruhsatı almadan, mühendislik hizmeti almadan, projesini onaylatmadan başlıyor, yapıyor ancak daha sonra özellikle 2981 ya da Gecekondu Kanunu’na göre imar aflarıyla yapı ruhsatı alma hakkını elde ediyor. Ancak bu yapı teknik olarak denetimden geçmiş, uygun mevzuata göre yapılmış bir yapı değil, sadece yasal hakları düzeltilmesi bakımından imar aflarıyla yapı ruhsatı aldığı için o yapıyı biz sağlam kabul etmiyoruz. Bu yapıların bulunduğu alanlara da risklidir diyoruz.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Böyle bir şey olamaz.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Sadece bir bölgede değil, Türkiye genelinde bu tür yapılar var mı?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI ALTYAPI VE KENTSEL DÖNÜŞÜM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ SUNA KOTAN – Çok fazla, İzmir’den tutalım, İstanbul’a kadar...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Onlarla ilgili böyle bir karar alıyor musunuz?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI ALTYAPI VE KENTSEL DÖNÜŞÜM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ SUNA KOTAN – İşte, bu hepsini kapsayacak.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Ama böyle bir şey olabilir mi?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI ALTYAPI VE KENTSEL DÖNÜŞÜM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ SUNA KOTAN – Herhangi bir alanda, bir mahallenin yüzde 65’i bu tarzda yapılardan oluşuyorsa orasını riskli alan ilan edip oraları dönüştürebileceğiz.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Bütün Türkiye için bunu alacaksınız.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI ALTYAPI VE KENTSEL DÖNÜŞÜM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ SUNA KOTAN – Hayır, bölgeler de iller de, “bütün Türkiye” derken neresinde olursa olsun ülkenin.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – İşte, Türkiye genelinde diyorsunuz.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI ALTYAPI VE KENTSEL DÖNÜŞÜM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI VEKİLİ SUNA KOTAN – Hangi ilimizde bu tarz bir yapılaşma varsa bu, o şekilde riskli alan ilan edilip dönüştürülebilir. Yani ülke genelindeki yapılaşmanın yüzde 65’i değil.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Sayın Başkan, bakın, burada, iskân ruhsatı almış olan bir yer imar mevzuatı açısından yani 3194 sayılı İmar Kanunu açısından artık hukuka uyarlığı nitelik kazanmış bir yer demektir. Ama burada bir yasal düzenlemeyle onun ruhsat kazanmış yani yasal bir statü kazanmış olan statüsünü elinden alıyoruz. Böyle bir şey olabilir mi?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI MÜSTEŞARI MUSTAFA ÖZTÜRK – Sayın Başkanım, bu çalışmayı biz Danıştayla beraber hazırladık. Bu 1’inci maddeyle ilgili Danıştay özellikle riskli alan tanımıyla ilgili kısımdan dolayı onlarca yerde “Riskli alan tanımını doğru koyalım, birlikte koyalım.” diye bildirdikten sonra bunu birlikte Danıştaya giderek beraber çalışma yaptık.

Buradaki olayda -altını çizerek söyleyelim- şimdi, yapı ruhsatı ve iskân ruhsatı almış ama mesela, bizim mühendislikte C18 deriz, C20 deriz, betonla ilgili bir kalite belirleriz. Biz biraz daha detaya girmek istedik, Danıştay dedi ki: “O detaya girmeyin.” Mesela, Japonya’da C18 olan bütün binalar riskli binadır kesinlikle. Ruhsat almış olsa, bilmem neyi olsa o bina çürüktür. Dolayısıyla, biz binadan ha bire karot almayla uğraşıyoruz Türkiye’de. Avrupa’da ve Japonya gibi ülkelerde artık karot alma usulü çağ dışı olmuştur. Bunun yerine, hangi yıl yapıldı bu bina? Filan yıl yapıldı. Peki, kardeşim, bu zamanda geçerli beton neydi? Filandı. Biraz bu teknik detaylara gireceğiz artık çalışmalarımızda.

BAŞKAN – Sayın Pekşen, buyurun.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Sayın Başkan, aslında ben nereyi ifade ettiğini biliyorum buranın. Yani bunu da zikretmek istemiyorum ama buranın nereyi ifade ettiğini, bu yasal düzenlemeyle nerenin ifade edildiğini biliyorum am adresi söyleyeyim size. İstanbul hava meydanının tam karşısındaki CNR Fuarılık Merkeziyle ilgili, zırttır bırttır, oraya el konulması için riskli bina ruhsatı alınıyor. Bir üniversite, “Burası riskli değildir, depreme dayanıklıdır.” diye rapor veriyor, başka bir yer “Burası risklidir.” diye. Burada aslında tarif edilen yer orası, oradaki ranttır. Bunun gibi çok fazla yer var, biliyorum. Bunları hedef alan bir düzenleme bu. Bu düzenleme iyi niyetli değil.

Sizin söylediğiniz Danıştay konusuna da gelelim. Danıştayın buraya ilişkin, hani size “Gereklileri söylemeyin.” diyor ya, evet, doğru söylüyor. Niye? Çünkü sizin dediğiniz gibi, o betondan, zaten malzemeden alıp da laboratuvar testlerinde o nitelikleri taşımadığını ortaya koyarsa zaten sahte belge verilmiş demektir yani ruhsat sahtedir demek ki o zaman, o zaman başka bir hukuki sorun çıkıyor.

Sayın Bakanım, burası iyi niyetli bir düzenleme değil, buraya lütfen müdahil olun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Pekşen.

Sayın Bakan, siz bu önergeye katılıyor musunuz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Başkan, demin ifade ettim, inşallah hep beraber, sizinle birlikte bu madde ve 22’nci madde birlikte salı günü çalışılacak. Şu andaki hâliyle, bu çalışmaları yapmak kaydıyla katılıyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 59

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Salı, çarşamba, perşembe vaktimiz var ona yani bu...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Tamam, ben uygun göreceğiniz bir günde bir çalışmanın yapılacağını bilerek katılıyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakanın katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın Çaturoğlu, sizin söyleyeceğiniz bir şey var mı?

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Değerli Başkanım, değerli arkadaşlarım; hepinizi sevgiyle ve saygıyla selamlıyorum.

Ben katkıda bulunmak için söz aldım. Zaten bu imar...

BAŞKAN – Salı günü zaten toplantı yapacağız, isterseniz orada...

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Yok, yok, kısa, kısa...

Yani, ülkemizde siyasi ve diğer gerekçelerle birçok imar afları çıktı ve kanunsuz bir şekilde, uygunsuz bir şekilde yapılan yapılara da ruhsatlar verildi. Zaten böyle bir alanda bulunan yapıların bizi risk olduğundan dolayı bu düzenlemede bir aykırılık olduğunu ben düşünmüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan kanun tasarısına 27’nci maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederim.

Mehmet Günal

Antalya

Madde- KİT’lerde 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında görev yapan müdür yardımcısı, teknik şef, teknik uzman, kimyager, tekniker, teknisyen ve diğer teknik personelin, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye ekli (I) sayılı Cetvele göre yararlanmakta oldukları ek ödeme oranına 12 puan ilave edilir.

BAŞKAN – Sayın Günal...

Sayın Bakan, belki önergeye katılıyor musunuz, Sayın Günal’ın önergesine.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Şu anda katılamıyor ama belki katılacaktı.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Katılamıyoruz.

Yok, şöyle, arkadaşlarım, biliyorsunuz, bu 2011 yılında eşit işe eşit ücret prensibinden hareketle bir düzenleme yaptık. Yani Sayın Vekilim, detaylara sahip değilim. Bizim arkadaşlara “Hemen çalışın.” dedim ama burada bu getirdiğimiz sistemi bozacak bir düzenleme geldiği zaman prensip olarak olumlu bakmıyorum yoksa...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bir şeyi arz edeyim size müsaade ederseniz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Tabii, tabii, ben de öğrenmiş olurum.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Şimdi, biz bunların hepsini eşit sayıyoruz yani kamu kurumu diye sayıyoruz ama az önce dedim ki “KİT’lerdeki müşavirlerle diğerleri arasında fark var, Anayasa Mahkemesinden döndü.” Bir.

İkinci bir husus, Sayın Başkanın da dikkatine sunuyorum: Bunu eşit işe eşit ücret diye söylüyorsunuz –sayın müsteşarım oradan baksın, onu da ilgilendiriyor çünkü- Sayın Habib Soluk, sizin kurumunuzda çalışan, özellikle söylüyorum, PTT’de çalışan bir arkadaşımızın başka bir kuruma nakline 399 diye müsaade etmedi, gitti az önce. Nereye gitti? Sayın Polat gitti, Devlet Personel Başkanlığı.

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – 2 tane...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bir dakika... Yani, hem eşit diyorsun hem diyorum ki bir şey de yok, iki taraf razı, alan razı, satan razı. Adamın üniversitede bir kadroya geçecek, sağlık nedeniyle bakması gereken bir şeyi var, “Biz geçiremeyiz.” Niye? “Bunların kadrosu 399’a tabidir. Dolayısıyla normal memur değildir.” dediniz ve yapamadık, mağduriyet devam etti. Şimdi, yine, aynı şekilde, müşavirleri farklı olduğu için Anayasa Mahkemesi şimdi iptal etmiş. Yani bir şey yapmamız lazım, yani kuş mu, deve mi, buna bir ya karar verelim şimdi hazır bunu yaparken... Siz diyorsunuz ya hani böyle sözleşmeli falan diye yeni, bayağı da böyle mucit macit şeyleri var, yani yeni bir memur kategorisi herhâlde yapacağız bu taşeronlar için. Hazır şimdi bu...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – İhtiyaç var.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ya, ihtiyaç var, güzel de biz size dedik ki: Bu vesileyle devlet personel rejimini bir baştan aşağıya gözden geçirelim. Yine yalap şap yapıyoruz. Yani böyle “Hadi, bu sözü verdik, yapalım.” Paşam, yani olacak iş mi? Vallahi, işte, söylüyorum yani net mağduriyeti söylüyorum: Hem maaşı aynı alıyor hem aynı statü diyorsun, soruyorum, “Olmaz.” diyor. Ya, niye olmaz, o da kamu kurumu, o da kamu kurumu? Adamın maaşını dahi eşitlemeye gelmişsin. Örnek söylüyorum. Yani bunların bir toptan herhâlde elden geçmesi lazım. Unvanını tanımlayalım, özelleştirme kapsamına giren var, girmeyen var, statüsü farklı olan var. Adam özel şirket statüsüne geçti, biz hâlâ adama “Hem farklısın, peki, o zaman, yani memursun.” diyoruz “Beni oraya aktar.” diyor, “Yok, seni aktarmıyorum.” Yani böyle bir garabet oluyor.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, 666 üzerinde bir çalışılması gerekiyor.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yani sadece 666 değil, devlet personel rejiminin tamamı...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Plan Bütçe

Tarih : 01/04/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 60

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Biliyorsunuz Hükümet eylem planımızda da devlet personel rejimi üzerinde bir çalışma yapma vaadimiz var, inşallah yapacağız.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – İnşallah.

BAŞKAN – Sayın Bakanın katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan kanun tasarısına 27’nci maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederim.

Mehmet Günal

Antalya

Madde — 2006/10344 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Devlet Memurlarına Ödenecek Zam ve Tazminatlara İlişkin Karar’a ekli (II) sayılı cetvelin "E-Teknik Hizmetler" bölümünün 6’ncı sırasının (a) fıkrasına "mimar" ibaresinden sonra gelmek üzere "müdür yardımcısı, teknik şef, teknik uzman, kimyager" ibaresi eklenmiştir.

BAŞKAN – Sayın Bakan, bu önergeye katılıyor musunuz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Başkanım, tabii, kamu personelinin mali ve sosyal hakları, statüleri, bu konulara geniş kapsamlı çalışmayla bütüncül olarak bakılarak çalışılmalı ve öyle getirilmeli. Burada sayın vekilimizin belki talebi kendi bakımından...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Onlar ayrıca aynı çerçevede mi? Ben konuşmayayım yani siz ona da cevap verirsiniz bu arada.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, şöyle. İnanın, inceleme imkânım olmadı, beraber bir çalışalım isterseniz de... Bir önceki konu da öyle, bir önceki konuyla bunu beraber çalışalım olur mu? Hani bilgi sahibi olmadan şimdi...

BAŞKAN – Başka konular da var, onları da arz edelim size.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yani her zaman söylüyoruz...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bu eşitlemeden dolayı bir süre yükseliş yapılmayan, maaşında artış yapılmayanlar var, bunlar da o kategori mi diye...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şu anda teknik olarak bilgi sahibi değilim. Bize müsaade ederseniz bir çalışalım bunu, beraber konuşalım.

Katılamıyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanın katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

28’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 28 - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

29’uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 29 - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, tasarı üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Görüşülmekte olan tasarı metninde kanunların hazırlanmasında uygulanan esas ve usuller çerçevesinde kanun tekniğine uygunluğun sağlanması için gerekli düzenlemelerin yapılması ve madde numaralarının yeniden düzenlenmesi, önergelerle yapılan değişikliklerin kanunun sistematığına uygun olarak metne yerleştirilmesi, anlama açıklık kazandırılması amacıyla redaksiyona tabi tutulması, yürürlük maddesinin kabul edilen maddelere göre yeniden gözden geçirilmesi hususlarında Komisyon Başkanlık Divanına yetki verilmesini, ayrıca muhalefet şerhlerinin 4 Nisan Pazartesi saat 17.00’ye kadar verilmesini; özel sözcüler olarak Mehmet Şükrü Erdiç, Emine Nur Günay, Mustafa Savaş, Sami Çakır, Şirin Ünal ve Mehmet Habib Soluk’un belirlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hayırlı uğurlu olsun.

Arkadaşlar teşekkür ediyor ve birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 19.43